

RĪGAS MEŽI

ILGTSPĒJAS PĀRSKATS

2023

Šis SIA "Rīgas meži" ilgtspējas pārskats ir sagatavots par 2023. gada periodu. Tas veidots kā atsevišķs ziņojums, apkopojot datus un faktus par uzņēmuma korporatīvās pārvaldības praksi, kā arī ietekmi uz sabiedrību un vidi konkrētā kalendārā gada tvērumā.

Ar šo ziņojumu tiek turpināta iepriekšējā ilgtspējas pārskata izstrādes procesā uzsāktā SIA "Rīgas meži" pāreja uz jauno ilgtspējas ziņošanas praksi atbilstoši Korporatīvās ilgtspējas ziņošanas direktīvas 2022/2464 EU (turpmāk – CSRD) prasībām. Pienākums nodrošināt ilgtspējas ziņošanu, kas pilnā mērā atbilst Eiropas Savienības noteikto korporatīvo ziņu sniegšanas prasībām, SIA "Rīgas meži" kā uzņēmumam, kurš nodarbina vairāk nekā 250 darbiniekus un kura kopējo aktīvu vērtība pārsniedz 200 milj. EUR, stāsies spēkā 2025. gada 1. janvārī un būs attiecināms uz pārskatu, kas jāiesniedz 2026. gadā.

Sākot ar 2025. gadu, SIA "Rīgas meži" ilgtspējas pārskatu (ziņojums par 2024. gadu) plānots veidot kā konsolidēto finanšu un nefinanšu pārskatu ar vienotu elektronisku ziņošanas formātu. Proti, uzņēmuma mērķis ir sākt pilna apmēra ilgtspējas ziņošanu atbilstoši jaunajām prasībām gadu ātrāk, nekā noteikts tā īpašnieka jeb Rīgas valstspilsētas pašvaldības saistošajos noteikumos Nr. 4 "Rīgas valstspilsētas pašvaldībai piederošo kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības kārtība". Pārejas process uz jauno ilgtspējas ziņošanas praksi plašāk atspoguļots pievienotajā tabulā.

Pārskata struktūra veidota, ņemot vērā Eiropas ilgtspējas ziņošanas standartus (turpmāk – ESRS), kas atbilstoši ietekmes būtiskuma novērtējuma rezultātiem attiecināmi uz SIA "Rīgas meži" darbību uzņēmuma īstenotās ilgtspējas prakses tvērumā: vispārīga informācija (ESRS2), vides informācija (ESRS E1, E4), sociālā informācija (ESRS S1, S4) un pārvaldības informācija (G1). Vispārīgi aprakstīta arī uzņēmuma īstenotā ieeja aprites ekonomikas (ESRS E5) pārvaldības jomā, jo atkritumi ir būtiska SIA "Rīgas meži" vērtību ķēdes sastāvdaļa. Papildus sniegts ieskats ar piesārņojumu (ESRS E2) un ūdens resursu (ESRS E3) pārvaldību saistītajos jautājumos, kas ir attiecināmi uz klimata ietekmes mazināšanu un pielāgošanos klimata pārmaiņām.

Neviena ar uzņēmumam būtiskajiem ilgtspējas aspektiem saistītā tēma nav izlaista komercnoslēpuma dēļ. Jāpiebilst, ka, ievērojot dažādības vadības principus, šajā dokumentā izmantotie personalizējamie apzīmējumi, t.i., sieviešu un vīriešu dzimtes lietvārdi (darbinieks, iedzīvotājs, lietotājs, pārstāvis, vadītājs u.c.), attiecināmi gan uz sievietēm, gan uz vīriešiem, gan LGBTQ kopienu pārstāvošajām personām, gan arī nebinārām personām.

Ārējs revidents šo pārskatu nav auditējis.

SIA "RĪGAS MEŽI" ILGTSPĒJAS ZIĻOŠANAS PRAKSE

2022	2023	2024	2025	2026
Pirmie soļi ilgtspējas ziņošanā				
Risku pārvaldības sistēmas izstrāde, risku matricas aktualizācija				
Dubultā būtiskuma novērtējums				
Pirmā ilgtspējas pārskata izstrāde, vadoties pēc GRI vadlīnijām				
	Vidēja termiņa stratēģijas aktualizācija			
Gatavošanās jauno ilgtspējas ziņošanas prasību izpildei				
	Dubultā būtiskuma novērtējums: ietekmes būtiskums		Dubultā būtiskuma novērtējuma pilnveide: finanšu būtiskums	
	Pirmā ilgtspējas pārskata atbilstības novērtējums CSRD un ESRS prasībām		ESG ceļa kartes ieviešana praksē, t.sk. iekšējo normatīvo aktu bāzes pilnveide, SEG emisiju aprēķinu sistēmas izstrāde	
	ESG ceļa kartes izstrāde			
	Ilgtspējas ziņošanas sistēmas izveide: process, atbildības, monitoringa sistēma			
	Ilgtspējas pārskata izstrāde par 2022.gadu, pakāpeniski integrējot CSRD un ESRS prasības	Ilgtspējas pārskata izstrāde par 2023.gadu, turpinot pakāpenisku CSRD un ESRS prasību integrāciju		
	Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas līdz 2035.gadam izstrāde			
			Taksonomijas atbilstības novērtējums	
			Risku pārvaldības sistēmas attīstība: esošo risku pārvērtēšana, iespēju definēšana	
			Konsolidēta SIA "Rīgas meži" finanšu un nefinanšu pārskata izstrāde atbilstoši ES korporatīvo ilgtspējas ziņu sniegšanas prasībām. Plānots, ka zvērināts revidents pilnā mērā auditēs tikai pārskata finanšu sadaļu. Vienlaikus revidenta pienākums ir iepazīties ar citu pārskatā ietvertu informāciju (korporatīvās pārvaldības ziņojumu un nefinanšu sadaļu) un izvērtēt, vai tā būtiski neatsšķiras no finanšu sadaļā ietvertās informācijas un tajā nav būtisku neatbilstību citām ziņošanas prasībām	Stājas spēkā pienākums SIA "Rīgas meži" sagatavot konsolidētu finanšu un nefinanšu pārskatu, kas pilnā mērā atbilst ES korporatīvo ziņu sniegšanas prasībām, ar zvērināta revidenta apliecinājumu ziņojuma atbilstībai

Cienījamie kolēģi, klienti un sadarbības partneri!

Vai zinājāt, ka ilgtspēja ir maratons, turklāt krietni garāks par klasiskajiem 42 km? Mēs to nojautām. Taču nu par to esam pārliecinājušies arī praksē, jo 2023. gads izvērtās patiesi dinamisks.

Man ir sajūta, ka iepriekšējā gada laikā SIA "Rīgas meži" savu tempu ceļā uz ilgtspējas augstākajām virsotnēm palielināja vismaz trīs reizes, un tas nav tikai tāpēc, ka ar ilgtspēju saistītie jautājumi aizvien vairāk tiek regulēti gan starptautiskā, gan arī nacionālā līmenī. Mūsu līdzšinējā pieredze rāda, ka atbildīga un ilgtspējīga uzņēmējdarbības prakse atmaksājas, turklāt ne tikai materiālā izteiksmē.

Uzskatāms piemērs – lai arī 2023. gads mums bija ļoti izaicinošs, jo koksnes materiāli ģenerē aptuveni 75% uzņēmuma ienākumu, taču to pieprasījums bija zems un cenas mainījās strauji, esam izpildījuši visus kapitāldaļu turētāja noteiktos finanšu mērķus. Par to jāsauc paldies komandai, kura strādāja ne vien daudz, bet arī profesionāli – kā labi ieeļļots pulksteņa mehānisms!

Ambīcija – līderība ilgtspējīgā dabas teritoriju apsaimniekošanā

Viens no mūsu nozīmīgākajiem sasniegumiem – esam izstrādājuši ilgtspējīgas attīstības stratēģiju turpmākajiem 10 gadiem, kas tika apstiprināta šā

gada sākumā. Tajā esam skaidri definējuši savu ambīciju ilgtspējas jomā. Proti, mēs – SIA "Rīgas meži" – vēlamies kļūt ne vairāk un ne mazāk kā par paraugu atbildīgā un ilgtspējīgā meža un citu dabas teritoriju apsaimniekošanā. Vēl vairāk – mums ir arī skaidrs plāns, kā šo ambīciju īstenot. To esam iekodējuši uzņēmuma misijā – attīstīt ilgtspējīgu vidi nākotnei.

Daudziem varētu šķist, ka SIA "Rīga meži" kā vienam no lielākajiem meža īpašniekiem Latvijā, kurš apsaimnieko vairāk nekā 90% Rīgas valstspilsētas meža platību, to izdarīt ir vienkārši. Tomēr šis priekšstats ir maldīgs! Jo mūsu, līdzīgi kā jebkura cita uzņēmuma, darbību ietekmē vispārējā ekonomiskā, ģeopolitiskā un sociālā situācija.

Arī mēs skaudri izjūtam preču un pakalpojumu cenu kāpumu. Arī mēs ikdienā saskaramies ar labu speciālistu trūkumu. Arī mūsu piegādes ķēdi ietekmē Krievijas izvērstā karadarbība Ukrainā. Un arī mēs cenšamies neapmaldīties dažādos regulējumos noteikto prasību labirintos. Tāpēc 2023. gadā turpinājām pilnveidot uzņēmuma korporatīvās pārvaldības modeli. Mūsu fokusā bija vairāki jautājumi, taču īpaši vēlos izcelt trīs.

Pirmkārt, mežniecību darba efektivitātes uzlabošana. Mēs rūpīgi izvērtējam šo struktūrvienību darbinieku pienākumus, noslodzi un kompetences. Balstoties uz iegūtajiem datiem, īstenojam iekšēju reformu, kas nodrošina kvalitatīvāku mežsargu kompetenču

Anita Skudra,

SIA "Rīgas meži" valdes priekšsēdētāja

pielietojumu uzņēmuma stratēģiski nozīmīgu darbu veikšanai un sekmē mežniecību vadošo darbinieku privātās un darba dzīves līdzsvaru.

Otrkārt, nekustamā īpašuma portfeļa attīstība. Esam apzinājuši visus uzņēmuma pārvaldībā esošos īpašumus un aprēķinājuši zaudējumus, ko tam rada valstiski nozīmīgu infrastruktūras objektu (augstsprieguma līnijas, Ķekavas apvedceļš u.c.) būvniecība. Tāpat izvērtējam degradēto purvu teritoriju attīstības potenciālu (t.sk. rekultivācijas iespējas) un turpinājam vērtīgo dabas teritoriju izpēti. Tas viss mums jāva izstrādāt patiesi jaudīgu ceļa karti nekustamā īpašuma pārvaldības sistēmas pilnveidei, ko esam nodēvējuši par Nekustamo īpašumu un derīgo izrakteru stratēģiju 2024. – 2030. gadam.

Treškārt, uzņēmuma kapitāldaļu vērtības palielināšana. Šis jautājums bija īpaši izaicinošs, jo ietvēra SIA "Rīgas meži" iziešanu no apaļkoku pārstrādes biznesa jeb kokzāģētavas "Norupe" pārdošanu, kā arī staltbriežu dārza likvidēšana. Lai arī šie "projekti" izvērsās sarežģītāki, nekā domāts, esmu patiesi gandarīta, ka abus jautājumus izdevās atrisināt atbilstoši labas korporatīvās pārvaldības principiem – ievērojot darbinieku intereses un dzīvnieku labturības prasības.

Izaicinājums – klimatneitralitātes sasniegšana plānotajā termiņā

Lai mežs un citas dabas teritorijas saglabātu savu vides vērtību, tās ir atbilstoši jākopj. SIA "Rīgas meži"

tam ir gan zināšanas un pieredze, gan arī resursi. Neraugoties uz to, šis atbilstošas rūpības uzdevums kļūst aizvien izaicinošāks, jo klimata pārmaiņas, par kurām vēl salīdzinoši nesen tika runāts nākotnes izteiksmē, sākam izjust jau šodien. Tāpēc pagājušajā gadā mērķtiecīgi turpinājām attīstīt mūsu unikālo mežu apsaimniekošanas praksi, īstenojot dažādus pasākumus uzņēmuma pārvaldībā esošo dabas teritoriju klimata noturības stiprināšanai, tajās esošās bioloģisko daudzveidības saglabāšanai un vienlaikus arī CO₂ piesaistes veicināšanai.

Rezultāti?! Tā kā skaidra klimata rīcības plāna mums vēl nav, jo siltumnīcefekta gāzu emisiju (turpmāk – SEG emisiju) aprēķini ir gana izaicinošs pasākums, varu droši apgalvot, ka ar šīm un daudzām citām aktivitātēm esam spēruši nopietnus soļus klimatneitralitātes virzienā. Labā ziņa – mums ir patiesi daudz vērtīgu meža elementu un CO₂ piesaistes apjoms mūsu mežos konstanti palielinās! Ne pārāk labā – 2030. gads, ko esam noteikuši kā termiņu klimatneitralitātes sasniegšanai, strauji tuvojas. Tas gan nenozīmē, ka mēs plānojam būtiski kāpināt sava ilgtspējas maratona tempu. Mūsu mērķis ir skriet nevis ātrāk, bet "gudrāk"!

Prioritāte – darbinieku kompetenču attīstība

Neraugoties uz visiem izaicinājumiem, pagājušajā gadā sasniedzām ne vien finanšu, bet arī lielāko daļu nefinanšu mērķu. Mums ir izdevies gan saglabāt SIA "Rīgas meži" pārvaldībā esošās vides, sociālās

un ekonomiskās vērtības, gan arī radīt jaunas. Piemēram, paplašinājām tradicionālās Vasaras puķu dobru parādes robežas Baltijas līmenī. Sadarbībā ar Mārupes novada pašvaldību izveidojām Medema purva taku. Tāpat nostiprinājām pētniecības jomā sadarbības, kas vērstas uz jaunu, inovatīvu produktu izstrādi un virzīšanu tirgū, ar esošajiem Latvijas un Eiropas līmeņa partneriem un izveidojām jaunas.

Tāpat kā pirmais uzņēmums no Latvijas pievienojamies vērienīgajai Eiropas Savienības Bioloģiskās daudzveidības stratēģijas 2030. gadam atbalstam uzsāktajai iniciatīvai "Three Billion Trees". Tās mērķis ir iestādīt 3 miljardus koku planētas nākotnei, lai samazinātu vidējo gaisa temperatūru, kompensētu reģiona radīto "CO₂ pēdu" un aizsargātu dabu. Kaut mūsu piensums pašlaik nav liels – 1 400 koku, tas ir ļoti būtisks, jo soļa platumam ceļā uz mērķi nav nozīmes; galvenais ir spert to pārliecinoši!

Šobrīd skaidrs ir viens – pie sasniegtā apstāties neplānojam! Mēs turpināsim savu ilgtspējas maratonu, īpašu uzmanību pievēršot uzņēmuma ESG "muskuļa" stiprināšanai jeb darbinieku kompetenču attīstībai, jo skaidri apzināmies – ir jāskrien ātri, lai paliktu uz vietas, bet divtik ātri, lai tiktu uz priekšu.

PAR UZŅĒMUMU	6	BIOĻĪSKĀ DAUDZVEIDĪBA UN EKOSISTĒMAS	37	Personāla drošība un veselība	55
Darbības virzieni	7	Biotopu un sugu daudzveidība	38	Iekšējā komunikācija un sociālais dialogs	58
2023. gads skaitļos	9	Meža ekosistēmu aizsardzība	38	PATĒRĒTĀJI UN TIEŠIE LIETOTĀJI	61
Atzinības un novērtējumi	10	Dārzu un parku ekosistēmu aizsardzība	39	Prioritārie iesaistes mehānismi	62
ILGTSPĒJAS VADĪBA	12	Bioloģiskās daudzveidības monitorings	40	Vides pieejamības nodrošinājums	63
Ilgspējas jautājumu pārvaldības modelis	13	VIDES PIESĀRŅOJUMS	41	Digitālās vides piekļūstamība	64
Stratēģiskās attīstības prioritātes	16	Nelegālo atkritumu pārvaldība	44	Veselība un drošība	64
Ieguldījums ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanā	18	Biodegradējamo atkritumu pārvaldība	45	Vides izglītība	67
Ietekmes pušu iesaiste	19	Dārzu un parku atkritumu apmeklētāju radīto atkritumu pārvaldība	45	DARĪJUMDARBĪBA	70
Ietekmes būtiskums	23	Atkritumu šķirošana	45	Biznesa ētika un atbilstība	71
Ietekmes faktoru, risku un iespēju vadība	24	PAŠU PERSONĀLS	46	Iesaiste nozares politikas veidošanā un lobēšana	74
KLIMATA IETEKME	27	Personāla vadības principi	47	Vērtību ķēde	77
Mežu apsaimniekošanas prakse	28	Personāla daudzveidības rādītāji	47	Ilgspējīgi iepirkumi un atbildīga piegādes ķēdes pārvaldība	79
Dārzu un parku apsaimniekošanas prakse	32	Atalgojums un citi labumi	49	Atbildīga nodokļu un maksājumu prakse	81
Ūdens patēriņš	32	Personāla apmierinātība un iesaiste	52		
Energoefektivitāte	33	Personāla mainība	52		
SEG emisijas	35	Personāla attīstība	53		
Klimata mērķi	36				

SIA "Rīgas meži" – 2008. gadā dibināts uzņēmums, kas pārvalda Rīgas, Rīgas reģiona un Limbažu novada meža teritorijas (t.sk. īpaši aizsargājamas teritorijas), kokaudzētavu "Norupe", kā arī Rīgas valstspilsētas publiskos apstādījumus – dārzus, parkus un skvērus, rūpējoties par šo teritoriju ilgtspējīgu attīstību, bioloģisko daudzveidību un pieejamību sabiedrībai. Pārskata gadā uzņēmumā bija arī kokzāģētava "Norupe", kuras pārdošanas darījums noslēdzās 2024. gada maijā.

Uzņēmuma īpašnieks ir Rīgas valstspilsētas pašvaldība – tai pieder 100% SIA "Rīgas meži" kapitāldaļu.

Uzņēmums apsaimnieko aptuveni 50% Rīgas valstspilsētas pašvaldības īpašumā esošo zaļās infrastruktūras teritoriju – dārzus, parkus un mežus, kuru kopējā platība veido 9 539,2 ha. Ņemot vērā darbības specifiku, SIA "Rīgas meži" ir viens no nozīmīgākajiem pašvaldības partneriem tās ambīcijas par iekļaušanos Eiropas zaļo pilsētu tīklojumā īstenošanā.

8 743,5 ha

pašvaldības meži
Rīgā un Pierīgā

417 ha

Rīgas dārzi,
parki un skvēri

378,7 ha

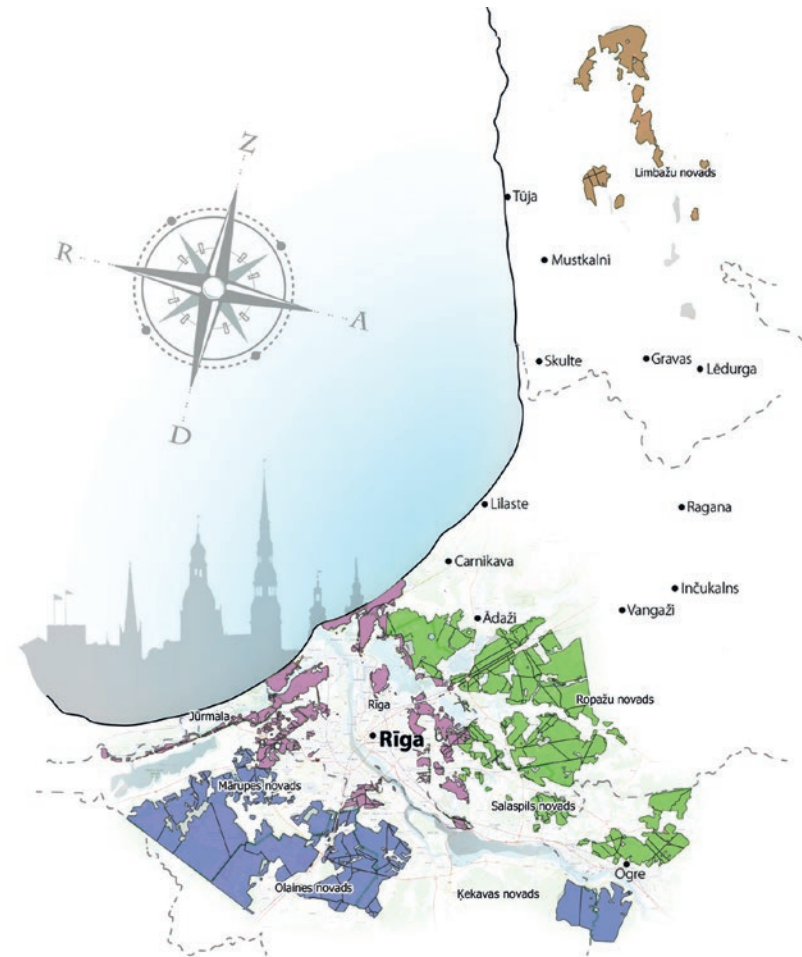
kultūras un atpūtas
parks "Mežaparks"

Tīreļu mežniecība

Rīgas mežniecība

Juglas mežniecība

Katrīnas mežniecība

Visu dabas teritoriju apsaimniekošanā uzņēmums ievēro augstus vides standartus. Mežu apsaimniekošanas prakses atbilstību ilgtspējas principiem apliecina Mežu uzraudzības padomes (*Forest Stewardship Council – FSC®*) un Meža sertifikācijas sistēmu novērtēšanas programmas (*Programme for*

the Endorsement of Forest Certification Schemes – PEFC) izsniegti sertifikāti. Tie ir brīvprātības principos balstīti nozares standarti, kas izstrādāti ar mērķi veicināt atbildīgu un ilgtspējīgu meža apsaimniekošanas praksi, kas sniedz sociālos, vides un ekonomiskos ieguvumus.

Mežsaimniecība

Atbildīga uzņēmuma īpašumā esošo meža zemju, kā arī tā apsaimniekošanā nodoto Rīgas valstspilsētas pašvaldības īpašumā esošo meža zemju apsaimniekošana (t.sk. ekosistēmu pakalpojumu attīstība), nodrošinot to ilgspēju ilgtermiņā. Prioritāte – teritorijai atbilstošu mežsaimniecisko paņēmieni izvēle, nevis iespēja palielināt izstrādātās koksnes apjomu.

Mežsaimnieciskie darbi tiek īstenoti atbilstoši Meža apsaimniekošanas plānam 2017. – 2026. gadam. Tajā definēts teritorijās, kurām raksturīga augsta vides, sociālā un ekonomiskā vērtība, veicamo pasākumu kopums, kas ietver ainavu dizaina plānu sagatavošanu pirms mežizstrādes darbu uzsākšanas apmeklētāju iecienītākajos meža masīvos. Šāda pieeja ir viens no efektīvākajiem veidiem, kā gūt ienākumus no koksnes resursiem, saglabājot meža rekreatīvo un ainavisko vērtību.

Mežizstrāde

Mežizstrādes darbi uzņēmuma pārvaldītās teritorijās tiek plānoti un īstenoti, ievērojot normatīvajos aktos, FSC un PEFC standartos noteiktās prasības

un mežsaimniecības labo praksi, kas ir vērsta uz dabai draudzīgu mežsaimniecības paņēmieni izmantošanu. Prioritāte – meža klātbūtnes efekta saglabāšana un augsnes, zemsedzes saudzēšana rekreācijas zonās.

Maksimāli pieļaujamais cirsmu apjoms un ikgadēji plānotais apjoms, kā arī cirsmu veids ir noteikts Meža apsaimniekošanas plānā 2017. – 2026. gadam. Ainavu dizaina plānu izstrādes ietvaros šie apjomi tiek regulāri pārskatīti, izvērtējot katras teritorijas alternatīvos mežizstrādes veidus.

Koksne un tās blakusproduktu tirdzniecība

Uzņēmuma pārvaldītājās teritorijās nocirstā apaļkoka un tā blakusproduktu (bērzu meijas, malka, skaidas, šķeldas u.c.) tirdzniecība, kas tiek organizēta publisko izsoļu veidā. Produktu sagatavošanā tiek ievērotas FSC un PEFC standartu prasības un apritīguma princips.

Pārskata periodā uzņēmums ražoja arī zāgmateriālus – lielākoties terases dēļus, konstrukciju statņus (CLS), kā arī konstrukciju materiālus un mēbeļu sagataves (kopumā saražoti 16 066,01 m³ zāgmateriālu ar vidējo baļķa pārstrādes lietderīgo iznākumu 45,02%). Šie produkti realizēti publisko izsoļu veidā. Līdz ar kokzāģētavas "Norupe" pārdošanu tie no uzņēmuma piedāvājuma ir izņemti.

Koku stādu audzēšana un tirdzniecība

Ļoti nozīmīga loma SIA "Rīgas meži" saimnieciskās darbības nodrošināšanai kokaudzētavai "Norupe", kurā tiek izaudzēts viss uzņēmuma pārvaldībā esošo meža platību atjaunošanai nepieciešamo stādāmo materiāls. Šim nolūkam tiek izmantotas augstas kvalitātes sēklas, kas tiek ievāktas kokaudzētavas priēžu, kā arī egļu un ozolu sēkļu plantācijās. Bērza sēklas tiek ievāktas īpaši veidotā mežaudzē, kas atrodas uzņēmuma Katrīnas mežniecībā.

Stādu audzēšanai pamatā tiek izmantota Skandināvijā izstrādāta konteinerstādu tehnoloģija, kas ļauj izaudzēt stādus divreiz īsākā laika periodā nekā parasti (nelielos apjomos tiek audzēti arī kailsakņi).

Vidējais kokaudzētavā izaudzēto stādu apjoms gadā – 2,4 milj. Lielākā daļa šī apjoma tiek izmantota pašu vajadzībām, pārējais tiek realizēts tirgū. Pārskata periodā uzņēmuma apsaimniekotajās teritorijās iestādīti 70% kopējā izaudzētā stādāmā materiāla.

Dārzu un parku apsaimniekošana

Rīgas valstspilsētas administratīvās teritorijas robežās esošo dārzu, parku un skvēru, kā arī kultūras

un atpūtas parka "Mežaparks" apsaimniekošana: apstādījumu veidošana un kopšana, infrastruktūras (apgaisojums, celiņu tīkls, bērnu rotaļu laukumi, sporta laukumi u.tml.) uzturēšana un attīstība, kā arī īslaicīgās tirdzniecības vietu iznomāšana, kas tiek organizēta izsoļu veidā. Šo dabas teritoriju pārvaldība tiek īstenota uz deleģējuma un pakalpojumu līgumu pamata.

Papildus uzņēmums nodrošina tādu pakalpojumus kā: apstādījumu kopšana, koka vainaga kopšana, koka nozāģēšana, koksnes izvešana, frēzēšana un teritorijas sakopšana, transporta un traktortehnikas noma ar vadītāju, mazās tehnikas un ierīču noma u.c.

Nekustamā īpašuma pārvaldība

Nekustamā īpašuma (t.sk. vērtīgo dabas teritoriju) apsaimniekošana, ekosistēmu pakalpojumi (fokuss – rekreācijas iespējas), kā arī nekustamā īpašuma objektu (ēkas, mežaudzes, zemes u.c.) nomas un apbūves tiesību, medību tiesību tirdzniecība, kas tiek organizēta izsoļu veidā.

Uzņēmuma nekustamā īpašuma portfeli veido vairāk nekā 685 objekti. Tie tiek pārvaldīti atbilstoši labas (ilgtspējīgas un zināšanās balstītas) dabas kapitāla pārvaldības principiem, kas plašāk aprakstīti Nekustamo īpašumu un derīgo izrakteņu [stratēģijā](#) 2024. – 2030. gadam.

Zemes dziļu resursu pārvaldība

Atbildīga zemes dziļu resursu apsaimniekošana, to atradņu nomas tiesību tirdzniecība.

Lielāko daļu jeb 80% no uzņēmuma pārvaldībā esošajās teritorijās reģistrētajām zemes dziļu resursu atradnēm veido kūdras atradnes. Pārējo apjomu veido dolomīta, smilts-grants, smilts, saldūdens kaļķieža, sapropeļa u.c. atradnes. Atsevišķu atradņu apsaimniekošana ir apgrūtināta, jo tās atrodas aizsargājamās un īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, kurās jebkāda saimnieciskā darbība vides vērtību saglabāšanas nolūkā ir ierobežota vai nav pieļaujama.

Vides izglītība

Informatīvi izglītojošas aktivitātes, kas tiek īstenotas vides izglītības programmas "EkVidO" ietvaros: mācības, tematiskas ekskursijas, koku stādīšanas un putnu būrišu izgatavošanas talkas u.c. Programmas mērķis – nodrošināt sabiedrībai daudzpusīgas zināšanas par zaļajām dabas teritorijām (dārziem, parkiem un mežiem), veicinot saudzīgu attieksmi pret dabas vērtībām, veselīgu dzīvesveidu un saturīgu brīvā laika pavadīšanu.

SIA "Rīgas meži" pārvaldībā esošā nekustamā īpašuma portfelis

Augļu dārzi – **0,1%**

Aramzeme – **0,1%**

Pagalmi un ēkas – **0,1%**

Plāvas un ganības – **0,3%**

Kopējā platība
62 788,7 ha

Ceļi – **1%**

Ūdeņi – **2,5%**

Purvi – **5,5%**

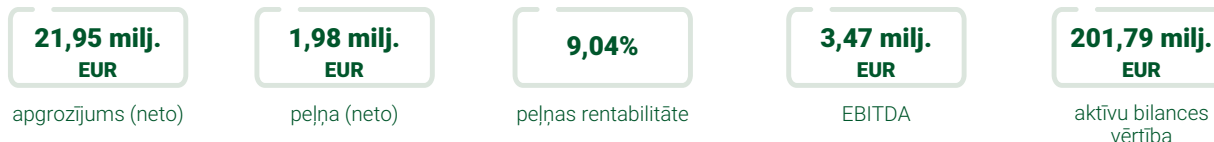

Pārējās platības – **6,4%**

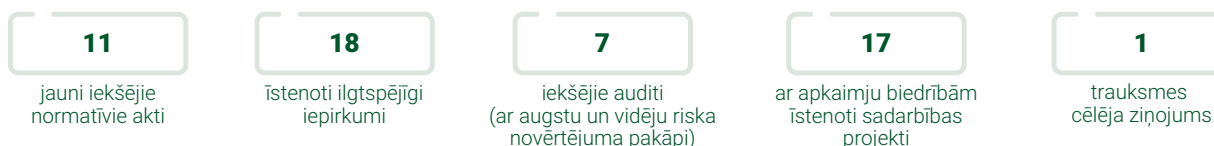

Meži – **84%**

FINANSES

PĀRVALDĪBA

VIDE

DARBA VIDE

Ilgtspējas indekss 2023: ZELTA kategorija

Papildus ZELTA kategorijai iegūta specbalva "Ilgtspējas čempions 2023" par straujāko progresu visos novērtējuma kritērijos gada laikā, salīdzinot ar citiem dalībniekiem (izaugsme +20%).

Ģimenei draudzīga darbavieta

Par iekļaujošas darba kultūras sekmēšanu, veidojot saliedētu, ģimenei draudzīgu darba vidi, t.sk. nodrošinot darbiniekiem daudzpusīgas iespējas privātās un darba dzīves līdzsvarošanai.

Dari un mācies 2023

Latvijas Darba devēju konfederācijas atzinība par nozīmīgu ieguldījumu profesionālās izglītības pilnveidē un sadarbību ar profesionālās izglītības iestādēm, īstenojot darba vidē balstītas mācības Rīgas reģionā.

Zaļās izcilības balva 2023

Par veiksmīgu sadarbību ar Valsts vides dienestu sociālās kampaņas #TīriRīgasMeži īstenošanā, kuras mērķis bija veicināt Latvijas iedzīvotāju vidū atbildīgāku attieksmi pret meža ekosistēmu, aicinot ne vien nepiesārņot mežus un ziņot par tajos atrastajiem atkritumiem lietotnē #VidesSOS.

Latvijas Ainavu arhitektūras balva 2022

Nacionālās žūrijas balva nominācijā "Ārtelpa" par ilgtspējīgas Arkādijas parka ainavas izveidi, veicinot sabiedrības un profesionāļu izpratni par ārtelpas estētisko, ekoloģisko, kultūrvēsturisko un sociālo vērtību. Papildu balva piešķirta Uzvaras parka galvenajai dārzniecei nominācijā "Personība".

Zemessardzes patriots

Pateicība par Latvijas zemessardzei nodrošināto atbalstu visaptverošo militāro mācību cikla "Namejs 2023", kurām ir ļoti nozīmīga loma Latvijas aizsardzības spēju stiprināšanā, organizēšanā un īstenošanā. Mācības daļēji norisinājās SIA "Rīgas meži" pārvaldībā esošajās teritorijās.

ILGTSPĒJAS VADĪBA

SIA "Rīgas meži" pieeju ilgtspējas jautājumu pārvaldībai, pirmkārt un galvenokārt, raksturo skaidri mērķi un datus balstīti lēmumi. Tāpat uzņēmuma fokusā ir atbildīga resursu plānošana (t.sk. efektīva iekšējo kompetenču izmantošana), ilgtspējīga inovāciju attīstība un efektīva ietekmes pušu vadība, kas ir būtisks priekšnoteikums uz ekonomisko, kultūras, sociālo, vides un vēsturisko kultūras vērtību saglabāšanu orientētas saimnieciskās darbības nodrošināšanai.

Ilgtspējas jautājumu pārvaldības modelis

Ilgtspēja ir ne tikai viena no SIA "Rīgas meži" vērtībām. Tā ir neatņemama uzņēmuma biznesa stratēģijas un lēmumu pieņemšanas procesa sastāvdaļa, tāpēc par ilgtspējas jautājumu pārvaldību prioritāri atbildīga ir valde.

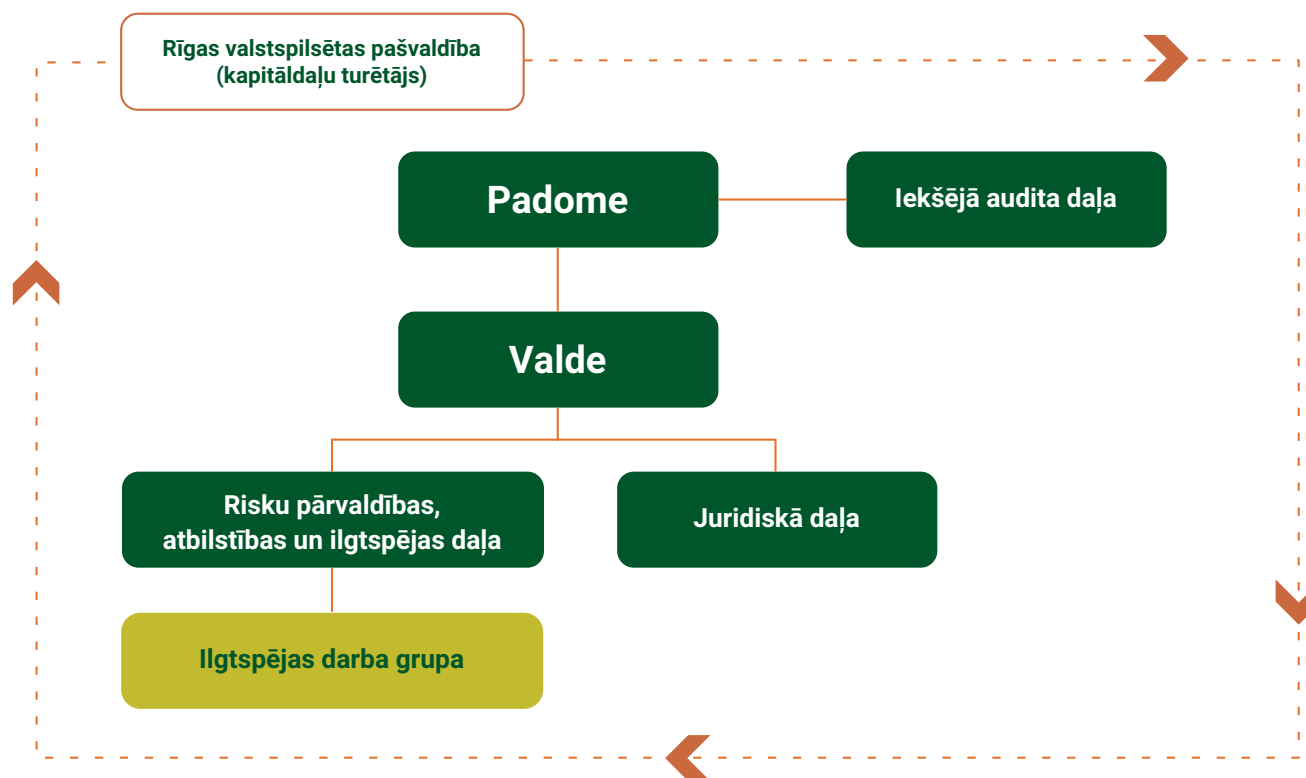
Ņemot vērā 2022. gadā īstenotā ekonomisko, sociālo un vides vērtību izvērtējuma rezultātus, uzņēmums ir definējis deviņus tam īpaši būtiskus ilgtspējas principus, ko ievēro savā ikdienas darbā. Tie plašāk aprakstīti Korporatīvās atbildības un ilgtspējas politikā, savukārt korporatīvās pārvaldības principi – Korporatīvās pārvaldības politikā. Abi dokumenti ir publicēti SIA "Rīgas meži" tīmekļvietnē www.rigasmezi.lv

SIA "Rīgas meži" ilgtspējīgas attīstības virzieni ir pakārtoti uzņēmuma vispārējam stratēģiskajam mērķim, kā arī specifiskajiem finanšu un nefinanšu mērķiem, kurus nosaka tā īpašnieks – Rīgas valstspilsētas pašvaldība.

SIA "Rīgas meži" ilgtspējīgas attīstības virzienus, tajos īstenojamās ilgtspējas mērķus un šo mērķu izpildes kontroles mehānismus nosaka uzņēmuma valde, saskaņojot tos ar īpašnieku. Valde ir atbildīga

arī par šo mērķu integrēšanu SIA "Rīgas meži" misijā, vīzijā, vērtību sistēmā un biznesa stratēģijā, kā arī šīs stratēģijas veiksmīgu īstenošanu. Tā uzrauga uzņēmumam būtisko ilgtspējas aspektu noteikšanas procesu, kā arī lemj par to pārvaldību, t.sk. apstiprina

šī uzdevuma īstenošanai nepieciešamo iekšējo normatīvo regulējumu. Tāpat valdes locekļi attīsta savas ilgtspējas kompetences savu atbildības jomu ietvaros un veido attiecības ar ietekmes pusēm.

Paplašinātais SIA "Rīgas meži" valdes locekļu kompetenču dalījums ilgtspējas jomā

Anita Skudra

valdes priekšsēdētāja

Jānis Ģermanis

valdes loceklis

Valdis Vasiļevskis

valdes loceklis

Ilgtspējas aspektu iekļaušana biznesa stratēģijā, droša darba vide, ilgtspējīga personāla attīstība, korupcijas novēršana, atbildīga nekustamā īpašuma pārvaldība un dārzu, parku apsaimniekošana, efektīva iekšējo resursu aprīte, investīcijas vietējā kopienā, ilgtspējas ziņošana.

Ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas prakses, eko-inovāciju un pētniecības attīstība, bioloģiskās daudzveidības monitorings un tās veicināšanas pasākumi, klimata risku mazināšanas pasākumi, ar uzņēmuma virzību uz klimatneitralitāti saistītie jautājumi, vides aizsardzība.

Ilgtspējas risku vadība, ilgtspējīgas investīcijas, procesu pārvaldība piegādes ķēdē, atbildīga nodokļu prakse, personas datu un intelektuālā īpašuma aizsardzība, kiberdrošība, digitalizācija.

Risku pārvaldības, atbilstības un ilgtspējas daļas atbildība ir SIA "Rīgas meži" ilgtspējas ietekmju, risku un iespēju izvērtēšana, ilgtspējas procesu pārvaldība (t.sk. politiku, rīcības plānu utt. izstrāde), ilgtspējīgas attīstības stratēģijas regulāra aktualizācija, ieviešana sadarbībā ar citām augstākā līmeņa vadītājiem, ilgtspējas mērķu izpildes progresa monitorings, dekarbonizācija, ilgtspējas ziņošana, darbinieku ilgtspējas kompetenču attīstīšana. Tā pārvalda arī ārējo un iekšējo ziņošanas sistēmu, kurā ietilpst risku incidentu ziņošanas, kā arī sūdzību un priekšlikumu iesniegšanas mehānismi.

Struktūrvienība izveidota šī pārskata izstrādes laikā ar mērķi efektīvzēt un centralizēt uzņēmumā ar ilgtspēju saistīto jautājumu pārvaldību. Tajā apvienotās ar ilgtspēju saistītās funkcijas:

- ▶ Kvalitātes procesu vadītāja galvenā atbildība ir uzņēmumam būtisko ilgtspējas aspektu integrēšana SIA "Rīgas meži" ārējā un iekšējā normatīvajā regulējumā – esošo dokumentu pilnveide, jaunu izstrāde sadarbībā ar citām uzņēmuma struktūrvienībām, ievērojot pastāvošo tiesisko regulējumu un brīvprātīgo labās prakses standartu prasības.
- ▶ Iekšējās kontroles un risku uzraudzības vadītāja pārziņā ir ilgtspējas risku un iespēju pārvaldība: risku un iespēju izvērtēšana, risku mazināšanas pasākumu plāna izstrāde un īstenošana sadar-

bībā ar visām uzņēmuma struktūrvienībām, risku monitorings.

- ▶ Bioloģiskās daudzveidības un biotopu aizsardzības galvenā speciālista atbildība ir SEG emisiju aprēķini, CO₂ piesaistes procesu pārraudzība, klimatneitralitātes, piesārņojuma novēršanas, biotopu kvalitātes uzlabošanas un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas, uzlabošanas stratēģijas un rīcības plānu izstrāde, ieviešana un to īstenošanas uzraudzība.
- ▶ Korporatīvās ilgtspējas projektu vadītāja pārziņā ir uzņēmuma ietekmes izvērtēšana, ilgtspējas ziņu sniegšana, darbinieku izpratnes veicināšana par ilgtspēju, uzņēmuma ilgtspējas mērķiem un viņu lomu to īstenošanā, darbinieku iesaiste ilgtspējas iniciatīvās (t.sk. ilgtspējas risku mazināšanas pasākumos). Tāpat viņš vada ilgtspējas jautājumu koordinātoru grupu, kuras pārstāvji aktīvi iesaistās nefinanšu ziņošanas procesā un ilgtspējas iniciatīvu īstenošanā. To veido 15 darbinieki, kuri pārstāv visas SIA "Rīgas meži" struktūrvienības daļu līmenī, bet lielākās – arī nodaļu līmenī.

Par uzņēmumam būtisko ilgtspējas principu ieviešanas un īstenošanas prakses atbilstību tiesiskajam regulējumam, kā arī dažādu uz SIA "Rīgas meži" darbību attiecināmo standartu prasībām nodrošina Juridiskā daļa, kura sadarbībā ar Iepirkumu nodaļu ir

atbildīga arī par ilgtspējas principu integrēšanu visā uzņēmuma piegādes ķēdē, iekļaujot tos sadarbības līgumos.

Iekšējā audita daļa sistemātiski vērtē un atbilstoši uzlabo SIA "Rīgas meži" risku vadības un kontroles procesu efektivitāti, tā veicinot uzņēmuma stratēģisko mērķu, kas ir balstīti ilgtspējas principos, īstenošanu. Tāpat tā nodrošina šo principu ieviešanas uzraudzību attiecībā uz uzņēmumam pieejamo resursu aizsardzību un atbildīgu izmantošanu, darbinieku un citu ietekmes pušu sadarbības atbilstību vispārpieņemtajām ētikas normām, normatīvo aktu prasībām u.tml.

Visi SIA "Rīgas meži" darbinieki aktīvi iesaistās uzņēmuma darbības ilgtspējas veicināšanā, pildot savus tiešos darba pienākumus atbildīgi un godprātīgi – atbilstoši korporatīvajām vērtībām. Ilgtspējas principi ir integrēti arī augstākā un vidējā līmeņa vadītāju individuālajos mērķos. Viņu uzdevums ir ne vien noteikt savu struktūrvienību mērķus ilgtspējas jomā un no tiem izrietošos savus, savu darbinieku individuālos mērķus, bet arī uzraudzīt šo mērķu progresu, izvērtēt sasniegtos rezultātus.

Savukārt SIA "Rīgas meži" padome apstiprina uzņēmuma ilgtspējas mērķus, ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un pārrauga progresu šo mērķu izpildē atbilstoši labas korporatīvās pārvaldības prakses principiem un normatīvo aktu prasībām. Progresu ziņojumi par SIA "Rīgas meži" sniegumu ilgtspējas jomā tiek skatīti padomes sēdēs, kā arī iekļauti uzņēmuma gada pārskatā, kura neatņemama daļa ir Korporatīvās pārvaldības ziņojums.

Stratēģiskās attīstības prioritātes

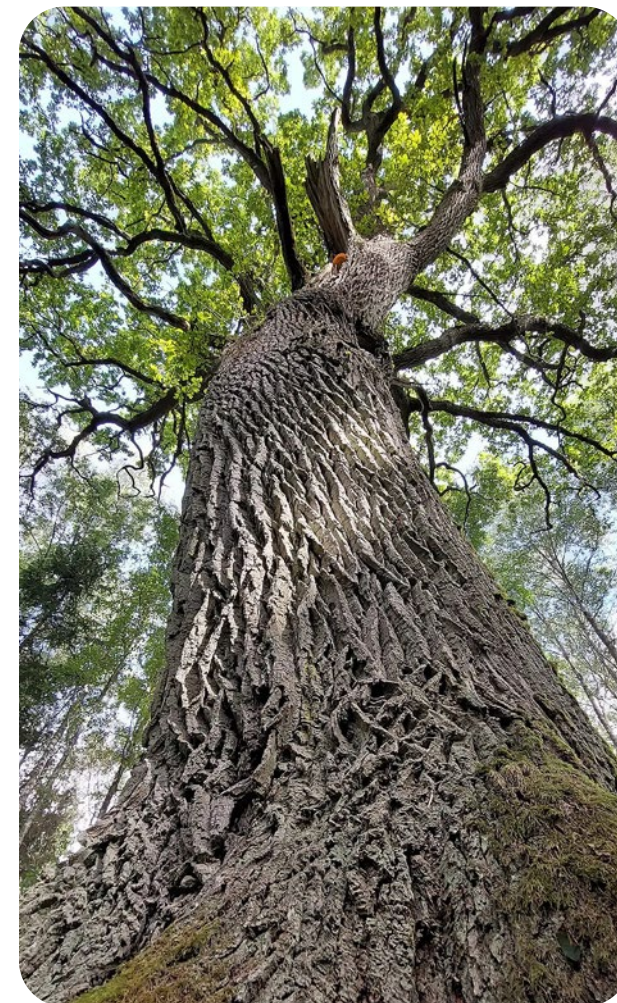
Stratēģiska pieeja attīstības virzienu, rīcību un investīciju mērķtiecīgai plānošanai ir SIA "Rīgas meži" prioritāte ceļā uz stabilu, ilgtspējīgu izaugsmi.

Līdz šim uzņēmuma galvenais stratēģiskās plānošanas dokuments bija vidēja termiņa stratēģija, kas regulāri tiek aktualizēta. Pašlaik spēkā esošā dokumenta darbības termiņš ir 2019. – 2025. gads. Tajā definētie ilgtspējas mērķi un procesi izriet no uzņēmuma kapitāldaļu turētāja noteiktajiem specifiskajiem finanšu un nefinanšu mērķiem un ir saistīti ar tā noteikto funkciju izpildes nodrošināšanu, kas ir būtisks priekšnoteikums uzņēmuma vispārējā stratēģiskā mērķa sasniegšanai.

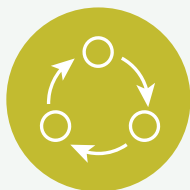
Vidēja termiņa ilgtspējas mērķu izpildes progresu vērtē SIA "Rīgas meži" padome, ņemot vērā uzņēmuma ietekmējošos ārējos faktorus. Lai arī atsevišķi šo mērķu izpildes rādītāji pārskata periodā nav sasniegti, padomes skatījumā visi SIA "Rīgas meži" ilgtspējas mērķi pārskata perioda tvērumā ir vērtējami kā kopumā izpildīti. Dokumenta kopsavilkums un tajā ietvertu mērķu izpildes progress publicēts SIA "Rīgas meži" tīmekļvietnē.

Apzinoties, ka stratēģija ir instruments, kas palīdz noteikt uzņēmuma attīstības kursu atbilstoši tā aktuālajam sniegtam un atbilstošākajai nākotnes attīstības perspektīvai, kā arī veicināt tā konkurētspēju, pārskata periodā pirmo reizi SIA "Rīgas meži" pastāvēšanas vēsturē izstrādāta arī uzņēmuma ilgtermiņa jeb ilgtspējīgas attīstības [stratēģija](#), ko SIA "Rīgas meži" padome apstiprināja 2024. gada pavasarī. Dokumenta tvērumā ir visas uzņēmuma darbības jomas, bet tā termiņš ir 10 kalendārie gadi.

Šajā dokumentā ir definēti 4 prioritārie SIA "Rīgas meži" stratēģiskās attīstības virzieni līdz 2035. gadam. Lai arī šie virzieni ir cieši saistīti, finanšu mērķi iekļauti izaugsmes un attīstības perspektīvā, savukārt nefinanšu mērķi – pārvaldības, vides un sociālās jomas perspektīvās. Ziņošana par šo mērķu izpildes progresu tiks uzsākta nākamajā pārskata periodā.

SIA "Rīgas meži" ilgtspējas mērķi 2035. gadam

PĀRVALDĪBA

Iekšējo procesu efektizācija

KPI: digitālā brieduma kopējais līmenis 70%, katrā dimensijā atsevišķi – 50%

Augstāko korporatīvās pārvaldības principu ievērošana

KPI: tiks precizēts pēc ilgtermiņa klientu un piegādātāju iespējamās nelabvēlīgās ietekmes novērtējuma

VIDE

Ilgtspējīga un klimatam pozitīva resursu apsaimniekošana, sniedzot būtisku ieguldījumu reģionālo klimata mērķu īstenošanā

KPI: uzņēmuma saimnieciskās darbības radītā SEG emisiju apjoma samazinājums par 80%, kompensējot atlikušos 20%

SOCIĀLĀ JOMA

Darbinieku labbūtības sekmēšana

KPI: darbinieku iesaistes indekss – 75%

Sabiedrības apmierinātības un informētības sekmēšana

KPI: uzņēmumam saimnieciskās darbības vērtējuma pieaugums patērētāju un tiešo lietotāju vidū +5%

Līdzīgi kā citu SIA "Rīgas meži" stratēģiskās plānošanas dokumentu izstrādē, arī ilgtspējīgas attīstības stratēģijas izstrādē ņemtas vērā ne vien uzņēmuma biznesa intereses, bet arī tā būtisko ietekmes pušu intereses, kas ir viens no efektīvākajiem vides, sociālo un ekonomiskās dzīvotspējas vajadzību salāgošanas veidiem. Tās prioritāri tiek izzinātas ietekmes būtiskuma novērtējuma procesa ietvaros, kas plašāk aprakstīts 20.lpp.).

SIA "Rīgas meži" ilgtspējas īstermiņa mērķi ir pakārtoti uzņēmuma vidēja termiņa stratēģijas mērķiem. Tos katra struktūrvienība definē un pārvalda atsevišķi; apkopojums nav veikts. Šī pārskata turpmākajās sadaļās atspoguļota informācija tikai par īstermiņa mērķiem, kas attiecināmi uz darba vidi un vides izglītības programmas attīstību.

leguldījums ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu īstenošanā

SIA "Rīgas meži" ambīcija ilgtspējas jomā ir ļoti augsta, jo uzņēmums apzinās ilgtspējas principos balstītas komercprakses pievienoto vērtību. Vienlaikus tas apzinās arī savu lomu gan Rīgas valstspilsētas, gan Latvijas valsts, gan arī globālajā vērtību ķēdē. Tāpēc, ņemot vērā stratēģiskas pieejas un kvalitatīvas sadarbības nozīmi ceļā uz ilgtspējas augstākajām virsotnēm, šīs ambīcijas lielā mērā izriet no ANO Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030.gadam mērķiem.

Par prioritāriem SIA "Rīgas meži" ir izvirzījusi četrus no minētās programmas mērķiem. Lai sekmētu to sasniegšanu, tiek īstenotas dažādas aktivitātes. Būtiskākās no tām aprakstītas tālāk.

8

- ▶ Iekļaujošas, vienlīdzības un līdztiesības principos balstītas personāla politikas attīstība (t.sk. diskriminācijas mazināšanas pasākumi, atalgojuma izlīdzināšanas pasākumi dažādām darbinieku grupām)
- ▶ Mērķtiecīgas investīcijas drošas darba vides izveidē, darbinieku attīstībā, kā arī viņu labklājības un labbūtības veicināšanā
- ▶ Jauniešu nodarbinātības programmas īstenošana darba tirgus stabilizācijai un attīstībai
- ▶ Sociālās iesaistes projekti sabiedrībai nozīmīgu jautājumu risināšanā (t.sk. brīvprātīgās aktivitātes vietējo kopienu atbalstam)

12

- ▶ Atbildīga uzņēmuma saimnieciskās darbības nodrošināšanai nepieciešamo izejvielu (t.sk. atjaunīgo energo-resursu) ieguve, iegāde un izmantošana
- ▶ Koksnes, tās blakusproduktu kvalitātes nodrošinājums atbilstoši augstāko starptautisko standartu prasībām, atbildīga to patēriņa veicināšana
- ▶ Atbildīga uzņēmuma apsaimniekoto dabas teritoriju apmeklētāju radīto atkritumu (t.sk. mežos nelegāli izmesto bīstamo, sadzīves u.c. atkritumu) apsaimniekošana
- ▶ Nepārtraukta ražošanas (t.sk. ekosistēmu pakalpojumu attīstības) procesos iesaistītā personāla attīstība, kā arī visu darbinieku izglītošana par atbildīgu resursu patēriņu gan organizācijas, gan individuālā līmenī
- ▶ Vides izglītības programmas īstenošana sabiedrības izpratnes veicināšanai par vides vērtību aizsardzību un atbildīgu izmantošanu

13

- ▶ Uzņēmuma ietekmes uz vidi novērtējums, negatīvās ietekmes mazināšanas un pozitīvās ietekmes palielināšanas plāns (t.sk. CO₂ piesaisti un uzkrājumu veicinoši pasākumi)
- ▶ Vides izglītības programmas īstenošana (t.sk. izglītojošu pasākumu, koku stādīšanas talku organizēšana)
- ▶ Aktīva sadarbība ar vides ekspertiem, zinātniskajiem partneriem, nozares organizācijām u.c. ietekmes pusēm pētniecības un inovāciju attīstībā zaļās infrastruktūras pārvaldības efektivitātes veicināšanai

15

- ▶ Atbildīga mežu, dārzu un parku pārvaldība, to vides vērtības palielināšana
- ▶ Dalīšanās pieredzē par efektīvākajām zaļās infrastruktūras teritoriju apsaimniekošanas metodēm to ilgtspējas veicināšanai plašākā mērogā
- ▶ Degradēto purvu teritoriju izpēte, to atjaunošanas pasākumu plānošana un īstenošana
- ▶ Bioloģiskās daudzveidības monitorings, tās saglabāšanu veicinošu pasākumu ieviešana
- ▶ Jaunu ekosistēmu pakalpojumu izstrāde un esošo attīstība
- ▶ Mežu aizsardzības un apsardzības programma (t.sk. inovāciju attīstība tālīzpētes datus balstītu risinājumu meža risku uzraudzībai)

Ietekmes pušu iesaiste

SIA "Rīgas meži" pārliecība – kvalitatīva mijiedarbība ar ietekmes pusēm ir jebkuras organizācijas panākumu atslēga ceļā uz ilgtspējas augstākajām virsotnēm. Tāpēc, definējot stratēģisko ietvaru, uzņēmums centies salāgot savas biznesa intereses ar ietekmes pušu vēlmēm un vajadzībām, kā arī viedokli par tā attīstības perspektīvām. Šāda pieeja ļauj attīstīt stabilu un ilgtspējīgu sadarbību, kas sniedz būtisku piensumu gan uzņēmumam un tā īpašniekam, gan arī sabiedrībai un valstij kopumā.

Ietekmes puses, ar kurām SIA "Rīgas meži" ir vislielākā savstarpējā ekonomiskā, vides un sociālā ietekme, ir noteiktas uzņēmuma ietekmes būtiskuma novērtēšanas procesā. Kopumā identificētas 13 šādas ietekmes puses, ar kurām regulāri tiek īstenota padziļināta komunikācija. Starp tām ir kā darbinieki, tā arī īpašnieki, tiešie lietotāji, piegādātāji, profesionālās asociācijas un organizācijas u.c.

Uzņēmums ar visām ietekmes pusēm neatkarīgi no to būtiskuma pakāpes (arī tām, kuras nav iekļautas būtiskāko sarakstā) īsteno atklātu dialogu. Veicot ietekmes būtiskuma novērtējumu, pārskata periodā nodrošināta visaptveroša visu ietekmes pušu iesaiste. Papildus SIA "Rīgas meži" īstenoja arī virkni citu aktivitāšu to iesaistes veicināšanai.

Piemēram, iekšējās uzticības un sadarbības stiprināšanas nolūkā uzņēmums mērķtiecīgi integrē savas stratēģiskās vērtības visos līmeņos un regulāri nodrošina daudzpusīgas darbinieku iesaistes iespē-

jas – sākot ar tematiskām aptaujām un beidzot ar iespēju sniegt praktiskus priekšlikumus uzņēmuma darbības pilnveidei, piedalīties to ieviešanā. Pārskata periodā īstenots ikgadējais personāla apmierinātības un iesaistes pētījums, kā arī pirmo reizi veikts emocionālās inteligences novērtējums.

Lai veiksmīgāk risinātu stratēģiskos un operacionālos ar nekustamā īpašuma pārvaldību saistītos jautājumus, SIA "Rīgas meži" attīsta sadarbību ar pašvaldībām, kuru administratīvo teritoriju robežās atrodas uzņēmuma pārvaldībā esošās teritorijas. Pārskata periodā kopā ar tām tika meklēti kompleksi risinājumi attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu, patvaļīgu būvju demontāžu, meža teritoriju izbraukāšanu, jaunu rekreācijas objektu izveidi u.tml. Atsevišķu jautājumu risināšanā iesaistītas arī citas ietekmes puses: Valsts policija, pašvaldības policija un vides organizācijas – Valsts vides dienests, Valsts meža dienests, Dabas aizsardzības pārvalde.

Plānojot biznesa attīstību, SIA "Rīgas meži" izvērtē aktuālo tirgus situāciju un ņem vērā dažādu jomu ekspertu, potenciālo attīstītāju viedokli. Piemēram, pārskata periodā uzņēmums piedalījās Latvijas Bankas izstrādātajā atbalsta programmā "Vērtspapīru smilšukaste", kurā izvērtēta tā gatavība dalībai kapitāla tirgū jeb finansējuma piesaistes iespējas. Ekspertu rekomendācijas tiek ņemtas vērā korporatīvās pārvaldības modeļa pilnveidē.

Apzinoties akadēmiskā sektora nozīmīgo lomu uzņēmuma ilgtspējas stiprināšanā, tiek attīstīta sadarbība ar augstākajām izglītības iestādēm. Pārskata

periodā parakstīts sadarbības memorands ar Rīgas Tehnisko universitāti, kurā abas puses apņemas sekmēt inovācijas un pētniecību, kā arī nodrošināt izglītības procesa lielāku sasaisti ar vides jautājumiem. Lai nodrošinātu zināšanu pārnesi par ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanas praksi un vienlaikus veicinātu jauniešu interesi par darbu meža nozarē, sadarbībā ar Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāti (turpmāk – LBTU) izstrādāts un īstenots maģistra programmas kurss "Daudzmērķu un pilsētvides mežsaimniecība".

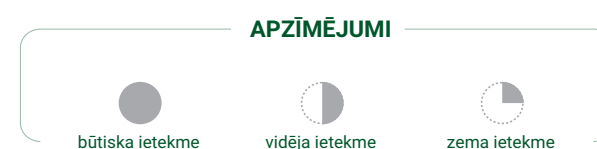
Savukārt nākotnes darbaspēka piesaistes nolūkā būtiski palielināts prakses vietu skaits Bulduru dārkopības vidusskolas, LBTU, Ogres tehnikumu u.c. citu izglītības iestāžu audzēkņiem.

Ņemot vērā, ka SIA "Rīgas meži" saimnieciskā darbība tiek īstenota apdzīvotās vietās vai tiešā to tuvumā, īpaši nozīmīga loma tiek piešķirta konstruktīva dialoga veidošanai ar ietekmētajām kopienām. Pārskata periodā to iesaiste nodrošināta, īstenojot 2 publiskās apspriedes

par Mežaparka un Šmerļa mežos plānotajiem meža kopšanas darbiem, kā arī noorganizējot 12 informatīvas tikšanās (sanitārās cirtes, staltbriežu novietnes likvidēšana, Lielo kapu koku novērtēšanas rezultāti u.c.). Tāpat sadarbībā ar Āgenskalna apkaimes biedrību izveidoti pavasara ziedu apstādījumi Jaunatnes dārzā, bet sadarbībā ar brīvprātīgo organizāciju "Lielo kapu draugi" meklēti efektīvākie risinājumi šīs teritorijas apsaimniekošanai u.tml.

Savukārt patērētāju un tiešo lietotāju viedoklis izziņāts galvenokārt ar aptauju starpniecību. Kopumā īstenotas 3 aptaujas: dārzu un parku apmeklētāju apmierinātības aptauja, meža teritoriju apmeklētāju apmierinātības aptauja, kultūras un atpūtas parka "Mežaparks" apmeklētāju apmierinātības aptauja. Plašāk to rezultāti aprakstīti 61.lpp.

Ietekmes puses, to iesaiste un savstarpējā ietekme

Ietekmes puse	Būtiskās tēmas	Iesaistes veidi
<p>DARBINIEKI (esošie un potenciālie darbinieki Darbinieku uzticības padome)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Arodveselība un darba drošība • Ētika un darba tiesības • Darba kopīgums • Darbinieku iesaiste un attīstība 	<p>Atklāts dialogs (t.sk. tiešsaistes sarunas ar valdi 1x mēnesī), apmierinātības un iesaistes pētījums (1 gadā, starpnovērtējumi – 1x ceturksnī), emocionālās inteliģences novērtējums (1x gadā), individuālās attīstības pārrunas (1-2x gadā), priekšlikumu un sūdzību iesniegšanas sistēma (t.sk. trauksmes celšanai), pastāvīga sadarbība ar Darbinieku uzticības padomi (tikšanās ar valdi vismaz 1x ceturksnī), saliedēšanās pasākumi un profesionālo izaugsmi veicinošas aktivitātes – mācības, pieredzes apmaiņas pasākumi u.c. (regulāri).</p>
<p>ĪPAŠNIEKS (Rīgas valstspilsētas pašvaldība)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uzņēmuma darbības attīstības stratēģijai un ar to saistīto jautājumu pārvaldība • Darbības rezultātu novērtējums • Ētiska, godīga komercprakse un atbilstība tiesību aktiem 	<p>Dalībnieku kopsapulces (1x gadā), valdes un padomes tikšanās ar īpašnieku un citām tā kapitālsabiedrībām (1x mēnesī), atskaites par stratēģisko mērķu izpildi (2x gadā), komunikācija ar īpašnieku par uzņēmuma aktualitātēm vadības līmenī (vidēji 1x mēnesī), komunikācija ar īpašnieka struktūrvienību pārstāvjiem par operacionālajiem jautājumiem (regulāri), konsultācijas (pēc nepieciešamības).</p>

Ietekmes puse	Būtiskās tēmas	Iesaistes veidi
<p>TIEŠIE LIETOTĀJI (esošie un potenciālie uzņēmuma īpašumā esošo un apsaimniekošanā nodoto teritoriju – mežu, dabas taku, dārzu, parku un skvēru – apmeklētāji)</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Zaļās infrastruktūras objektu drošība, kvalitāte un pieejamība • Vides pieejamība • Informācijas pieejamība • Kultūras, vides un vēsturisko vērtību saglabāšana • Vides izglītība 	<p>Aptaujas, izglītojoši sabiedrības iesaistes pasākumi, kas ietver aktivitātes zaļās infrastruktūras teritoriju sociālās, kultūras un ekonomiskās vērtības palielināšanai (regulāri), priekšlikumu un sūdzību pārvaldība (pēc nepieciešamības), komunikācija sociālās saziņas vietnēs (regulāri).</p>
<p>KLIENTI (preču un pakalpojumu – stādi, kokmateriāli, ekskursijas u.c. – pircēji un saņēmēji, kā arī nekustamo īpašumu nomnieki)</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Preču, pakalpojumu kvalitāte, drošība un cena • Ētiska, godīga komercprakse (t.sk. vienlīdzīgu konkurences iespēju nodrošinājums) • Informācijas pieejamība 	<p>Aptaujas (1-2x gadā), priekšlikumu un sūdzību pārvaldība (pēc nepieciešamības).</p>
<p>PIEGĀDĀTĀJI (izejmateriālu piegādātāji un pakalpojumu sniedzēji)</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Iepirkumu prakse • Darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām • Ētiska un godīga komercprakse (t.sk. atklāti un saprotami publiskie iepirkumi un līgumsaistību izpilde, kas ietver savlaicīgu rēķinu apmaksu) • Drošība • Iesaiste un attīstība 	<p>Pašnovērtējums par būtiskajiem ilgtspējas aspektiem (1x gadā), mācības par uzņēmumam būtiskiem ilgtspējas jautājumiem, t.sk. FSC sertifikācijas prasībām (1-2x gadā), viedokļa izzināšana par iepirkumu prasību atbilstību tirgus situācijai (parasti – īstenojot iepirkumus, kuru vērtība pārsniedz 42 000 EUR).</p>
<p>IETEKMĒTĀS KOPIENAS (apkaimes biedrības, vietējo kopienu pārstāvji)</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Zaļās infrastruktūras objektu drošība un pieejamība • Iesaiste un attīstība (t.sk. atbalsts vietējo kopienu pārstāvju veselības, labklājības veicināšanai) • Vides izglītība • Brīvprātīgais darbs • Atklāta un regulāra komunikācija 	<p>Atklāts dialogs, kas ietver publiskās apspriešanas par plānotajiem dabas teritoriju kopšanas darbiem (pēc nepieciešamības), aptaujas (pēc nepieciešamības), atbalsta projekti (1x ceturksnī), ziedojumi (1-2x gadā), izglītojoši pasākumi – putnu būrišu tīrīšanas un izgatavošanas talkas u.c. (regulāri).</p>
<p>IZGLĪTĪBAS IESTĀDES</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Zināšanas un pieredze (know-how) par ilgtspējīgas mežu apsaimniekošanas principiem • Prakses un darba iespējas jauniešiem • Jauno talantu iesaiste nozares attīstībā (zinātnes projekti, hakatonī u.tml.) • Vides izglītība 	<p>Sadarbība mācību programmu izstrādē un īstenošanā (regulāri), jauniešu nodarbinātības veicināšanas pasākumi (NVA programma – 1x gadā, prakses iespējas – regulāri), pētniecība un inovāciju attīstība (pēc nepieciešamības).</p>

Ietekmes puse	Būtiskās tēmas	Iesaistes veidi
UZRAUDZĪBAS UN KONTROLES IESTĀDES 	<ul style="list-style-type: none">• Darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām• Ētiska un godīga komercprakse• Efektīva resursu pārvaldība• Datu aizsardzība• Atklāta komunikācija	Atklāts dialogs par nozarei būtiskiem jautājumiem (regulāri), konsultācijas (pēc nepieciešamības).
POLITIKAS VEIDOTĀJI (starptautiskie un vietējie likumdevēji, pašvaldības un valsts iestādes) 	<ul style="list-style-type: none">• Nacionālie un starptautiskie standarti ilgtspējīgai uzņēmuma un nozares attīstībai• Infrastruktūras attīstība• Vides aizsardzība un klimata pasākumi	Atklāts dialogs, aktīva iesaiste ekspertu darba grupās, pieredzes apmaiņa (regulāri), sadarbība ar pašvaldībām ar rekreācijas iespējām saistītu projektu attīstībā (pēc nepieciešamības).
INVESTORI/FINANSĒTĀJI (komercbankas) 	<ul style="list-style-type: none">• Uzņēmuma radītā vērtība• Uzņēmuma ekonomiskā ilgtspēja• Darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām• Ētiska un godīga komercprakse• Atklāta komunikācija un informācijas pieejamība	Klātienēs un tiešsaistes sarunas par finansējuma piesaistes iespējām (pēc nepieciešamības).
VIDES ORGANIZĀCIJAS 	<ul style="list-style-type: none">• Uzņēmuma saimnieciskās darbības (t.sk. produktu un pakalpojumu) ietekme uz vidi• Vides aizsardzība un klimata pasākumi• Atklāta komunikācija un informācijas pieejamība	Atklāts dialogs par nozarei būtiskiem jautājumiem (regulāri), sadarbība ar vidi saistītu problēmjautājumu risināšanā (regulāri), ekspertu iesaiste izglītojošos pasākumos (pēc nepieciešamības, vidēji 1x ceturksnī), vides monitoringi (1x gadā), datu un pieredzes apmaiņa (regulāri).
PROFESIONĀLĀS ASOCIĀCIJAS UN ORGANIZĀCIJAS 	<ul style="list-style-type: none">• Iesaiste nozares politikas veidošanā (t.sk. esošo nozares standartu pilnveidē un jaunu standartu attīstībā)• Ētiska un godīga komercprakse• Informācijas pieejamība	Atklāts dialogs par nozarei būtiskiem jautājumiem (regulāri), konsultācijas (pēc nepieciešamības), informācijas apmaiņa, viedokļa izziņošana par uzņēmumam būtiskiem jautājumiem (regulāri).
ZINĀTNES UN INOVĀCIJU KOPIENA (nozares eksperti, zinātniskie partneri) 	<ul style="list-style-type: none">• Kvalitatīva zināšanu un pieredzes (<i>know-how</i>) apmaiņa• Pētniecības un inovāciju projektu attīstība	Kopprojekti (regulāri), konsultācijas (pēc nepieciešamības), datu apmaiņa (pēc pieprasījuma).

Ietekmes būtiskums

Ilgospēja ietver ļoti plašu tēmu loku. Lai varētu īstenot komercdarbību efektīvākajā iespējamajā veidā, SIA "Rīgas meži" pārskata periodā ir veikusi visaptverošu uzņēmuma ietekmes būtiskuma novērtējumu. Tā ietvaros izvērtētas ne tikai nozares tendences, pastāvošais ar ilgtspējas jautājumiem saistītais tiesiskais regulējums un uzņēmuma vadības vīzija par to vai citu aspektu nozīmību. Papildus izvērtēti uzņēmuma galvenie darbības procesi, pārskatīta vērtību ķēde un izziņāts ietekmes pušu viedoklis.

Būtiskuma novērtējuma procesā noteiktas 5 būtiskās SIA "Rīgas meži" ilgtspējas jomas: bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmas, darījumdarbība, klimata ietekme, pašu personāls, patērētāji un tiešie lietotāji. Tajās identificēti kopumā 22 uzņēmumam būtiskie ilgtspējas aspekti (atsevišķi aspekti ir attiecināmi vienlaikus uz vairākām ilgtspējas jomām, piemēram, sugu aizsardzība). Tā pieeja šo aspektu pārvaldībai vispārīgi aprakstīta jau SIA "Rīgas meži" 2022. gada ilgtspējas pārskatā. Ar šo pārskatu uzņēmums pilnveido ziņošanas kvalitāti.

Ņemot vērā, ka kopš būtiskuma izvērtējuma ir notikušas ievērojamas izmaiņas SIA "Rīgas meži" darbībā (uzņēmums izgājis no apaļkoku pārstrādes biznesa u.c.), līdz nākamajam pārskata periodam plānots pārskatīt uzņēmuma ietekmes būtiskumu, kā arī pabeigt uzsāktu finanšu būtiskuma novērtējumu, lai precīzāk definētu ilgtspējas ziņošanas tvērumu. Šī informācija tiks izmantota par pamatu arī vienotu SIA "Rīgas meži" īstermiņa ilgtspējas mērķu (periods – līdz 3 gadiem) definēšanai.

Jāpiebilst, ka ietekmes pušu skatījumā SIA "Rīgas meži" būtu jākoncentrē sava darbība un investīcijas 3 virzienos: eko-inovācijas un pētniecība par aprites ekonomiku, ilgtspējīgu mežu apsaimniekošanu utt., vides izglītības iespēju piedāvājums un iesaiste mež-

saimniecības nozares politikas veidošanā. To viedokļa izziņāšanai izmantotas vairākas metodes: tiešsaistes aptaujas, individuālas intervijas, darbsemināri un fokusgrupas.

PAŠU PERSONĀLS

Atvērta, droša iedvesmojoša, cie pilnās attiecībās balstīta darba vide un kultūra. Atvērtība dažādībai un dažādības vadības principu integrēšana biznesa procesos (vienādas darba samaksas par līdzvērtīgu darbu nodrošinājums). Adekvāts atalgojums. Biedrošanās brīvība un darbinieku iesaiste lēmumu pieņemšanas procesos. Privātās un darba dzīves līdzsvara nodrošinājums. Kompetenču attīstības un profesionālās izaugsmes veicināšana. Darbinieku tiesību uz privātumu ievērošana.

KLIMATA IETEKME

Efektīva vides risku un ar tiem saistīto iespēju pārvaldība, kas ietver klimatneitralitāti sekmējošas rīcības (t.sk. regulāru SEG emisiju monitoringu un to apkoma mērītīgu samazināšanu). Atbildīgs un efektīvs dabas resursu patēriņš, šāda patēriņa veicināšana sabiedrībā.

PATĒRĒTĀJI UN TIEŠIE LIETOTĀJI

Sabiedrības labbūtības un veselības veicināšana, attīstot daudzveidīgus un drošus ekosistēmu pakalpojumus. Vienlīdzīgu iespēju nodrošinājums ekosistēmu pakalpojumu izmantošanai. Daudzpusīgu vides izglītības iespēju nodrošinājums. Iesaiste uzņēmuma attīstības plānošanā. Atbalsta pasākumu organizēšana.

BIOLOĢISKĀ DAUDZVEIDĪBA UN EKOSISTĒMAS

Vides vērtību saglabāšana, īstenojot pārdomātu, vidi saudzējošu mežu, dārzu un parku apsaimniekošanas praksi. Invazīvu sugu izplatības ierobežošana. Bioloģiskās daudzveidības monitoringa, ietekmes mērīšana. Ekosistēmu daudzveidības palielināšana.

DARĪJUMDARBĪBA

Ētiska, godīga komercprakse, kas vērsta uz atklātības un vienlīdzības principos balstītu sadarbību ar visām ietekmes pusēm. Uzņēmuma interešu aizstāvība. Atbildīga savstarpēja norēķinu prakse. Pienācīga piegādes ķēdes pārvaldība. Korupcijas un interešu konfliktu risku mazināšana.

Kopumā ietekmes būtiskuma novērtēšanas procesā apzinātas 230 personas, kuras pārstāvēja visas SIA "Rīgas meži" būtiskās ietekmes puses. Aptauju saturs pielāgots ietekmes pusēm, ņemot vērā to ietekmes jomas: finansiālā ietekme, vietējā kopiena, vides eksperti, vērtību ķēde un darba vide.

Ietekmes faktoru, risku un iespēju vadība

Lai nodrošinātu kvalitatīvu atbilstības un finanšu, operacionālo, kā arī ilgtspējas risku pārvaldību, SIA "Rīgas meži" ieviesta iekšējās kontroles sistēma, kuras izstrādē ievērotas COSO (*The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission's Internal Control*) vadlīnijas. To veido 5 pamatelementi: kontroles vide, risku novērtējums, kontroles aktivitātes, informācija un komunikācija, monitoring un uzraudzība. Risku vadības process, kas ietver šīs sistēmas uzturēšanu un attīstību atbilstoši iekšējā un ārējā normatīvā regulējuma prasībām, ir iekšējās kontroles un risku uzraudzības vadītāja atbildība.

Efektīvākai risku pārvaldībai uzņēmumā izstrādāta iekšējā risku vadības normatīvu bāze, ko veido Interesu konfliktu un korupcijas risku novēršanas politika un Risku pārvaldības, iekšējās kontroles vides un atbilstības (*compliance*) politika. Tāpat sadarbībā ar augstākā līmeņa vadītājiem identificēti un atbilstoši to būtiskumam novērtēti SIA "Rīgas meži" riski, noteikti to īpašnieki (atbildīgās personas, struktūrvienības), kā arī izstrādāts šo risku mazināšanas plāns, kura īstenošanā mērķtiecīgi tiek iesaistīti visi uzņēmuma darbinieki. Kopumā ilgtspējas risku pārvaldībā iesaistītas 17 personas (t.sk. uzņēmuma valdes un padomes pārstāvji), kuras lemj par piemērojamajiem risku mazināšanas pasākumiem, to efektivitāti.

Pašlaik nozīmīgākie SIA "Rīgas meži" ilgtspējas riski saistīti ar darba tirgus radītajiem izaicinājumiem, klimata pārmaiņām, piegādes ķēdes pārvaldību, izstrādāto kūdras purvu teritoriju ilgtspējas nodrošināšanu, kā arī ar darbinieku drošību. Pārskata periodā uzņēmums turpināja īstenot sistemātiskas darbības šo risku novēršanai un to ietekmes mazināšanai (primāri īstenoti kritisko un augsto risku mazināšanas pasākumi).

Saistībā ar izmaiņām gan SIA "Rīgas meži" darbībā, gan arī ārējo normatīvo aktu prasībās attiecībā uz klimata pārmaiņu mazināšanu, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, vienlīdzīga atalgojuma nodrošināšanu par līdzvērtīgu vai vienādas nozīmes darbu u.tml., uzņēmums ir uzsācis risku reģistra aktualizāciju, kuras ietvaros tiks pārskatīta arī uzņēmuma risku apetīte. Ilgtspējas risku izvērtēšanā tiek ņemti vērā ietekmes būtiskuma novērtējuma rezultāti.

SIA "Rīgas meži" kopējā risku (t.sk. ilgtspējas) pārvaldības struktūra, kas ietver arī risku kontroles mehānismu noteikšanas kārtību, lēmumu pieņemšanas procesu, iestājoties kādam no riskiem, plašāk aprakstīta iepriekš minētajā Risku pārvaldības, iekšējās kontroles vides un atbilstības (*compliance*) politikā.

Lai varētu veikt kvalitatīvu finanšu būtiskuma novērtējumu un tā noslēgtu SIA "Rīgas meži" ietekmes izvērtējumu pēc dubultā būtiskuma principa,

uzņēmums pirmo reizi tā pastāvēšanas vēsturē līdztekus ilgtspējas risku pārskatīšanai ir uzsācis ar tiem saistīto iespēju apzināšanu. Šajā pārskatā atspoguļotas būtiskākās iespējas klimata ietekmes jomā, kas saistītas ar pielāgošanos klimata pārmaiņām un to radīto risku mazināšanu. Ilgtspējas risku būtiskuma finansiālās vērtības noteikšanas kritērijus plānots aprakstīt nākamajā ilgtspējas pārskatā.

Darbaspēka trūkums

Darbaspēka trūkums Latvijā kļūst par aizvien aktuālāku problēmu. Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem īpaši lielus izaicinājumus darba devējiem izraisa mazkvalificēta darbaspēka trūkums. Arī SIA "Rīgas meži" šajā ziņā nav izņēmums. Kaut lielākajā daļā amata grupu brīvo vakanču skaits uzņēmumā pēdējos gados ir būtiski samazinājies, mazkvalificēta darba spēka mainība saglabājas. Tas perspektīvā var negatīvi ietekmēt dārzu un parku ekosistēmu pakalpojumu kvalitāti, tāpēc nepieciešams attīstīt vēl efektīvākus šo darbinieku piesaistes mehānismus. Ņemot vērā, ka sabiedrība strauji noveco, līdz ar ko ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits samazinās, īpaša uzmanība jāpievērš dažādības vadības jautājumiem. Tas ir veids, kā piesaistīt "darba rokas" no tām sabiedrības grupām, kuras šobrīd dažādu iemeslu dēļ iesaistās darba tirgū pasīvi vai neiesaistās vispār.

Apgrūtināta zināšanu pārnese

Viens no meža nozares šā brīža lielākajiem izaicinājumiem ir zinātniskā potenciāla saglabāšana un pēctecība. Uz nākotnes tehnoloģijām šajā ziņā

paļauties nevar, jo mežs ir dzīvs organisms, kura pārvaldība ar mākslīgo intelektu vien nav iespējama. Tam ir nepieciešams intelektuālais kapitāls, ko veido praktiskas, paaudžu paaudzēs mantotas un attīstītas zināšanas un tradīcijas. Viens no veidiem, kā to nodrošināt, ir jauno talantu piesaiste, veidojot iekļaujošu un iedvesmojošu darba vidi, kā arī attīstot sadarbību ar akadēmisko sektoru.

Klimata pārmaiņas

Lai gan klimata pārmaiņu kontekstā vairāk tiek runāts par izaicinājumiem saistībā ar izmirstošajiem Amazones mūžamežiem un koraļļu rifiem, smoga pārņemto Ķīnu, izteikto dzeramā ūdens deficītu dažādos Āfrikas reģionos u.tml., vidējā gaisa temperatūra mainās arī Latvijā – karstuma un sausuma periodi kļūst garāki, bet ar gaisa temperatūras svārstībām saistītie ekstremālie notikumi notiek biežāk. Tāpēc mežsaimniecības un mežsaimniecības darbi ir jāplāno daudz rūpīgāk un jāveic daudz atbildīgāk, fokusējoties uz dabas vērtību saglabāšanu un drošību, jo vējgāzes, snieglieces, lietusgāzes, sausums, krusa u.c. dabas kataklizmas rada apdraudējumu ne tikai dabai, tās dzīvotnēm. Ar tām saistītajiem drošības riskiem ir pakļauti arī cilvēki. Piemēram, izkalstot mežiem un apstādījumiem, samazinās CO₂ piesaistes iespējas, ekstremālie notikumi bojā īpašumus, to notikumu

seku likvidēšana notiek paaugstinātas bīstamības apstākļos u.tml.

Mazs tirgus

Latvijas tirgus nav liels, tāpēc ir virkne preču un pakalpojumu kategoriju, kurās novērojams piegādātāju deficīts. Izvirzot publiskajos iepirkumos ar ilgtspēju saistītas prasības, potenciālo pretendentu skaits nereti būtiski samazinās, jo ne visi var un ir gatavi šīs prasības izpildīt, kas apgrūtina atsevišķu darbu veikšanu vai pat padara to neiespējamu. Tas lielā mērā ir saistīts ar zināšanu trūkumu un piegādātāju rezervēto attieksmi pret dažādām prasībām, kas nav noteiktas kā obligātas (neparedz normatīvie akti, līguma nosacījumi u.tml.).

Veselības un drošības riski

Mežsaimniecība ir augsta riska nozare, īpaši vasaras sezonā, kad ir paaugstināti ugunsdrošības riski, kurus var izraisīt meža teritoriju apmeklētāji, uzņēmuma piegādātāji u.tml. Arī dārzu un parku apsaimniekošana saistīta ar dažādiem apdraudējumiem, jo tas ir fiziski smags darbs. Neraugoties uz dažādiem drošības pasākumiem, kas tiek īstenoti ļoti pārdomāti,

veselības un drošības riskiem ir pakļauti gan uzņēmuma darbinieki, gan arī tā apsaimniekoto teritoriju apmeklētāji, jo cilvēciskais faktors ir lieta, ko 100% izkontrolēt nav iespējams.

Sabiedrībā valdošie stereotipi

Lai arī Latvijas sabiedrība kopumā ir ļoti progresīva, tajā joprojām valda stereotipi. Tie ir attiecināmi arī uz SIA "Rīgas meži" darbības jomu. Proti, vietējās kopienas nereti iestājas pret mežsaimniecisko darbu veikšanu, kas lielā mērā saistīts ar pārliecību, ka šādi tiks negatīvi ietekmēta ainava, tiks likvidētas iecienītas pastaigu, ogošanas un sēņošanas vietas utt. Tāpēc uzņēmums tās iesaista diskusijās, lai veicinātu sabiedrības izpratni par šo darbu nepieciešamību meža (un arī cilvēces) apsaimniekošanai, aizsardzībai un meža ekosistēmas ilgtspējīgai attīstībai.

Degradēto purvu teritoriju potenciāls

Līdz šim veiktie SEG emisiju aprēķinu rezultāti liecina, ka vēsturiski izstrādātie purvi ir viens no

lielākajiem SIA "Rīgas meži" emisiju avotiem. Uzņēmums ir veicis tā īpašumā esošo degradēto purvu izpēti un izstrādājis vairākus to rekultivācijas scenārijus, kas ir orientēti uz tā pozitīvās vides ietekmes palielināšanu, īpaši CO₂ piesaistes palielinājumu. Tomēr šo teritoriju rekultivācijas scenāriju efekts lielā mērā ir balstīts pieņēmumos. Pirmkārt, pastāv varbūtība, ka izstrādāto purvu teritoriju SEG emisiju aprēķini nav korekti (nav vienotas metodoloģijas, nav noteikti visi aprēķiniem nepieciešamie nacionālie CO₂ faktori, atsevišķi faktori ir precizējami u.tml.). Otrkārt, līdz šim veiktie pētījumi par šādu teritoriju rekultivācijas iespējām nesniedz pilnvērtīgu priekšstatu par potenciāli sasniedzamo rezultātu tā vai cita attīstības scenārija gadījumā.

SIA "Rīgas meži" identificētās iespējas, kas saistītas ar uzņēmuma klimata ietekmi

Iesaiste mežsaimniecības un mežizstrādes politikas veidošanā, lobējot uzņēmuma (un nozares) intereses.

Jaunu meža platību iegāde esošo meža ekosistēmu pakalpojumu nodrošināšanai, kā arī jaunu ekosistēmu pakalpojumu izstrāde, ņemot vērā klimata īpatnības.

Kokaudzētavas "Norupe" piedāvājuma paplašināšana, piedāvājot klimata noturīgus koku stādus.

Inovatīvu risinājumu izstrāde mežu un citu publisko teritoriju klimata noturības veicināšanai, klimata pārmaiņu radīto risku uzraudzības efektīvizēšanai sadarbībā ar zinātniskajiem partneriem, jaunuzņēmumiem u.c. ietekmes pusēm.

Atbildīga degradēto purvu teritoriju attīstība. Piemēram, apmežošana to radīto SEG emisiju apjoma samazināšanas un CO₂ piesaistes, uzkrājuma veicināšanas nolūkā. Otrajā gadījumā uzņēmums saskata arī nekoksnes ieņēmumu gūšanas iespējas.

KLIMATA IETEKME

Klimata pārmaiņas ir visaptverošas un nenovēršamas. Pielāgošanās šīm pārmaiņām ir būtisks priekšnoteikums uzņēmuma saimnieciskās darbības nepārtrauktības nodrošināšana ilgtermiņā. Tomēr tas nav vienīgais ar klimatu saistītais jautājums, kas šobrīd ir SIA “Rīgas meži” dienas kārtībā. Tikpat nozīmīga loma ir klimata pārmaiņu mazināšanai. Tāpēc uzņēmums risina ar vides kvalitātes saglabāšanu un dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu saistītos jautājumus ļoti stratēģiski. Piemēram, veidojot veselīgu un ražīgu mežu, tas ne vien apmierina savas ekonomiskās intereses, bet arī samazina savu negatīvo vides ietekmi un palielina pozitīvo, jo mežs piesaista un uzkrāj ievērojamu CO₂ apjomu, kam ir nozīmīga loma klimatneitralitātes sasniegšanā

Mežu apsaimniekošanas prakse

SIA "Rīgas meži" pārliecība – mūsu uzdevums ir parūpēties par to, lai nākamajām paaudzēm būtu pieejamas tādas pašas vides, sociālās un ekonomiskās vērtības, kādas ir pieejamas mums šodien. Tāpēc ar mērķi veicināt tā pārvaldībā esošo meža teritoriju ilgtspēju uzņēmums īsteno atbildīgu, vides augstākajiem standartiem atbilstošu mežsaimniecības praksi. Tās pamatā ir daudzvērtīgu meža apsaimniekošanas plānošanas pieeja, kas orientēta uz racionālu dabas resursu izmantošanu (t.sk. vides vērtību saglabāšanu un palielināšanu), atsakoties no koksnes ieguves iespējām dabas un rekreācijas zonās vai būtiski tās ierobežojot. Otrajā gadījumā tiek izmantotas vidi saudzējošas darba metodes, kas aizsargā dabu un imitē dabiskos procesus.

Mežsaimnieciskos darbus SIA "Rīgas meži" veic atbilstoši Meža apsaimniekošanas plānam 2017. – 2026. gadam. Tas ir balstīts ainavu ekoloģiskajā plānojumā, kurā ir identificētas teritorijas ar augstu ekonomisko, sociālo un vides vērtību, kas ļauj efektīvi plānot taktiskos mežsaimniecības darbus gan īstermiņā, gan ilgtermiņā. Tāpat šī plāna aktualizācijā tiek ņemti vērā ikgadējie meža monitoringa dati.

Pirms mežizstrādes darbu uzsākšanas apmeklētāju iecienītākajos meža masīvos atbilstoši ainavu ekoloģiskajā plānojumā noteiktajam zonējumam tiek

izstrādāti lokāli ainavu dizaina plāni, kas ir orientēti uz estētiskas, harmoniskas ainavas izveidi, saglabājot konkrēto teritoriju bioloģisko daudzveidību un funkcionalitāti (t.sk. atpūtas un rekreācijas iespējas). Lai nodrošinātu skarto kopienu interešu ievērošanu, par mežsaimnieciskajiem darbiem, kas plānoti Rīgas valstspilsētas pašvaldības administratīvās teritorijas robežās, tiek rīkotas publiskās apspriešanas, kuru ietvaros tiek izziņāts to viedoklis par plānotajiem darbiem – kā par procesu, tā arī sagaidāmo rezultātu.

Plašāk mežsaimniecisko darbu plānošanas principi gan visam uzņēmumam kopumā, gan katrai tā mežniecībai atsevišķi aprakstīti Meža apsaimniekošanas plānošanas noteikumos. Šis dokuments līdz ar ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, ainavu ekoloģiskajiem plāniem, ainavu dizaina plāniem, meža apsaimniekošanas plānu, meža monitoringu un bioloģiskās daudzveidības monitoringu veido SIA "Rīgas meži" vides pārvaldības sistēmas pamatu.

Neatņemama minētās sistēmas sastāvdaļa ir arī aktuālajos meža inventarizācijas datos balstītie ekosistēmu pakalpojumu novērtējumi. Tie nodrošina aizvien pamatotāku ar mežsaimniecisko darbu plānošanu un īstenošanu saistīto lēmumu pieņemšanu, tā veicinot vides kvalitātes uzlabošanu un dabas resursu atbildīgu izmantošanu. Līdz šim nokartēti jau 11 šādi pakalpojumi: ārstniecības augi, fitoremediācija, kosmētika, rekreācija u.c.

➔ Pielāgošanās klimata pārmaiņām

Līdzšinējā pieredze un pētījumu dati rāda, ka daudz-mērķu mežu apsaimniekošanas plānošanas pieeja ļauj ne tikai būtiski uzlabot mežsaimniecības darbu efektivitāti, kvalitāti un precizitāti. Tai ir nozīmīga loma arī bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā, meža teritoriju klimata noturības stiprināšanā, kā arī atbildīga dabas resursu patēriņa un dekarbonizācijas sekmēšanā. Lai izpildītos šie nosacījumi, SIA "Rīgas meži" īsteno virkni aktivitāšu, piemēram:

- ▶ Tiek apzinātas iespējamo klimata risku zonas un nodrošināts to monitorings, kura rezultāti tiek izmantoti šo risku mazināšanas pasākumu plāna aktualizācijai (t.sk. regulāri tiek apzināti bīstamie koki ar mērķi mazināt to gāšanās riskus, kas var radīt nozīmīgu apdraudējumu gan cilvēkiem, gan meža infrastruktūrai).

- ▶ Esošo mežaudžu atjaunošanā un jaunu veidošanā tiek izmantotas Latvijas klimatam piemērotas koku sugas – bērzs, egle, melnalksnis, priede, kas tiek audzētas pašu kokaudzētavā.

- ▶ Mežizstrādes darbi dabas un rekreācijas zonās tiek plānoti, aizstājot standarta kailcirtes ar mazākām neregulāras formas cirtēm vai veidojot atvērumus, lai saglabātu atjaunošanās iespējas

Reģistrēto meža ugunsgrēku skaits – 83

Lai arī klimata pārmaiņas ir visaptverošas, Latvijā to ietekmi pašlaik izteikti izjūt tikai atsevišķas nozares. Meža nozare ir viena no tām.

Ugunsgrēki ir viens no lielākajiem SIA "Rīgas meži" līdz šim identificētajiem klimata riskiem, jo tos veicina ne vien meža teritoriju apmeklētāju uzvedība (apzināta kaitniecība, neuzmanība u.tml.), bet arī ekstrēmie laikapstākļi (izteikts karstums, sausums).

Pārskata periodā uzņēmuma pārvaldītajās teritorijās reģistrēti 83 ugunsgrēki, kuru skartā platība ir 18,8 ha. Lielākie postījumi nodarīti Medema purva teritorijai, kas dega 8 ha platībā.

Lai mazinātu ugunsgrēka riskus, tiek īstenota virkne preventīvu pasākumu. Piemēram, regulāras apgaitas, augsnes mineralizācija skrejuguns ierobežošanai (pārskata periodā atjaunoto mineralizēto joslu stigu garums veido 499,6 km),

sabiedrības informēšana par ugunsdrošību dabas teritorijās, kā arī attālināta meža teritoriju uzraudzība ar droniem, kas ļauj savlaicīgi identificēt ugunsgrēkus un novērst to riskus. Pateicoties augstajai ar šīm tehnoloģijām iegūto datu kvalitātei, tiek attīstīta veiksmīga sadarbība ar Valsts meža dienestu. Vienlaikus šie dati tiek izmantoti ar meža ainavu dizaina plānošanu saistīto procesu pilnveidei.

sauli mīlošām koku sugām (piemēram, priedei) un vienlaikus saglabātu meža klātbūtnes efektu šo teritoriju apmeklētājiem.

- ▶ Tiek uzraudzīta invazīvo sugu un citu meža ekosistēmu negatīvi ietekmējošo sugu izplatība, īstenoti to ierobežojoši pasākumi (plašāk šie pasākumi aprakstīti 39.lpp.).
- ▶ Meža kopšanas darbi aizsargājamās un īpaši aizsargājās dabas teritorijās tiek īstenoti ar dabu saudzējošu mazgabarīta tehniku, piemēram, ar tā dēvēto "dzelzs zirgu". Tas ļauj mazināt šo darbu negatīvo ietekmi uz vidi. Pirmkārt, šādi tiek saudzēta zemsedze, sekmējot mežaudžu dabisko atjaunošanos (pārskata periodā dziļās risas, ko rveido lielgabarīta tehnika, radīja augsnes bojājumus 5,4 ha platībā). Otrkārt, vagas koku stādīšanai tiek veidotas seklākas, kas mazāk ietekmē konkrēto teritoriju dzīvotnes un ļauj saglabāt to ainavisko vērtību. Tādējādi prasību izmantot mežsaimniecības darbos šādu tehniku plānots iekļaut arī piegādātāju līgumos.
- ▶ Ceļu infrastruktūra tiek attīstīta tā, lai nodrošinātu ērtāku piekļuvi purviem un citām grūti pieejamām vietām, kas ir būtiski gan meža ugunsgrēku riska mazināšanai, gan arī šo teritoriju apsaimniekošanas efektivitātes uzlabošanai un tajās esošo dabas vērtību uzraudzībai.

Ar mērķi uzlabot klimata risku pārvaldības efektivitāti uzņēmumā izstrādāta arī virkne iekšējo normatīvo

aktu pastiprinātai šo risku kontrolei. Regulāri tiek pārskatīti esošie procesi un veidoti jauni – caurskatāmāki, skaidrāki. Pakāpeniski tiek atjaunots mežsaimniecisko darbu veikšanai nepieciešamais tehniskais nodrošinājums. Tāpat tiek attīstītas darbinieku kompetences, t.sk. veicināta viņu digitālā prasība, kas ir būtisks priekšnoteikums veiksmīgai tālzpētes tehnoloģiju izmantošanai SIA "Rīgas meži" stratēģisko mērķu īstenošanā mežsaimniecības jomā.

Klimata noturību sekmējošu inovāciju attīstība

Ar klimata pārmaiņām saistītajiem jautājumiem liela vērtība tiek pievērsta arī inovāciju projektu attīstībā. Piemēram, kopš 2022. gada SIA "Rīgas meži" aktīvi darbojas ES pētniecības un inovāciju programmas "Apvārsnis 2021" ES Kosmosa programmas aģentūras (EUSPA) apakšprogrammas projektā "SWIFTT: Satelītdati dabas teritoriju uzraudzībai un mežu apdraudējumu monitoringam" (Nr. 101082732), kura mērķis ir attīstīt mākslīgā intelekta un satelītu datus balstītu risinājumu meža risku uzraudzībai.

Starp inovāciju projektiem, kam būs ļoti nozīmīga loma mežu apsaimniekošanas kvalitātes un efektivitātes uzlabošanā, bet līdz ar to arī mežsaimniecības nozares kopējā attīstībā un Latvijas virzībā uz klimatneitralitāti jāmin dalība Lauku atbalsta dienesta īstenojamā projektā "Mežizstrādes automatizētas plānošanas algoritmu, datu apstrādes un analīzes IT rīka izstrāde

rūpnieciskā pētījuma ietvaros, nodrošinot alternatīvu, inovatīvu un ekonomiski pamatotu risinājumu regulāra atvēruma kailciršu un izlases ciršu metodēm, balstoties uz optimālu ekosistēmu pakalpojumu sniegšanas modeli mežsaimniecībā". Tā mērķis ir uzlabot mežu apsaimniekošanu rekreācijai un dabai vērtīgajās teritorijās, kā arī radīt alternatīvu pieeju tradicionālajai šā brīža meža apsaimniekošanas un mežizstrādes sistēmai, kas ir ne vien inovatīva, bet arī saprotama un ekonomiski pamatota.

Jāpiebilst, ka inovāciju jomā SIA "Rīgas meži" fokusējas uz tā dēvētajiem eksperimentālās izstrādes projektiem. Pieņemot lēmumu par iesaisti kādā projektā, primāri tiek vērtēti 3 aspekti. Pirmkārt, projekta pievienotā vērtība uzņēmumam. Otrkārt, potenciālais gala rezultāts – tam jābūt automatizētam, datus balstītam risinājumam. Treškārt, projekta ilgtspēja – projekta ietvaros izstrādātajam risinājumam jābūt pieejamam iespējami plašākam lietotāju lokam.

Ilgtspējīgāki ražošanas procesi

Viens no SIA "Rīgas meži" darbības virzieniem ir koksnes un tās blakusproduktu ražošana un tirdzniecība. Uzņēmums mērķtiecīgi strādā pie tā, lai nodrošinātu klientiem augstvērtīgu koksnes produkciju, kas ļauj iegūt par tiem augstāko iespējamo cenu. Tā biznesa intereses tiek īstenotas, ievērojot ne vien biznesa ētiku, bet arī ilgtspējīgus vides pārvaldības principus. Piemēram, plašais koksnes, tās blakusproduktu sortiments tiek veidots,

ievērojot FSC un PEFC standartu prasības nodrošināt meža platībās pēc mežizstrādes darbiem pietiekamu biomasas apjomu, lai nodrošinātu dabiskās atjaunošanās procesus.

Ņemot vērā, ka SIA "Rīgas meži" pakāpeniski virzās klimatneitralitātes virzienā, šobrīd tas prioritāri strādā ar koksnes produktiem, kas ļauj piesaistīt un noglabāt CO₂ iespējami ilgāku laiku. Tāpat ar mērķi sekmēt atjaunīgās enerģijas ražošanu uzņēmums savā produktu klāstā ir iekļāvis biomasu (koku zarus, galotnes utt.), ko pircēji saskaņā ar uzņēmuma rīcībā esošo informāciju visbiežāk pārstrādā apkures materiālos (piemēram, šķeldā, granulās).

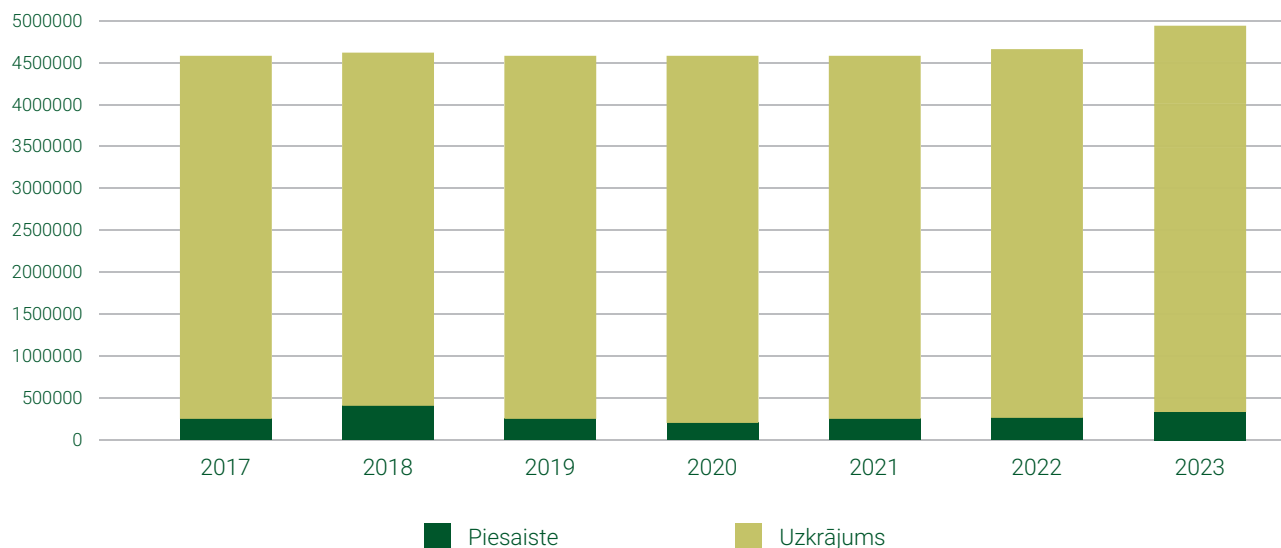
CO₂ piesaiste un uzkrājums

Veselīgs mežs ir nozīmīgs sabiedrotais cīņā ar klimata pārmaiņām, jo ir pierādīts, ka CO₂ apjoms, ko fotosintēzes procesā ir piesaistījis un uzglabā augošs koks, neveido SEG emisijas. Apzinoties, ka meža ekosistēma pilda dabiskas CO₂ krātuves funkciju, SIA "Rīgas meži" mērķtiecīgi īsteno darbības tās stiprināšanai, vienlaikus paplašinot CO₂ piesaistes iespējas. Tādējādi pārskata periodā uzņēmuma pārvaldībā esošo mežu teritoriju piesaistītā CO₂ apjoms veidoja 0,327 milj. tonnas (↑ 1,78%), bet uzkrātā CO₂ apjoms – 4,6 milj. tonnas (↑ 1,8%).

Vislielāko CO₂ apjomu piesaistīja priede (70%), bērzs (14%) un egle (11,5%), kas lielā mērā saistīts ar šo koku sugu krājas īpatsvaru SIA "Rīgas meži" pārvaldībā esošajās teritorijās. Minētās koku sugas veido arī vislielāko CO₂ apjoma uzkrājumu.

Šie dati iegūti, izmantojot PEFC metodoloģiju, kas ļauj noteikt CO₂ piesaistes un uzkrājuma apjomu tikai augošiem kokiem. Tādējādi faktiskais to apjoms varētu būt ievērojami lielāks. Zemsedzes, koksnes biomasas un citas meža biomasas piesaistītais un uzkrātais CO₂ apjoms pašlaik netiek rēķināts, jo SIA "Rīgas meži" rīcībā nav atbilstošas metodoloģijas.

CO₂ piesaistes un uzkrājuma dinamika, t

Dārzu un parku apsaimniekošanas prakse

Arī dārzu un parku teritoriju apsaimniekošanā SIA "Rīgas meži" ievēro Korporatīvās atbildības un ilgtspējas politikā definētos ilgtspējas principus. Uzņēmums ne vien rūpējas par šo teritoriju ainavisko vērtību, bet arī vides kvalitāti un klimata noturību. Šim nolūkam dārzu un parku apstādījumos tiek iekļautas Latvijas klimatiskajiem apstākļiem raksturīgas augu sugas, t.sk. savvaļas augi (piemēram, baltie vizbulji un zilās vizbulītes). Tāpat tajos tiek testētas automātiskās laistīšanas sistēmas, kas uzstādītas ar mērķi uzlabot apstādījumu laistīšanas efektivitāti, kā arī darbinieku drošību un veselību (slodzes mazināšana).

Ņemot vērā viengadīgo augu īso mūžu un to audzēšanas, kā arī kopšanas procesu ietekmi uz vidi, pilsētas apstādījumos šie augi pakāpeniski tiek mērķtiecīgi aizstāti ar daudzgadīgajiem augiem jeb ziemcietēm. Pārskata periodā ar tām aizstāti apstādījumi 2 397,5 m² platībā (piemēram, Zunda un Bāriņu ielas skvēru apstādījumus veido tikai ziemcietes, bet dobē pie Mežaparka galvenās ieejas tās ir sakombinētas ar viengadīgajiem augiem).

Uzņēmums īsteno arī virkni aktivitāšu, kas ir vērstas uz klimata pārmaiņu mazināšanu. Piemēram, minerālmēslojums tiek aizstāts ar dabīgo mēslojumu (pašu veidotu kompostu), ar fosilo enerģiju darbināmie rokas instrumenti tiek aizstāti ar elektriskajiem (tie ir gan vieglāki, gan klusāki, gan arī

rada mazāku SEG emisiju apjomu), viengadīgo un daudzgadīgo apstādījumu rekonstrukcijas laikā izraktie augi tiek ziedoti apkaimju biedrībām.

Pielāgošanās klimata pārmaiņām un to mazināšana bija arī starp galvenajiem apsvērumiem izveidot sadarbību ar Vispārējo dziesmu un deju svētku organizatoriem Ķengaraga promenādē 3 km garu stādījumu no 150 baltajiem vītoliem, kas rotāja Mežaparka Lielo estrādi svētku laikā, tā nodrošinot šo koku ilgtspēju. Tie ne vien bagātina ainavu, bet arī nodrošina nelielu ēnu un atvēsina gaisu karstā laikā. Paredzams, ka 50 gadu laikā nelielā vītolu audze piesaistīs 2,1 tonnu CO₂.

Tāpat SIA "Rīgas meži" investē vides inovāciju attīstībā, kas ir vērstas uz klimata pārmaiņu risku radītās ietekmes mazināšanu pilsētvidē. Piemēram, pārskata periodā Māras dīķī uzstādītas 3 peldošas augu salas, kas pilda bioloģiskā filtra funkcijas, atīrot ūdeni no atkritumiem un mazinot tajā slāpekļa un fosfora daudzumu. Vienlaikus uz šīm konstrukcijām izvietotie augi (grīšļi, neaizmirstules, purenes un kārkļveidīgi augi) nodrošina zivīm skābekli un barības vielas, jo piesaista ne vien putnus, bet arī citus dzīvus organismus, t.sk. kukaiņus.

Peldošo augu salu kopējā efektivitāte (t.sk. to spējas uzlabot gaisa un ūdens kvalitāti) vēl tiks vērtēta. Ja pētījumu rezultāti atbildīs uzņēmuma gaidām, šādas salas varētu tikt uzstādītas arī citās ūdenstilpēs. Arī to diametrs varētu tikt palielināts.

Paralēli uzņēmums attīsta arī citus risinājumus vides kvalitātes uzlabošanai dārzu un parku teritorijās, tā uzlabojot šo teritoriju rekreācijas potenciālu. Šim nolūkam tiek izmantotas gan iekšējās kompetences, gan arī piesaistītas ārējās. Piemēram, pārskata periodā SIA "Rīgas meži" piedalījās Rīgas Tehniskās universitātes Zinātnes un inovāciju centra īstenotajā hakatonā "Climathon". Tā ietvaros studenti izstrādāja inovatīvus risinājumus gaisa kvalitātes kontrolei un monitoringam, ilgtspējīga energoresursu patēriņa veicināšanai un vietējo kopienu ilgtspējas stiprināšanai. Uzņēmums ir uzsācis pārrunas par sadarbību ar vairākām komandām, kuru piedāvātie risinājumi ir vērsti uz gaisa kvalitātes uzlabošanu (līdz ar to arī sabiedrības veselības un kopējās labsajūtas uzlabošanu) un CO₂ piesaistes palielināšanu. Pirmie pilotprojekti varētu tikt īstenoti 2025. gada pavasarī.

Ūdens patēriņš

Ņemot vērā uzņēmuma darba specifiku – ne vien mežu apsaimniekošana, bet arī stādu audzēšana, pilsētas apstādījumu kopšana u.tml., kopējais SIA "Rīgas meži" ūdens patēriņš ir vērtējams kā augsts. Tā samazināšanas iespējas, saglabājot darbu kvalitāti, ir ļoti zemas, pat neraugoties uz to, ka kokaudzētavā "Norupe" stādu laistīšanai tiek izmantotas ļoti modernas tehnoloģijas. Iemesls – mainoties klimatam, zaļo dabas teritoriju uzturēšanai nepieciešamais ūdens apjoms palielinās.

Lai nodrošinātu ūdens resursu patēriņu videi iespējami draudzīgākā veidā, gan stādu audzēšanai, gan pilsētas apstādījumu (puķu dobju, jauno koku utt.) kopšanai tiek izmantots ūdens no atklātajām ūdens-tīpēm: dīķiem, upēm, kanāliem u.c. Piemēram, kokaudzētavā “Norupe” augsnes mitrināšanai un stādu laistīšanai tiek izmantots ūdens no blakus esošās Norupes. Tās krastā uzstādīts ūdens sūknis, no kura ūdens tiek novadīts tālāk gan uz siltumnīcām, gan arī uz koku stādīšanas ēku un kailsakņu laukiem (laistīšana ir pilnībā automatizēts process, kas ļauj izmantot ūdeni maksimāli efektīvi). Tādējādi aprēķināt precīzu dienu, mēnesi vai gadā minētajiem darbiem izmantoto ūdens apjomu nav iespējams.

Vienīgā ūdens patēriņa kategorija, kurā iespējama precīza uzskaitē, ir centrālajai ūdens apgādes sistēmai pieslēgto strūklaku darbības nodrošināšanai patērētais ūdens apjoms. Pārskata periodā tas veidoja 2 636 m³ jeb 30% no kopējā uzņēmuma patērētā ūdens apjoma (neskaitot fasēto dzeramo ūdeni).

SIA “Rīgas meži” apsaimnieko 9 šādas strūklakas (kopumā uzņēmuma pārvaldībā ir 13 strūklakas; pārējās ir peldošās strūklakas, kurās tiek izmantots ūdens no pilsētas kanāla). To ūdens patēriņu ietekmē dažādi faktori, t.sk. laikapstākļi un dārzu, parku apmeklētāju paradumi, tāpēc turpinām uzrunāt un izglītēt sabiedrību par ilgtspējīgu resursu patēriņu.

Jāpiebilst, ka ūdens no atklātajām ūdestīpēm tiek izmantots arī citiem mērķiem. Piemēram, dārzu un parku celiņu laistīšanai, lai mazinātu gaisā putekļu koncentrāciju un vienlaikus to atvēsinātu karstā laikā. Tāpat arī stādu iepakojuma (kastes) mazgāšanai un tehnikas apkopei pēc zemes darbiem. Šie procesi tiek organizēti atbilstoši visiem noteikumiem, izslēdzot kaitīgo vielu nonākšanu augsnē, gaisā un gruntsūdeņos.

Savukārt, lai uzlabotu pilsētas apstādījumu ikdienas kopšanas darbu (laistīšanas) efektivitāti un vienlaikus nodrošinātu efektīvāku dabas resursu patēriņu, testa režīmā ir uzsākta laistīšanas procesa automatizācija – uzstādītas pirmās pasīvās laistīšanas iekārtas. Tāpat tiek izvērtētas iespējas izveidot dārzu un parku teritorijās lietus ūdens savākšanas un uzkrāšanas

sistēmas. Prioritāri tādas iecerēts veidot teritorijās, kuru tiešā tuvumā nav publisku ūdestīlpu.

Energoefektivitāte

Kaut arī SIA “Rīgas meži” īstenotās aktivitātes tās ietekmes uz vidi mazināšanā neaprobežojas ar energoresursu taupības pasākumiem, šiem pasākumiem ir un arī turpmāk būs ļoti nozīmīga loma uzņēmuma ceļā uz klimatneitralitāti. Pirmie soļi šajā virzienā tika sperti iepriekšējos pārskata periodos, modernizējot SIA “Rīgas meži” objektu elektrosistēmas – nomainot novecojušās elektroinstalācijas pret jaunām (efektīvākām un drošākām), uzstādot ar sensoriem aprīkotas apgaismojuma sistēmas, aizstājot parastās spuldzes pret LED spuldzēm u.tml.

Uzņēmuma kopējo enerģijas patēriņu veido elektroenerģija no elektrotīkliem, biomasas siltumenerģija, dabasgāzes siltumenerģija, kā arī autoparka darbības nodrošināšanai un citiem nolūkiem (instrumenti u.c.) izmantotā fosilā enerģija (degviela).

Pārskata periodā ir izvērtēts visu SIA “Rīgas meži” pārvaldībā esošo objektu siltumapgādes sistēmu stāvoklis un veikti nepieciešamie uzlabojumi. Neraugoties uz to, uzņēmuma kopējais siltumenerģijas patēriņš, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, palielinājās par 45%. To veicināja gan laikapstākļi (aukstā ziema), gan arī tā saimnieciskās darbības atsākšanu ierastajā režīmā pēc ar globālo pandēmiju

saistīto epidemioloģisko ierobežojumu atcelšanas 2023. gada sākumā.

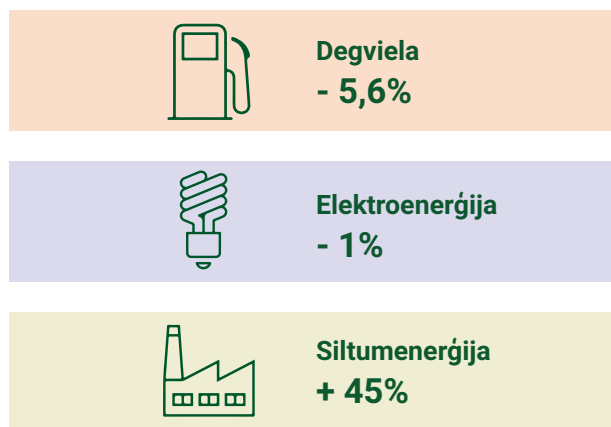
Saistībā ar darbības atsākšanu ierastajā režīmā arī īstenotie pasākumi elektroenerģijas patēriņa mazināšanai nav snieguši plānoto rezultātu – kopējais patēriņa samazinājums veido 1% (plānotais – 5%). Tādējādi nākamajā pārskata periodā, pārskatot energoresursu patēriņa mazināšanas plānu, īpašu vērību paredzēts pievērst tieši elektroenerģijas taupības pasākumiem, fokusējoties uz ar šī resursa lietošanu saistīto paradumu maiņu.

Ar mērķi veicināt atbildīgu energoresursu patēriņu pārskata periodā uz Juglas mežniecības Daugavas iecirkņa un Katrīnas mežniecību ēku jumtiem uzstādīti saules paneļi ar kopējo jaudu 19 kW. To saražotā elektroenerģija ir atbilstoša pašpatēriņam. Savukārt kokaudzētavā "Norupe" izveidots saules parks ar kopējo jaudu 40 kW, kas savu darbību sāka 2024. gada sākumā. Paredzams, ka tas nodrošinās aptuveni 70% no kokaudzētavai nepieciešamā elektroenerģijas apjoma. Papildus minētajam uzņēmums 2024. gada sākumā noslēdza līgumu par "zaļās" enerģijas piegādi no elektrotīkliem lielākajai daļai tā

objektu, kuros alternatīvās elektroenerģijas ieguves iespējas pašpatēriņam citos veidos nevar nodrošināt.

Tāpat turpināti SIA "Rīgas meži" autoparka modernizācijas darbi, kas prioritāri paredz pakāpenisku ar fosilo enerģiju darbināmo transportlīdzekļu aizstāšanu ar efektīvākiem augstākas klases transportlīdzekļiem un bezemisiju transportlīdzekļiem. Šim nolūkam pārskata periodā iegādāti 32 emisiju standartam Euro6 atbilstoši transportlīdzekļi un 6 elektroautomašīnas. Tādējādi kopējais bezemisiju transportlīdzekļu īpatsvars uzņēmuma autoparkā pār-

Enerģijas pašpatēriņš 2023. gadā (pret 2022. gadu)

Enerģijas patēriņš un energoresursu struktūra

Indikators	Mērvienība	2023
Kopējais enerģijas patēriņš, kas saistīts ar pašu operācijām	MWh	11 528,3
Kopējais no fosilajiem resursiem ražotās enerģijas patēriņš	MWh	4 877
Kopējais no kodolenerģijas avotiem iegūtās enerģijas patēriņš	MWh	0
Kopējais no atjaunīgiem energoresursiem ražotās enerģijas patēriņš:	MWh	6 651,3
▶ No atjaunīgiem energoresursiem ražotās siltumenerģijas patēriņš (šķelda)	MWh	6 651
▶ No atjaunīgiem energoresursiem ražotās elektroenerģijas patēriņš	MWh	0,3
Pašu ražotās atjaunīgās elektroenerģijas un siltumenerģijas patēriņš	MWh	6 651,3
Iepirktais no atjaunīgiem energoresursiem ražotās elektroenerģijas, siltumenerģijas patēriņš	MWh	0
No atjaunīgiem energoresursiem ražotās enerģijas īpatsvars kopējā enerģijas patēriņā	%	58

skata periodā sasniedza 16% (šī pārskata izstrādes laikā tas palielinājās līdz 23,68%).

Degvielas patēriņa mazināšanas nolūkā ir rūpīgi izvērtēta transportlīdzekļu faktiskā nobraukuma un degvielas patēriņa samērojāmība un pārskatītas degvielas normas. Tāpat, izmantojot GPS sistēmas datus, veikta darbinieku braukšanas paradumu (ātrums, dīkstāves ilgums u.c.) analīze un īstenoti pasākumi to maiņai. Īpaši liels uzsvars tiek likts uz drošas braukšanas kultūras attīstību un iekšējo koplietošanai paredzēto automašīnu izmantošanas veicināšanu. Šīs aktivitātes ļāva samazināt degvielas kopējo patēriņu par 5,6%.

SEG emisijas

Līdz šim uzņēmums SEG emisiju aprēķinus veicis tikai atsevišķām ar tā saimniecisko darbību saistītajām emisiju kategorijām. Meža zemju, mežsaimniecības un mežizstrādes darbu radītās emisijas aprēķinātas atbilstoši PEFC standarta prasībām, bet vēsturiski izstrādāto purvu radītās emisijas – atbilstoši projekta “Degradēto purvu atjaunošana CO₂ emisiju mazināšanai Ziemeļeiropas zemienē” (LIFE15 CCM/DE/000138 *Life Peat Restore*) vadlīnijām, kuru izstrādē ņemta vērā Latvijas purvu specifika.

Saskaņā ar šiem aprēķiniem uzņēmuma pārvaldībā esošo meža zemju un purvu radītais SEG emisiju apjoms pārskata periodā veidoja 30 900 t CO₂ ek-

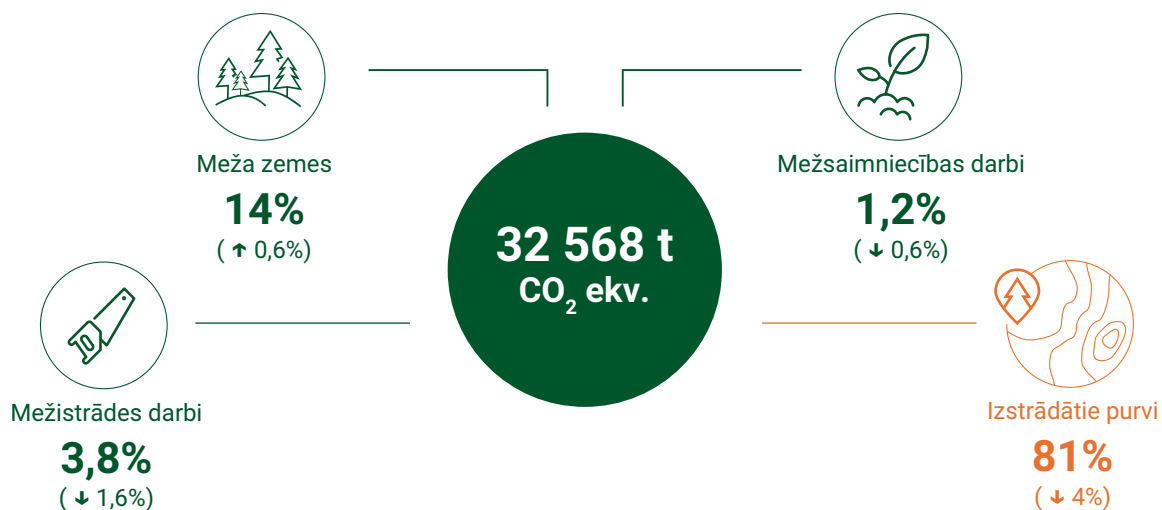
vivalenta, bet tā mežsaimniecības un mežizstrādes darbu radītais SEG emisiju apjoms – 1 668 tonnas CO₂ ekvivalenta. Neraugoties uz to, ka zinātniskajos pētījumos ir pierādīts, ka SEG emisijas rada arī meža augsne, tās radītais emisiju apjoms nav noteikts, jo minētā metodoloģija šādus aprēķinus nenodrošina.

Vēsturiski izstrādātie purvi aizņem 3 456,6 ha SIA “Rīgas meži” pārvaldībā esošo zemes platību un 54% no kopējām tajās reģistrētajām purvu platībām. Ņemot vērā to ikgadēji radīto SEG emisiju apjomu (pārskata periodā purvi veidoja 81% no kopējām uzņēmuma apzinātajām ar mežsaimniecības pro-

cesiem saistītajām SEG emisijām jeb 6,6 tonnas CO₂ ekvivalenta uz 1 ha), sadarbībā ar ārējiem ekspertiem ir veikta šo teritoriju padziļināta izpēte. Tās rezultāti tiks izmantoti degradēto purva teritoriju turpmākās attīstības plānošanā ar mērķi palielināt to sociālo, vides un ekonomisko vērtību.

Tāpat izpētes laikā ir precizēti vēsturiski izstrādāto purvu radīto SEG emisiju aprēķini, ar ko ir skaidrojams emisiju samazinājums 4% apmērā, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu.

Apzināto ar mežsaimniecisko darbību saistīto SEG emisiju apjoms 2023. gadā

Lai varētu nodrošināt ilgtspējas ziņošanas standarta ESRS E1 prasību izpildi, uzņēmums pārskata periodā ir uzsācis iekšējās SEG emisiju aprēķinu sistēmas izstrādi, kas tiek balstīta SEG protokola (*Greenhouse Gas Protocol*) vadlīnijās. Tās mērķis ir nodrošināt kvalitatīvus visas SIA "Rīgas meži" saimnieciskās darbības ietvaros, nevis tikai noteiktos tās darbības virzienos, radīto emisiju aprēķinus.

Pašlaik uzņēmums fokusējas uz SEG emisiju aprēķiniem 1. un 2. tvērumā. Informācija par šo aprēķinu rezultātiem tiks iekļauta 2024. gada ilgtspējas pārskatā.

Klimata mērķi

Skaidrus klimata mērķus SIA "Rīgas meži" plāno noteikt, līdzko tiks veikti pilnvērtīgi SEG emisiju aprēķini visos 3 tvērumos. Līdz tam uzņēmumam ir tikai viens klimata mērķis, kas ir pakārtots tā īpašnieka – Rīgas valstspilsētas pašvaldības – ambīcijai sasniegt klimatneitralitāti līdz 2030. gadam. Ceļā uz šo mērķi SIA "Rīgas meži" apņēmusies samazināt saimnieciskās darbības radīto SEG emisiju apjomu par 80%, atlikušās 20% kompensējot.

Ļoti nozīmīga loma šo emisiju apjoma samazināšanā būs virknei jau uzsāktu pasākumu – sākot ar energoefektivitātes veicināšanas pasākumiem un beidzot ar atbildīgu pieeju dārzu, parku un mežu apsaimniekošanai, kas ir vērsta uz vides vērtību saglabāšanu

un palielināšanu. Tāpat uzņēmums pakāpeniski attīsta daudzveidīgus SEG emisijas kompensējošos mehānismus. Piemēram, līdztekus trešo pušu atkritumu apsaimniekošanai tas organizē jaunu mežaudžu

veidošanas talkas, pakāpeniski aizstāj dārzu un parku apstādījumos viengadīgos augus ar ziemcietēm u.tml.

BIOLOĢISKĀ DAUDZVEIDĪBA UN EKOSISTĒMAS

Bioloģiskā daudzveidība ir viens no galvenajiem priekšnoteikumiem, lai cilvēki varētu saņemt ekosistēmu pakalpojumus, kas nepieciešami izdzīvošanai un viņu labklājības nodrošināšanai. Ņemot vērā SIA "Rīgas meži" lomu šādu pakalpojumu attīstībā, viena no uzņēmuma prioritātēm ir dabas daudzveidības saglabāšana un palielināšana. Šis jautājums uzņēmuma dienas kārtībā iekļauts ne tikai saistībā ar izmaiņām tiesiskajā regulējumā un aizvien pieaugošo sabiedrības spiedienu. Tam pamatā ir arī SIA "Rīgas meži" saimnieciskā interese, jo bioloģiskajai daudzveidībai ir nozīmīga loma mežu, dārzu un parku ekosistēmu noturības stiprināšanā pret klimata pārmaiņām un citiem ārējiem faktoriem.

Biotopu un sugu daudzveidība

Ļoti nozīmīga loma bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā ir SIA "Rīgas meži" īstenotajai ainavu ekoloģiskajai plānošanai, kas ir balstīta meža teritoriju ekonomisko, vides un sociālo vērtību novērtējuma datos (skat. 29.lpp) un ietver informāciju par sugu daudzveidību, t.sk. par dabiskajiem biotopiem. Piemēram, uzņēmuma pārvaldītajās teritorijās sastopami Eiropas Savienības nozīmes biotopi vairāk nekā 12 000 ha platībā. Plašākie no tiem – mežainās piejūras kāpas, aktīvi augstie purvi, kā arī veci vai dabiski boreāli meži.

Līdztekus biotopiem šo teritoriju dabas vērtību veido arī vairāk nekā 300 dižkoku un vismaz 1 000 dažādu grupu īpaši aizsargājamo sugu atradnes (plašāka informācija par tām apkopota SIA "Rīgas meži" ikgadējā meža monitoringā, kas publicēts uzņēmuma tīmekļvietnē). Ziņas par šiem un citiem vērtīgiem meža elementiem tiek izmantotas gan mežsaimniecības, gan arī dārzu un parku kopšanas darbu plānošanā.

Ietverot īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, mikroliegumus un dažādu kategoriju aizsargjoslas, spēkā esošo saimnieciskās darbības ierobežojumu platības aizņem aptuveni 30% no SIA "Rīgas meži" pārvaldāmajiem īpašumiem. Lai veicinātu Eiropas Savienības Zaļā kursa mērķu sasniegšanu, nodrošinot salīdzinoši stingru aizsardzības režīmu 10% no sauszemes ekosistēmām, uzņēmums ir sagatavojis un iesniedzis Dabas aizsardzības pārvaldei priekšlikumus par jaunām potenciāli aizsargājamo

dabas teritoriju platībām. To izvērtēšanas rezultātā 2023. gadā ar Ministru Kabineta lēmumu tika izveidots jauns dabas liegums "Ķīvuļurga" ar kopējo platību 207 ha.

Meža ekosistēmu aizsardzība

Rūpējoties par bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, SIA "Rīgas meži" seko invazīvo sugu izplatībai un īsteno dažādus pasākumus to izplatības ierobežošanai. Šā brīža prioritāte ir Sosnovska latvāņa izplatības mazināšana.

Pārskata periodā apzinātās latvāņa skartās platības veidoja 13,5 ha no kopējās uzņēmuma apsaimniekotās meža teritorijas (lielākās audzes reģistrētas Juglas

un Tīreļu mežniecībās). To ierobežošanai izmantotas dažādas metodes – pļaušana, frēzēšana, ziedkopu nogriešana un sakņu izrakšana, kā arī miglošana ar piemērotiem herbicīdiem. Atbilstošākā darba metode katrai vietai tiek noteikta atsevišķi, izvērtējot apstākļus.

Nopietnus izaicinājumus SIA "Rīgas meži" un citiem mežsaimniekiem rada arī egļu astoņzobu mizgrauzis, kas barojas un attīstās galvenokārt parasto egļu audzēs, nodarot kokiem neatgriezeniskus bojājumus. Lai arī šī vaboļu suga nav invazīva, tās izplatība Eiropā sasniegusi epidēmijas apmērus. Latvijā visvairāk skartās platības konstatētas Pierīgas reģionos, kur ir vislielākā uzņēmuma apsaimniekoto meža platību koncentrācija. Pārskata periodā reģistrēto šī kaitēkļa ietekmēto SIA "Rīgas meži" platību īpatsvars sasniedza 324,3 ha (↑152%). Tādējādi kopējais to pēdējo 5 gadu laikā skarto platību īpatsvars pārsniedz 700 ha.

Lai ierobežotu egļu atoņzobu mizgrauža izplatību, uzņēmums regulāri veic profilaktiskus pasākumus. Prioritāri svaigos skujkoku izcirtumos un vērtīgo mežaudžu aizsardzības zonās un citās riskam pakļautajās teritorijās tiek uzstādīti feromonu slazdi. Pārskata periodā uzstādīti 335 slazdi, kuros notverti vairāk nekā 2 milj. vaboļu (visvairāk jeb 42,5% šī apjoma notverti Tīreļu mežniecībā). Tāpat veiktas sanitārās cirtes 594,4 ha platībā.

Ņemot vērā līdzšinējos valstī noteiktos sanitāro ciršu ierobežojumus, SIA "Rīgas meži" līdz ar citu mežsaimniecības uzņēmumu pārstāvjiem pārskata

periodā aktīvi iesaistījās sarunās ar Valsts mežu dienestu par šādu ciršu atļauju izsniegšanas politikas maiņu. Tā pārstāvji pēc situācijas nopietnības apzināšanas un ārkārtas situācijas izsludināšanas ir veikuši šajā politikā atbilstošas korekcijas, kas ļauj būtiski uzlabot egļu astoņzobu mizgrauža ierobežošanas pasākumu efektivitāti.

Tāpat, rūpējoties par meža ekosistēmu aizsardzību, mežsaimniecības darbi SIA "Rīgas meži" pārvaldībā esošajās teritorijās tiek plānoti tā, lai palielinātu tajās esošo mežaudžu daudzveidību. Proti, jaunās mežaudzes tiek veidotas, kombinējot dažādu sugu kokus. Savukārt esošo mežaudžu kopšanas darbi tiek organizēti tā, lai iespēju robežās veicinātu koku vecuma dažādību. Iemesls – šādas teritorijas ir ne vien piemērotas dažādu dzīvotņu attīstībai, bet arī kopumā noturīgākas pret kaitēkļu ietekmi nekā vienvēidīgas teritorijas.

Būtiski minēt, ka nozīmīga loma bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā ir arī dabas teritoriju attīrīšanai no atkritumiem (SIA "Rīgas meži" pieredze atkritumu apsaimniekošanas jomā plašāk aprakstīta 45.lpp.). Atkritumi dabas teritorijās rada draudus gan sugu aizsardzības, gan ekosistēmu veselības līmenī. Dažādi iepakojumi, piemēram, plastmasas vai stikla pudeles, maisiņi un citi, pievilina kukaiņu, rāpuļu, mazos grauzējus un putnus gan kā iespējamais barības avots, gan paslēpšanās vieta, tomēr nereti tas ir nāvīgs slazds no kura nav iespējams izkļūt, un rezultātā bezjēdzīgi iet bojā neskaitāmas vaboles un citi dzīvnieki, tajā skaitā retu un aizsargājamu sugu īpatņi. Nemanāms, tomēr arvien lielāku

ietekmi radošs, ir piesārņojums ar mikroplastmasas daļiņām, kas rodas dabā sadaloties, piemēram, PET pudelēm un citiem izmestiem plastmasas atkritumiem. Mikroplastmasas daļiņas, kas nonāk augsnē, ūdeņos un dzīvos organismos, arī cilvēka organismā, nesadalās un rada dažādus traucējumus vai pat veicina mirstību. Tāpat no atkritumiem vidē un dažādos dzīvajos organismos var nonākt toksiski savienojumi no elektrisko un elektronikas iekārtu komponentēm, piemēram, izmesta ledusskapja vai veca televizora, kas caur ūdens aprites ciklu un meža veltēm - ogām, sēnēm un ārstniecības augiem, var nonākt atpakaļ saskarē ar cilvēku. Pat šķietami "nekaitīgi" dārza atkritumi - tūju zari, pērnās lapas un bojātie āboli, veicina invazīvu svešzemju sugu, piemēram, puķu spriganes, dažādu sūreņu sugu izplatīšanos dabas teritorijās, kas gan iznīcina vietējo augu sabiedrības un aizsargājamo sugu dzīvotnes, gan padara teritorijas mazāk pievilcīgas atpūtai. Papildus tam dārza atkritumu radītais eitrofikācijas efekts (vides pārsātināšanās ar barības vielām) pastiprina vietējo sugu dzīvotņu zaudēšanu un invazīvo sugu pastiprinātu izplatīšanos.

Dārzu un parku ekosistēmu aizsardzība

Arī Rīgas valstspilsētas dārzu un parku apsaimniekošanas prakse, ko īsteno SIA "Rīgas meži", ietver dažādus pasākumus bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un veicināšanai, tostarp šobrīd pasaulē

tik populārā pilsētas pļavu koncepta attīstību. Piemēram, Latvijas Dabas fonda projekta "GrassLIFE" ietvaros pārskata periodā pilsētvidē izveidotas 10 jaunas savvaļas augu pļavas, tādējādi kopumā līdz šim izveidotas jau 33 šādas pļavas ar kopējo platību 7,9 ha (↑61%). Uzņēmums apsaimnieko gandrīz pusi no šīm pļavām – 14. To kopējā platība veido 3,26 ha.

Piesaistot vietējos selekcionārus, šie apstādījumi regulāri tiek papildināti ar augu sugām, kas piemērotas Latvijas klimatiskajiem apstākļiem (noteiktas dienziežu, rododendru utt. šķirnes). Tāpat bioloģiskās daudzveidības veicināšanas nolūkā pirmie pļaušanas darbi dārzu un parku teritorijās ik gadu tiek veikti maija beigās un jūnija sākumā, kad augu sēklas ir nobriedušas.

Līdzīgi kā mežu apsaimniekošanā, arī pilsētas dārzu un parku teritoriju apsaimniekošanā būtiskus izaicinājumus bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā rada invazīvas augu sugas, kas bieži ir ļoti agresīvas – vairojas ātri, nomācot vietējās augu sugas. Piemēram, pārskata periodā nodrošināta Kanādas zeltslotiņu pļaušana kultūras un atpūtas parka “Mežaparks” teritorijā, vārpaino korinšu pļaušana Biķernieku mežā, puķu spriganes sakneņu izrakšana Mārupītes mežaparkā u.tml.

Tāpat Mazā kalna ielas skvērā, Latgales dārzā, Prūšu ielas skvērā, Ziemeļblāzmas parkā un citās Rīgas pilsētas dārzu un parku teritorijās, kurās ir koncentrētas kastaņu audzes, izvietoti feromonu slazdi kastaņu raibkodes izplatības ierobežošanai.

Bioloģiskās daudzveidības monitorings

Galvenais resurss, ko SIA “Rīgas meži” izmanto informācijas iegūšanai par bioloģisko daudzveidību tās apsaimniekotajās teritorijās, ir Dabas aizsardzības pārvaldes datu pārvaldības sistēma “Ozols”. Tajā tiek apkopoti aktuālie dati par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, Eiropas Savienības nozīmes dabiskajiem biotopiem, kā arī reto un īpaši aizsargājamo augu un dzīvnieku sugu atradnēm.

Papildus tam uzņēmums kopš 2021. gada finansiāli atbalsta Rīgas pilsētā ligzdojošo vistu vanagu monito-

ringu. Kopš 2018. gada sadarbībā ar AS “Latvijas valsts meži” apsekotas un pārbaudītas visas SIA “Rīgas meži” mežniecībās zināmo zivjērgļu ligzdas. Tāpat uzņēmums seko līdzi tā teritorijās ligzdojošo melno stārķu, jūras ērgļu un ziemojošo sikspārņu skaitam un aktīvi iesaistās citu organizāciju reto un īpaši aizsargājamo putnu sugu izpētes, aizsardzības un monitoringa pasākumos, kas tiek īstenoti SIA “Rīgas meži” teritorijās. Piemēram, Latvijas Ornitoloģijas biedrības koordinētajā zaļo vārnu programmā un mākslīgo ligzdvieta ierīkošanā ūpjēm.

Pēc SIA “Rīgas meži” pasūtījuma 2023. gadā izstrādāta uzņēmuma aizsargājamo teritoriju tīkla

galveno elementu un īpaši saglabājamo vērtību monitoringa programma 2023. – 2032. gadam, kā arī uzsākts ES nozīmes biotopu monitorings. Lauka apsekojumu pirmās kārtas ietvaros 2023. gada lauku pētījumu sezonā novērtēti 545 biotopu poligoni ar kopējo platību 1300,11 ha. Tajos bija pārstāvēti tādi biotopi kā: mežainas piejūras kāpas, aktīvi augstie purvi, pārejas purvi un slīkšņas, veci un dabiski boreāli meži, staignāju meži, purvaini meži un aluviāli meži.

Saskaņā ar apsekojuma rezultātiem biotopu platības pārskata teritorijā, salīdzinot ar sākotnējo informāciju, palielinājušās par 54,07 ha. Visvairāk pieaugušas purvainu mežu platības (↑35,33 ha).

VIDES PIESĀRŅOJUMS

Latvijā ik gadu tiek radīti 800 tūkst. tonnu atkritumu. Daļa no tiem nonāk nevis kontrolētā vidē (atkritumu poligonos), bet gan mežos u.c. dabas teritorijās, radot vides piesārņojumu. Šo piesārņojumu var veicināt arī dažādas ķīmiskas vielas, kas tiek izmantotas šo teritoriju apsaimniekošanā. Tāpēc, rūpējoties par uzņēmuma pārvaldībā esošo teritoriju ekosistēmu ilgtspēju, kā arī to apmeklētāju veselību un kopējo labsajūtu, SIA "Rīgas meži" savā darbībā ievēro augstus vides aizsardzības standartus, kas ietver arī atbildīgu gan pašu, gan arī trešo pušu radīto atkritumu apsaimniekošanu. Tāpat uzņēmums seko līdzi arī tam, lai ārējos un iekšējos normatīvajos aktos noteiktās vides aizsardzības prasības savā darbā ievērotā piegādātāji. Īpaši mežizstrādes darbu veicēji.

Ķīmisku vielu un atkritumu pārvaldība

Ņemot vērā, ka dabas resursi ir viens no vērtīgākajiem SIA "Rīgas meži" pārvaldībā esošajiem resursu veidiem, starp uzņēmuma prioritātēm ir ilgtspējīga šo resursu apsaimniekošana un izmantošana, rūpējoties ne vien par vides vērtību aizsardzību, bet arī vides kvalitātes saglabāšanu, t.sk. ekoloģisko problēmu novēršanu.

SIA "Rīgas meži" mērķi vides aizsardzības jomā izriet no nefinanšu mērķiem, kas noteikti stratēģiskās plānošanas dokumentos – vidēja termiņa un ilgtspējīgas attīstības stratēģijās. Savukārt uzņēmuma vides aizsardzības principi ir balstīti Vides aizsardzības likumā un nozares labās prakses standartos, kas vērsti uz dabas teritoriju aizsardzību pret dabas stihijām, nelikumīgām trešo pušu darbībām (t.sk. vandālismu) un iespējamo saimnieciskās darbības ietvaros radīto piesārņojumu. Atbildību par šo principu ievērošanu praksē daļa dabas un vides aizsardzības galvenais speciālists, Meža apsardzības un infrastruktūras nodaļas darbinieki, daļas "Dārzi un parki" iecirkņu vadītāji un Tehniskā dienesta vadītājs.

Augu aizsardzības un ierobežošanas līdzekļi

Fungicīdi, insekticīdi, herbicīdi un citus augu aizsardzības, kā arī invazīvo augu ierobežošanas

līdzekļus SIA "Rīgas meži" izmanto tikai mežsaimniecības darbos – veselīga meža reproduktīvā materiāla audzēšanai, jaunaudžu aizsardzībai pret pārnadžu radītajiem bojājumiem, invazīvo augu izplatības ierobežošanai u.tml. Neraugoties uz pārdomātu un stingri kontrolētu šo līdzekļu lietojumu, to patēriņš konstanti palielinās, kas saistīts galvenokārt ar klimata pārmaiņu radīto risku mazināšanas pasākumu īstenošanu. Pārskata periodā šie līdzekļi uzņēmuma pārvaldītajās teritorijās izmantoti 554 ha platībā, kas ir par 26% vairāk nekā iepriekšējā pārskata periodā.

Augu aizsardzības un ierobežojošo līdzekļu izvēlē priekšroka tiek dota tādiem līdzekļiem, kas nerada vai potenciāli var radīt iespējami mazāku kaitējumu meža un citu dabas teritoriju ekosistēmām. Savukārt ikdienas darbā ar šiem līdzekļiem tiek ievērotas Darba aizsardzības instrukcijā darbam ar ķīmiskām vielām noteiktās prasības, kuras mērķis ir pasargāt darbiniekus no iespējamajiem darba drošības (t.sk. saindēšanās) riskiem.

Papildus tam SIA "Rīgas meži" piedalās Lauku atbalsta dienesta īstenotajā projektā Dabai un cilvēkam nekaitīga skuju koku stādu aizsardzības līdzekļa pret dendrofāgo kukaiņu radītajiem bojājumiem izstrāde un aprobēšana (Nr. 21-00-A01611-000021). Tā mērķis ir izstrādāt tikai no dabīgām vielām izstrādātu augu aizsardzības līdzekli kukaiņu radīto postījumu novēršanai, tā veicinot ekonomiski dzīvotspējīgas mežsaimniecības sistēmas attīstību. Tas ļaus meža

īpašniekiem īstenot nākotnē efektīvu saimniecisko darbību atbilstoši meža sertifikācijas programmu prasībām, nelietojot ķīmiskos pesticīdus.

Uzņēmuma iekšējās meža datu pārvaldības sistēma nodrošina arī iespēju precīzi aprēķināt nepieciešamo aizsardzības līdzekļu apjomu. Tas ļauj būtiski samazināt šo līdzekļu patēriņu un uzņēmuma saimnieciskās darbības rezultātā radīto videi kaitīgo atkritumu apjomu, kā arī efektīvāk plānot ar aizsardzības līdzekļu iegādi saistītās izmaksas.

Tāpat ar mērķi mazināt augu aizsardzības līdzekļu patēriņu kokaudzētavā, tajā pēdējos gados aizvien vairāk tiek īstenoti profilaktiski agrotehniskie pasākumi nezāļu un slimību apkarošanai. Piemēram, stādu audzēšanai tiek izmantoti tikai augstvērtīgs ģenētiskais materiāls – no tā audzētie stādi ir ne vien izturīgāki pret klimata pārmaiņām, bet arī imūnāki pret slimībām. Slimību risku mazināšanas nolūkā gan siltumnīcās, gan poligonos tiek rūpīgi kontrolēts mitruma līmenis. Stādu plantācijas regulāri tiek ravētas, lai sažēluma novēršanai nav jālieto herbicīdi. Tiek izskatītas arī iespējas apstrādāt stādus ar vasku un smiltīm, lai ierobežotu smecernieka radītos riskus.

Plašāka informācija par mežsaimniecības darbos (t.sk. kokaudzētavā) izmantotajiem augu aizsardzības līdzekļiem pēc to veida un pielietojuma mērķa tiek apkopota SIA "Rīgas meži" ikgadējā meža monitoringā (dokuments pieejams uzņēmuma tīmekļvietnē).

Vides aizsardzības prasību pārkāpums - 1

Pārskata periodā SIA "Rīgas meži" pārvaldītajās teritorijās ir reģistrēts viens vides drošības incidents jeb vides aizsardzības prasību pārkāpums, kas saistīts ar vandālismu. Proti, nenoskaidrota persona vai personu grupa nozaga no Uzvaras parka teritorijas fontālo iekrāvēju un aizveda to uz Šampētera mežu, kur transportlīdzeklis tika aizdedzināts. Tam radīto bojājumu rezultātā mežā noplūda ~ 200 l dīzeldegvielas un eļļas.

Lai mazinātu videi nodarīto kaitējumu, SIA "Rīgas meži" sadarbībā ar bīstamo atkritumu apsaimniekotāju nodrošināja piesārņotās grunts izvešanu no meža, aizstājot to ar tīru grunti.

Degviela, mašīneļļa un citas vielas

SIA "Rīgas meži" saimnieciskās darbības procesos ir iesaistīti vairāki simti tehnikas vienību – ne vien vieglās automašīnas, bet arī traktortehnika, atkritumu savācējmašīna, pļaujmašīnas, motorzāģi un citi instrumenti. To negatīvā ietekme uz vidi prioritāri ir saistāma ar ražošanas un ekspluatācijas laikā radītajām SEG emisijām. Taču degvielas, dzesēšanas šķidrums, mašīneļļas u.c. vielu noplūdes gadījumos var tikt radīts arī augsnes, gaisa un gruntsūdens piesārņojums. Lai iespēju robežās mazinātu šo risku, visa veida tehnikai regulāri tiek veiktas tehniskās apkopes un tā tiek izmantota atbilstoši instrukcijām.

Prasība ievērot darbu laikā gan darba drošības, gan vides drošības pasākumus ir iekļauta arī piegādātāju līgumos. Piemēram, mežistrādes darbiem piesaistīto piegādātāju aktivitātes tiek uzraudzītas, ievērojot FSC standarta prasības.

Minerālmēslojums

Lai mazinātu minerālmēslojuma negatīvo ietekmi uz vidi, uzņēmums mērķtiecīgi samazina tā patēriņu. Pārskata periodā šis samazinājums, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, veidoja 136%.

Šobrīd minerālmēslojums tiek izmantots galvenokārt dekoratīvajos puķu podos, kur augiem ir ierobežoti augšanas apstākļi, lai nodrošinātu ilgstošāku

un krāšņāku to zaļošanu un ziedēšanu. Citos apstādījumos šis mēslojums tiek pakāpeniski aizvietots ar kompostēšanas rezultātā radušos dabisko mēslojumu. Savukārt apstādījumos, kas atrodas tiešā dabisko ūdenstilpju (dīķu, upju, kanālu utt.) tuvumā jeb tā dēvētajās aizsargjoslās minerālmēslojums netiek izmantots vispār.

Pretslīdes materiāli

Dārzu un parku apsaimniekošanas darbi ietver ne vien apstādījumu kopšanu, bet arī infrastruktūras uzturēšanu, t.sk. taku un celiņu tīrīšanu ziemas sezonā. Šim nolūkam tiek izmantoti maksimāli dabīgi kaisāmie materiāli, prioritāri – granīta šķembas. To patēriņš, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, ir palielinājies par 78%, kas ir saistīts ne tikai ar mainīgajiem laikapstākļiem (apledojs, pastiprināta snigšana), bet galvenokārt tāpēc, ka šim materiālam ir raksturīga augstāka iedarbības efektivitāte, tāpēc tas tiek izmantots biežāk un plašākās teritorijās nekā grants un smilts.

Neatņemama kaisāmā materiāla sastāvdaļa ir sāls. Lai arī tā netiek uzskatīta par kaitīgu vielu, lielās koncentrācijās sāls var bojāt augsnes struktūru un mazināt tās auglību. Tāpēc SIA "Rīgas meži" tās patēriņu plāno ļoti atbildīgi – strikti ievērojot atļautās normas (kopējais sāls īpatsvars kaisāmajā materiālā nepārsniedz 15 līdz 20%). Pilnībā atteikties no šīs vielas izmantošanas pašlaik nav iespējams, jo tā ļauj uzturēt kaisāmā materiāla kvalitāti, pasargājot to

no sasalšanas. Tāpat sāls ir viens no efektīvākajiem līdzekļiem apledojuuma mazināšanai paaugstināta riska zonās – uz kāpnēm un tiltiņiem, kas ir būtiski, domājot par dārzu un parku apmeklētāju drošību.

Atkritumu apsaimniekošana

Līdzīgi kā pārstrādes laikā, arī sadalīšanās procesā atkritumi izdala gāzes, smagos metālus un toksīnus, kas ne vien rada vides piesārņojumu, izraisot dažādas saskāšanās, bet arī veicina klimata pārmaiņas. Tāpēc SIA "Rīgas meži" rūpējas par atkritumu apjoma samazināšanu un to pārvaldības efektivitātes uzlabošanu visā vērtību ķēdē.

Prioritāri uzņēmums fokusējas uz tā tiešās saimnieciskā darbības ietvaros radīto atkritumu apjoma samazināšanu un aprites ekonomikas veicināšanu. Piemēram, mežizstrādes darbu ietvaros koksnes biomasa (koku galotnes, miza, zari utt.) tiek sašķeldota, iegūstot koksnes blakusproduktu ar augstu enerģijas ieguves potenciālu. Savukārt stādi dārzu un parku apstādījumiem tiek iegādāti biodegradējamos vai pārstrādājamajos konteineros, to paletes tiek atgrieztas piegādātājam atkārtotai izmantošanai u.tml.

Vienlaikus, īstenojot atbildīgu dabas teritoriju apsaimniekošanas praksi, SIA "Rīgas meži" nodrošina uzņēmuma apsaimniekoto dabas teritoriju – dārzu, parku, mežu – apmeklētāju radīto atkritumu

apsaimniekošanu. Būtiski minēt, ka šo atkritumu apjoms pārsniedz paša uzņēmuma radīto atkritumu apjomu. Tā, ja pārskata periodā kopējais no SIA "Rīgas meži" objektiem (biroja, mežniecībām, iecirkņiem, kā arī apsaimniekotajām dabas teritorijām – dārziem, parkiem, mežiem) izvestais atkritumu apjoms bija 1 349,2 tonnas, trešo pušu radītie atkritumi veidoja vairāk nekā pusi jeb 55% šī apjoma.

Nelegālo atkritumu pārvaldība

Īpaši lielas problēmas uzņēmumam sagādā mežu teritorijās nelikumīgi izmestie atkritumi, kas ir identificēti kā viens no tā operacionālajiem riskiem. Iemesls – šie atkritumi ne vien rada tam papildu finansiālo un sociālo slogu, bet arī var saturēt bīstamas vielas, kas izraisa vides piesārņojumu un bojā zemsedzi, nodarot būtisku kaitējumu meža ekosistēmai un tās iemītniekiem.

Pārskata periodā piektā daļa no mežiem izvesto atkritumu veidoja būvgruži, lieltgabariņi atkritumi un bīstamie atkritumi: azbests, elektrotehnika, naftu saturoši produkti, riepas, luminiscējošas spuldzes un citi dzīvsudrabu saturoši atkritumi u.tml.

Saīdzinoši vislielākais nelegāli mežos izmesto atkritumu īpatsvars reģistrēts SIA "Rīgas meži" Rīgas un Tīreļu mežniecībās, īpaši Dreiliņu un Ulbrokas apkārtnē. Lai iespēju robežās mazinātu šo atkritumu apjomu, uzņēmums aprīko tā teritorijas ar videonovērošanas kamerām, kuru atrašanās

vietas profilaktiskos nolūkos tiek regulāri mainītas. Visas kameras ir savienotas ar apsardzes sistēmu, tā nodrošinot atbildīgo dienestu pārstāvju operatīvu rīcību gadījumos, kad tiek fiksēti pārkāpumi (līdz šim ar kameru palīdzību identificēti un notverti jau vairāki meža piesārņotāji). Tāpat tā ir iespēja operatīvi izvest atkritumus, mazinot to negatīvo ietekmi uz vidi.

Lai sekmētu sabiedrībā izpratni par atkritumu ietekmi uz vidi (īpaši meža ekosistēmām), kā arī jaunu, videi draudzīgu atkritumu apsaimniekošanas paradumu attīstību, SIA "Rīgas meži" regulāri īsteno informatīvi izglītojošas aktivitātes. Pārskata periodā uzņēmums sadarbībā ar pašvaldībām informēja sabiedrību ar sociālās saziņas vietņu *Facebook* un *LinkedIn* starpniecību par atkritumu (t.sk. nolietoto riepu) bezmaksas nodošanas iespējām apdzīvotās vietās, tā attīstot 2022. gada nogalē sadarbībā ar Valsts vides dienestu īstenotās kampaņas #TīriRīgasMeži #VidesSOS ideju.

Biodegradējamo atkritumu pārvaldība

Ņemot vērā SIA "Rīgas meži" darbības specifiku, aptuveni pusi uzņēmuma saimnieciskās darbības ietvaros radīto atkritumu veido biodegradējamie atkritumi. Pārskata periodā to īpatsvars bija 52%. Lielāko daļu šī apjoma veidoja pārstrādājamie atkritumi, t.sk. 118 tonnas biomasas (nopļautā zāle, vītušās puķes, savāktās lapas utt.), kas nogādāta uz kompostēšanas laukumu Silakrogā.

Šis laukums izveidots 2022. gada rudenī sadarbībā ar SIA "Rīgas ūdens". Tajā no biomasas tiek veidots dabīgais mēslojums, kas ir viens no ilgtspējīgākajiem bioloģisko atkritumu apsaimniekošanas veidiem.

Dārzu un parku atkritumu apmeklētāju atkritumu pārvaldība

Lai nodrošinātu kvalitatīvu atkritumu pārvaldību uzņēmuma apsaimniekotajās dārzu un parku teritorijās, tajās izvietots vairāk nekā 1 000 atkritumu urnas, t.sk. 70 īpaša dizaina urnas, kas uzstādītas pārskata periodā. Tās padara atkritumu izmešanu, savākšanu ērtāku un vienlaikus apgrūtina putnu pieklūšanu atkritumiem. Ņemot vērā, ka liela daļa publiskajos apstādījumos, tiem pieguļošajos ūdeņos utt. nonāk tieši ar putnu (galvenokārt vārnu) gādību, šīm urnām ir ļoti nozīmīga loma vides kvalitātes uzlabošanā dārzu un parku teritorijās.

Kopumā pārskata periodā no šīm teritorijām izvestas 368,4 tonnas atkritumu, kurus radījuši to apmeklētāji. To apsaimniekošanas efektivitātes uzlabošanas nolūkā iegādāta arī jauna, ekonomiskāka atkritumu savācējautomāšīna. Savukārt Bastejkalnā, Operas skvērā un Vērmanes dārzā sadarbībā ar uzņēmumu "McDonald's" uzstādītas viedās, ar saules enerģiju darbināmās atkritumu urnas. Pateicoties iestrādātajam kompresijas mehānismam, tajās var savākt un uzglabāt 5 reizes lielāku atkritumu apjomu nekā parastajās urnās.

Tāpat, rūpējoties par darbinieku drošību, uzņēmums ir izstrādājis vadlīnijas izlietoto šļircu savākšanai un utilizēšanai. Tā kā tās tiek atrastas ne vien dārzu un parku atkritumu urnās, bet arī apstādījumos un zaļajā zonā, arī šo teritoriju apmeklētāji iespēju robežās (īpaši pirms dažādiem masu pasākumiem) tiek informēti par atbilstošāko rīcību, atrodot šļirci.

Atkritumu šķirošana

Pašlaik atkritumu šķirošana tiek praktizēta tikai SIA "Rīgas meži" centrālajā birojā. Proti, uzņēmums ilgstoši sadarbojas ar SIA "Līgatnes papīrfabrika", kurai ik gadu pārstrādei tiek nodotas vidēji 1 tonna papīra un kartona. Tāpat, vienojoties ar ēkas apsaimniekotāju, biroja teritorijā uzstādīti atkritumu šķirošanas konteineri, kas nodrošina iespēju šķirot arī plastmasu un metālu.

Līdz 2024. gada beigām ar atkritumu šķirošanas konteineriem plānots aprīkot vismaz 50% citus uzņēmuma objektus – iecirkņus, kokaudzētavu, mežniecības u.c. Tāpat tiek izskatītas iespējas īstenot atkritumu šķirošanu arī tā apsaimniekotajās dārzu un parku teritorijās.

PAŠU PERSONĀLS

Darbinieki ir SIA "Rīgas meži" lielākā vērtība un ilgtspējas pamats, tāpēc uzņēmuma mērķis ir izveidot tādu darba vidi, kurā ikviens jūtas droši, ir novērtēts un var īstenot savu potenciālu pilnvērtīgi. Lai sasniegtu šo mērķi, tas ne vien ievēro savā darbībā augstus ētikas standartus, bet arī regulāri vērtē dažādus ar darbaspēka resursiem saistītus aspektus un, balstoties uz iegūtajiem datiem, ievieš daudzveidīgus personāla atbalsta mehānismus (gan materiālus, gan nemateriālus), kuru izstrādē tiek ievērotas darbinieku individuālās vēlmes un vajadzības. Tie ir vērsti galvenokārt uz personāla ilgtspējas, lojalitātes un motivācijas veicināšanu.

Personāla vadības principi

Ievērojot labas korporatīvās pārvaldības principus, SIA "Rīgas meži" saimnieciskā darbība tiek organizēta veidā, kas nodrošina uzņēmuma darbības nepārtrauktību un izaugsmi, ievērojot Satversmē, tiesiskajos aktos, ANO Globālajā līgumā un ANO Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā nostiprinātās cilvēka pamattiesības. Proti, SIA "Rīgas meži" veido darba vidi un organizē darba procesus tā, lai nepieļautu esošo un potenciālo darbinieku un sadarbības partneru cilvēktiesību (t.sk. tiesību uz dzīvību) aizskaršanu vai pārkāpšanu. Uzņēmums nenodarbina cilvēkus pret viņu gribu un plāno tā rīcībā esošos cilvēkresursus atbildīgi – nosakot izaicinošus un vienlaikus jēgpilnus mērķus, atbalstot darbiniekus ceļā uz šo mērķu izpildi, nodrošinot regulāru un kvalitatīvu atgriezenisko saiti, sekmējot personāla kompetenču attīstību un profesionālo izaugsmi u.tml.

Apzinoties iekļaujošas darba vides priekšrocības, SIA "Rīgas meži" ievēro savā darbā dažādības vadības principus, apvienojot komandā visu dzimumu, rasu, vecumu utt. darbiniekus un efektīvi izmantojot viņu stiprās puses, kas ļauj virzīt inovācijas un gūt aizvien jaunus panākumus visās ilgtspējas jomās.

Plašāk SIA "Rīgas meži" pieeja personāla vadības jautājumiem aprakstīta Personāla vadības, atalgojuma un darbinieku atlases politikā (dokuments publicēts uzņēmuma tīmekļvietnē), par kuras īstenošanu un aktualizēšanu, t.sk. tajā noteikti principu integrēšanu citos iekšējos normatīvajos aktos, ir atbildīga Personāla attīstības un vadības daļa. Tajā vispārīgi

atspoguļoti arī ar cilvēktiesībām saistītie aspekti, kas plašāk aprakstīti Ētikas kodeksā. Par tajā ietvertu principu ievērošanu praksē atbildīga Juridiskā daļa.

Personāla daudzveidības rādītāji

2023. gadā SIA "Rīgas meži" tika nodarbināts kopumā 631 darbinieks (vidējais pārskata periodā nodarbināto skaits – 398, darbinieku skaits tā beigās – 345), kuri strādāja Rīgā, Pierīgā (Garkalnes, Ogres, Olaines un Ropažu novados), kā arī Limbažu novadā. No tiem 71% bija pamatdarbā nodarbinātās personas, bet 29% – uz laiku nodarbinātās personas jeb sezonas darbinieki, t.sk. NVA skolēnu vasaras nodarbinātības programmas dalībnieki (21%). Tādējādi jaunākajam darbiniekam bija 15 gadi, kamēr vecākajam – 78 gadi.

Personāla dzimumu proporcija ir vērtējama kā teju optimāla: sievietes – 39%, vīrieši – 61% (pārskata perioda beigās tā bija attiecīgi 35% un 65%). Tā aprēķināta, ņemot vērā darbinieku personas lietās norādītos datus (uzņēmuma rīcībā nav informācijas par darbiniekiem, kuri neattiecinā sevi uz šiem dzimumiem).

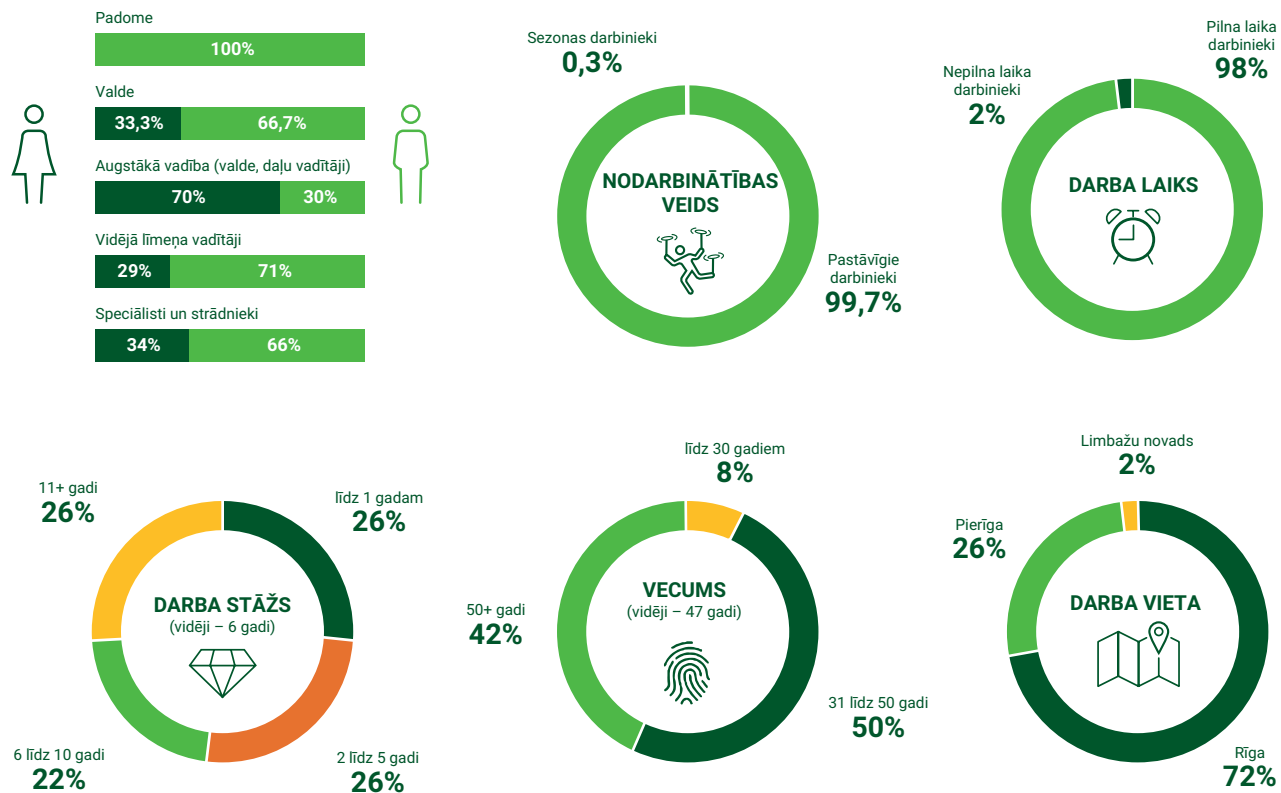
Teju puse jeb 43% SIA "Rīgas meži" komandas bija nodarbināta daļā "Dārzi un parki". Otra lielākā struktūrvienība pēc darbinieku skaita bija Mežsaimniecības daļa (27,5%), bet trešā – Ražošanas un pārdošanas daļa (15,5%). Tieši šajās struktūrvienībās tika nodarbināti vislielākais sabiedrības mazāk aizsargāto grupu pārstāvju īpatsvars, tostarp seniori, jaunieši, ukraiņu un romu tautības pārstāvji, personas ar invaliditāti.

Ievērojot darbinieku tiesības uz privātumu, SIA "Rīgas meži" datus par viņu ģimenes un veselības stāvokli, kā arī citus īpašu kategoriju personas datus mērķtiecīgi neapkopo. Tomēr saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta Elektroniskās deklarēšanas sistēmā pieejamo informāciju un informāciju, ko darbinieki atklājuši brīvprātīgi, lai varētu saņemt ar likumu noteiktos vai Darba koplīgumā paredzētos finanšu vai nefinanšu labumus, pārskata periodā uzņēmums nodarbināja 27 personas ar invaliditāti (↑23%), t.sk. vienu personu, kurai reģistrēta pirmās pakāpes invaliditāte. No šīm personām 3 bija sievietes, bet 24 – vīrieši. Šo personu dalījums pēc veicamā darba rakstura: struktūrvienības vadītājs – 3, atbalsta funkcijas veicējs – 2, fiziskā darba veicējs – 22.

Viens no SIA "Rīgas meži" dažādības vadības principiem ir jauno talantu attīstība, jo uzņēmums uzskata par savu pienākumu veicināt šīs sabiedrības grupas jeb nākotnes darba ņēmēju un darba devēju veiksmīgu integrāciju darba tirgū. Šim nolūkam izstrādāta īpaša jauniešu nodarbinātības programma, kuras ietvaros dažādu izglītības iestāžu audzēkņiem tiek nodrošinātas prakses iespējas, kā arī pirmā pastāvīgā darba pieredze.

Pārskata periodā SIA "Rīgas meži" nodrošināja rekordlielu prakses vietu skaitu – 65, kas saistīts ar uzņēmuma dalību Latvijas Darba devēju konfederācijas īstenotajā ESF projektā "Profesionālo izglītības iestāžu audzēkņu dalība darba vidē balstītās mācībās un mācību praksēs uzņēmumos". Projekta mērķis ir palielināt kvalificētu profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaitu. Tā ietvaros uzņēmums nodrošināja

Darbinieku profils*

*Aprēķinu pamatā ir darbinieku skaits pārskata perioda beigās – uz 31.12.2023. Tajos ietverta arī informācija par SIA "Rīgas meži" valdes locekļiem, kuri ir nodarbināti uzņēmumā uz Rīgas domes pilnvarojuma līguma pamata, jo viņi ir pilnvērtīgi integrēti uzņēmumā, visos ar tā darbību saistītajos procesos.

gan teorētiskās, gan arī praktiskās mācības Bulduru Tehnikuma un Ogres valsts tehnikuma audzēkņiem, kuri apgūst ar tā darbību saistītas profesijas – ainavu būvniecības arhitektiem un topošajiem meža tehniķiem.

Prakse SIA “Rīgas meži” netiek apmaksāta. Taču uzņēmums nodrošina jauniešiem vecumā no 15 līdz 20 gadiem iespēju gan gūt pirmo darba pieredzi un jaunas zināšanas, prasmes, gan arī nopelnīt kabatas naudu Nodarbinātības valsts aģentūras (turpmāk – NVA) īstenotās skolēnu vasaras nodarbinātības programmas ietvaros. Laikā no 2021. līdz 2023. gadam (ieskaitot) nodrošinātas teju 400 darba vietas. Pārskata periodā nodrošinātas 150 darba vietas. Tādējādi SIA “Rīgas meži” ir viens no lielākajiem šīs programmas dalībniekiem. Nākamajos pārskata periodos to skaitu plānots pakāpeniski palielināt.

Atalgojums un citi labumi

Līdzīgi kā ikviens uz ilgtspējīgu attīstību orientēts darba devējs, arī SIA “Rīgas meži” ir ieinteresēta veidot

ar darbiniekiem kvalitatīvas ilgtermiņa attiecības, rosinot viņos interesi ne vien atbildīgi veikt savus tiešos amata pienākumus, bet arī proaktīvi iesaistīties ar uzņēmuma darbību saistīto procesu uzlabošanā, tā attīstībai būtisku lēmumu pieņemšanā u.tml. Tāpēc viena no uzņēmuma prioritātēm ir rūpes ne vien par darbinieku emocionālo, bet arī finanšu labbūtību, kas cita starpā ietver arī sociālo aizsardzību. Šim nolūkam SIA “Rīgas meži” veido skaidru, atbalstošu, taisnīgu un uz rezultātu orientētu atalgojuma un motivācijas sistēmu, kas tiek attīstīta, ņemot vērā gan darba tirgus aktuālo situāciju, gan arī darbinieku individuālās vēlmes un vajadzības, salāgojot tās ar uzņēmuma finansiālajām iespējām.

Minētā sistēma ir gan darba tirgus prasībām atbilstoša, gan arī salīdzināma ar citu Latvijas darba devēju piedāvājumu publiskajā un privātajā sektorā. Lai to panāktu uzņēmums regulāri (vienu reizi 2 gados) pasūta atalgojuma pētījumu un veic tā datu analīzi. Tiek izvērtēta gan dažādām amatu grupām noteiktās darba samaksas, gan citu materiālās un nemateriālās motivēšanas veidu atbilstību aktuālajām darba samaksas un motivācijas tendencēm tirgū.

Atalgojuma rādītāji

Pārskata periodā kopējās SIA “Rīgas meži” personāla izmaksas bija 10,5 milj. EUR (↑33%). Lielāko daļu jeb 75% šīs summas veidojas uzņēmuma darbinieku algu fonds, gandrīz piekto daļu – SIA “Rīgas meži” kā darba devēja veikto valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu apjoms, 5% – ar tā dēvēto darbinieku “labumu grozu” saistītās izmaksas (apmaksātas papildu brīvdienas, pabalsti dažādās dzīves situācijās, dāvanas darbinieku bērniem Ziemassvētkos, pārtikas pakas u.c.), bet 1% – citas izmaksas.

Ievērojamais personāla izmaksu pieaugums saistīts ar iepriekšējā pārskata periodā izstrādātā atalgojuma līmeņa izlīdzināšanas plāna īstenošanu. Šis aktivitātes mērķis ir nodrošināt Personāla, atalgojuma un darbinieku atlases politikā ietvertā principa veidot godīgu, taisnīgu, vienlīdzības principos balstītu atalgojuma politiku īstenošanu praksē, panākot, ka:

- ▶ vidējais SIA “Rīgas meži” darbinieku atalgojuma līmenis gan uzņēmumā kopumā, gan arī dažādās amata kategorijās ir konkurētspējīgs – nav zemāks par vidējo valstī, kā arī nozarē;
- ▶ darba samaksa ir proporcionāla darbinieku darba sniegumam – to ietekmē tikai viņu kompetenču un amata atbildības līmeni, nevis dzimums, vecums, ģimenes stāvoklis u.c. ar darbu nesaistīti aspekti;

Indikatori	Sasniegtie rādītāji			Mērķis
	2021	2022	2023	2024
Kopumā pārskata periodā nodarbināto sieviešu īpatsvars	37%	38%	37%	40%
Pamatdarbā kopumā nodarbināto darbinieku skaits vecumā līdz 30 gadiem	N	7%	9%	11
NVA skolēnu vasaras nodarbinātības programmas ietvaros nodarbināto jauniešu skaits	120	120	150	165
Praktikantu skaits	4	13	65	15

- ▶ darbinieki ar līdzīgu kvalifikāciju, amata atbildības līmeni, kuri veic vienādu vai līdzvērtīgas vērtības darbu, saņem vienādu vai līdzvērtīgu atalgojumu.

Lai īstenotu minēto mērķi, pārskata periodā SIA "Rīgas meži" izstrādāti vienoti personāla atalgojuma noteikšanas un pārskatīšanas principi. Tāpat pārskatīts darbinieku dalījums amata grupās un katrai grupai noteikts optimālais algu diapazons, kas, ievērojot atklātības principus, publicēts uzņēmuma tīmekļvietnē.

Jāpiebilst, ka SIA "Rīgas meži" darbinieku (t.sk. valdes locekļu) vidējā mēneša bruto darba samaksa pārskata periodā bija 1 432,17 EUR jeb 86,3% no vidējās valstī noteiktās mēneša darba samaksas, kas saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem bija 1 537 EUR. Savukārt sieviešu vidējā bruto stundas izpeļņa veidoja 8,41 EUR jeb 96,1% no vīriešu vidējās bruto stundas izpeļņas, kas bija 8,75 EUR.

Personāla atbalsta mehānismi

Personāla motivācijas palielināšanas nolūkā SIA "Rīgas meži", sadarbojoties uzņēmuma vadībai, Personāla attīstības un vadības daļai un Darbinieku uzticības padomei, 2021. gadā izstrādāts tā dēvētais darbinieku "labumu grozs" – Darba koplīgums. Ar tā starpniecību SIA "Rīgas meži" apņēmusies nodrošināt darbiniekiem labākus darba un sociālās aizsardzības noteikumus, nekā noteikts Darba likumā, t.sk. finansiālu atbalstu (pabalstus) dažādās dzīves situācijās. Tam, kā šī apņemšanās tiek īstenota praksē, seko līdzī leksējā

Indikators	2023		2022	
	bez valdes	ar valdi	bez valdes	ar valdi
Vidējā mēneša darba samaksa	1 398,74 EUR	1 432,17 EUR	1 156,79 EUR	1 184,60 EUR
Uzņēmumā noteiktās vidējās mēneša darba samaksas un valstī noteiktās vidējās mēneša darba samaksas attiecība	91%	93,2%	84,2%	86,3%
Visaugstāk atalgotā darbinieka visu darbinieku atalgojuma mediāna*	4,55%	5,86%	3,99%	6,42%
Sieviešu vidējās bruto darba stundas izpeļņa no vīriešu vidējās darba stundas izpeļņas	96,02%	96,11%	98,7%	99,7%

* Mediāna aprēķināta, dalot visaugstāk atalgotā darbinieka gada kopējā atalgojuma attiecību pret visu darbinieku (izņemot visaugstāk atalgotu darbinieku) gada kopējā atalgojuma mediānu.

audita daļa, kura vienu reizi gadā veic darbinieku labbūtnības auditu.

Pārskata periodā Darba koplīguma ietvaros izmaksāti 494 dažādi pabalsti. Līdzīgi kā iepriekšējos pārskata periodos, arī 2023. gadā visbiežāk izmaksāts ikgadējais atvaļinājuma pabalsts (61%), uz ko var pretendēt darbinieki, kuri ir izņēmuši visu kalendāro atvaļinājumu (tā apmērs atšķiras darbiniekiem ar darba stāžu līdz 2 gadiem un virs 2 gadiem; otrajā gadījumā tas ir lielāks).

Starp biežāk izmaksātajiem pabalstiem ir arī ikgadējais skolas pabalsts (18,4%), kas mācību gada sākumā tiek piešķirts par katru bērnu vecumā līdz 18 gadiem, kurš apgūst kādu no pamata vai vidējās izglītības programmām. Citi pabalsti izmaksāti saistībā ar bērnu piedzimšanu, laulībām, tuvinieka nāves gadījumā, pensijas vecuma sasniegšanu u.tml.

Tāpat Darba koplīgumā personāla privātās un darba dzīves līdzsvarošanas nolūkā iekļauta virkne nemateriālo labumu – elastīgas darba formas, kompetenču attīstīšanas iespējas, apmaksātas papildu brīvdienas un citas. Arī uz tām darbinieki var pretendēt dažādās dzīves situācijās. Piemēram, savā dzimšanas dienā, bērna izlaiduma un pirmajā skolas dienā, sasniedzot noteiktu darba stāžu u.tml. Turklāt darbiniekiem ir iespēja saņemt visas papildu brīvās dienas, kurām viņi "kvalificējas", jo tās summējas.

Būtiski minēt, ka Darba koplīgumā ietvertie darbinieku atbalsta mehānismi šobrīd ir attiecināmi tikai uz pastāvīgajiem SIA "Rīgas meži" darbiniekiem. Tomēr elastīgas darba formas iespējamās arī sezonas strādniekiem saskaņā ar uzņēmuma darba kārtības noteikumiem.

Gan dažādi pētījumi, gan arī SIA "Rīgas meži" pieredze liecina, ka ļoti nozīmīgs darbinieku veselību, drošību un kopējo labbūtību, bet līdz ar to – arī efektivitāti, iesaisti, lojalitāti un motivāciju veicinošs faktors mūsdienās ir privātās un darba dzīves līdzsvars. Tāpēc uzņēmums nodrošina darbiniekiem daudzpusīgus atbalsta mehānismus šī līdzsvara veicināšanai. Būtiskākie no tiem (t.sk. to piemērošanas kārtība) ir noteikti Personāla, atalgojuma un darbinieku atlases politikā, Darba kārtības noteikumos un Darba koplīgumā (atsevišķi aspekti ietverti arī darba līgumos). Tāpat darbiniekiem tiek nodrošinātas mācības par efektīvākajiem emociju un stresa vadības, kā arī privātās un darba dzīves līdzsvarošanas mehānismiem.

Darba laiks un darba slodze

Lai sekmētu to, ka personāls ievēro noteikto darba laiku un tā darba slodze ir samērīga, vadītāji rūpīgi seko līdzi tam, lai darbinieki beidz darba dienu noteiktajā darba laikā (nestrādā virsstundas) un nepilda darba pienākumus atvaļinājuma, kā arī slimības laikā.

Ja darbiniekam rodas nepieciešamība samazināt darba slodzi, abpusēji vienojoties:

- ▶ var tikt mainīti viņa darba pienākumi (piemēram, aizstājot fiziski smagākus darbus ar vieglākiem);

- ▶ viņiem var tikt noteikts nepilns darba laiks, kas ir īsāks par normatīvajos aktos noteikto normālo dienas vai nedēļas darba laiku.

Attālināta darba iespējas

Uzņēmums nodrošina darbiniekiem, kuru darba specifika to ļauj (pārsvārā biroja darbinieki), iespēju strādāt attālināti līdz divām darba dienām nedēļā.

Papildu brīvdienas

Saskaņā ar Darba koplīgumu uzņēmums nodrošina darbiniekiem apmaksātas brīvdienas papildus likumā noteiktajam, piemēram:

- ▶ aprūpējot bērnu vecumā līdz trīs gadiem (1 diena mēnesī par katru bērnu);
- ▶ viņu bērnu pirmajā mācību gada skolas dienā (tiek piemērota pamatskolas vecuma bērnu vecākiem);
- ▶ sasniedzot noteiktu darba stāžu (1 – 5 dienas gadā);
- ▶ iestājoties grūtniecībai (1 diena mēnesī, sākot ar 21. grūtniecības nedēļu);
- ▶ sasniedzot 50 gadu vecumu (1 diena gadā).

Sociālā aizsardzība pret ienākumu zaudēšanu bezdarba, pensionēšanās vecuma sasniegšanas, grūtniecības, bērna kopšanas atvaļinājuma, kā arī iegūtas slimības, darba traumas un invaliditātes gadījumā tiek attiecināta uz visiem SIA "Rīgas meži" darbiniekiem, izņemot sezonas darbiniekus. Piemēram, uzņēmums tās tvērumā nodrošina darbiniekiem ne vien veselības apdrošināšanu un nelaimes gadījumu apdrošināšanu, bet arī finansiālu atbalstu:

- ▶ sasniedzot pensionēšanās vecumu;
- ▶ bērna piedzimšanas gadījumā;
- ▶ īpaši smagos gadījumos (saskaroties ar nopietnām saslimšanām, traumām u.tml.);
- ▶ pirmās pakāpes radnieka vai laulātā nāves gadījumā.

Atvaļinājumu kultūra

Lai veicinātu ikgadējo atvaļinājumu izmantošanu, visu uzņēmuma vadītāju individuālajos mērķos ir noteikts nodrošināt to, ka viņu pakļautībā esošajiem darbiniekiem neveidojas atvaļinājuma uzkrājumi, ievērojot Darba likumā noteikto kārtību – uz nākamo ikgadējā atvaļinājuma periodu var tikt pārceltas ne vairāk kā 14 kalendārās dienas. Savukārt papildu motivācijai izmantot atvaļinājumu pilnvērtīgi darbiniekiem, izmantojot visu ikgadējo atvaļinājuma dienu skaitu gadā, tiek izmaksāts atvaļinājuma pabalsts. Šāda pieeja ļāvusi nodrošināt to, ka darbinieku neizmanto to atvaļinājuma dienu uzkrājums pārskata perioda beigās jeb 31. decembrī veidoja 2 515,5 dienas jeb 7,9 dienas uz vienu darbinieku.

Plašāk SIA “Rīgas meži” atalgojuma un motivācijas sistēmas darbības principi aprakstīti Personāla, atalgojuma un darbinieku atlases politikā.

Personāla apmierinātība un iesaiste

Darbinieku iesaiste ir galvenā rezultatīvā pazīme, pēc kuras iespējams novērtēt organizācijas personāla ilgtspēju. Tāpēc SIA “Rīgas meži” ar mērķi monitorēt darbinieku iesaistes un apmierinātības līmeni

vienu reizi gadā veic pētījumu, kura īstenošanai tiek piesaistīts neatkarīgs pakalpojuma sniedzējs. Izmantotā metodoloģija – “Motify iesaistes indekss”, kura ietvaros personāla iesaistes līmenis tiek noteikts, ņemot vērā, cik ļoti darbiniekiem rūp uzņēmuma nākotne, cik lielā mērā viņus interesē darbs uzņēmumā un kāda ir viņu motivācija strādāt uzņēmumā.

Pārskata periodā SIA “Rīgas meži” darbinieku iesaistes indekss saglabājās augsts – 78,7 punkti no 100 iespējamajiem (citās kapitālsabiedrībās – 75,9 punkti). Visvairāk iesaistīti jūtas darbinieki vecumā no 30 līdz 39 gadiem un darbinieki vecumā virs 50 gadiem, augstākā līmeņa vadītāji un darbinieki, kuru darba stāžs uzņēmumā ir līdz vienam gadam. Salīdzinoši vislielākais šī rādītāja palielinājums, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, vērojams darbiniekiem, kuru darba stāžs uzņēmumā ir no 5 līdz 10 gadiem.

Savukārt darbinieku apmierinātība ar darbu samazinājās par 2%, sasniedzot 64%. Visvairāk novērtētie aspekti – darba saturs, skaidra izpratne par individuālajiem mērķiem, mikroklimats, darba grafiks un laiks, vadības atbalsts, stabilitāte, kā arī darbinieku “labumu grozs”. Tādējādi fakts, ka 71% darbinieku jūtas labi savā komandā, bet 72% plāno strādāt uzņēmumā arī pēc gada, uzskatāmi apliecina izvēlēto personāla atbalsta mehānismu efektivitāti.

Ar mērķi stiprināt komandu, kas ir būtisks priekšnoteikums SIA “Rīgas meži” stratēģisko mērķu izpildei, uzņēmums pārskata periodā ir veicis arī

emocionālā inteligences novērtējumu. Tā rezultāti ir augstāki nekā vidēji Latvijā. Tie liecina SIA “Rīgas meži” darbinieki darbā visbiežāk jūtas novērtēti, patstāvīgi un produktīvi. Vienlaikus uzņēmumam šajā jomā vēl ir vieta izaugsmei, jo viens no zemāk vērtētajiem aspektiem ir informācijas trūkums (informācijas aprites kvalitāte).

Ņemot vērā abu novērtējumu rezultātus, izstrādāts rīcības plāns darbinieku emocionālās labsajūtas, apmierinātības un iesaistes veicināšanai, kā arī uzsākta mērķtiecīga tā īstenošana. Īpašs uzsvars šajā plānā ir uz dažādu līmeņu vadītāju iesaistes palielināšanu un birokrātiskā sloga samazināšanu. Kvalitatīvāka rezultāta nodrošināšanai plāna izstrādei un tā izpildes uzraudzībai (monitoringam) piesaistīti neatkarīgi ārējie eksperti.

Nozīmīga minētā plāna daļa ir iekšējās komunikācijas kvalitātes uzlabošana. Šim nolūkam SIA “Rīgas meži” uzsākta iekšējās komunikācijas audita plānošana. Tā mērķis ir objektīvi izvērtēt informācijas aprites regularitāti un kvalitāti, identificēt būtiskākos šo apriti bremsējošos faktorus un izstrādāt sadarbībā ar darbiniekiem skaidru rīcības plānu iekšējās komunikācijas uzlabošanai uzņēmumā.

Personāla mainība

Pārmaiņu procesi ir neatņemama uz ilgtspējīgu attīstību orientēta uzņēmuma pārvaldības modeļa sastāvdaļa, jo tas ir efektīvākais veids, kā sagatavoties

nākotnes izaicinājumiem. SIA "Rīgas meži" kopš 2021. gada piedzīvo nopietnu transformācijas procesu, kas saistīts ar uzņēmuma biznesa modeļa maiņu tā konkurētspējas un ilgtspējas stiprināšanas nolūkā. Viens no lielākajiem izaicinājumiem šajā procesā ir organizācijas kultūras maiņa, jo ne visi darbinieki ir pietiekami elastīgi. Neraugoties uz to, SIA "Rīgas meži" personāla mainības rādītājs saglabājas zems. Pārskata periodā tas veidoja 4%.

Kopumā pārskata periodā darba attiecības pārtrauktas ar 101 darbinieku, no kuriem 32% bija vīrieši, bet 43% – sievietes. No tiem 43% pārtrauca darba attiecības pēc pašu vēlēšanās (šādos gadījumos ar darbiniekiem tiek īstenotas pārrunas, lai noskaidrotu, kādi faktori ir motivējuši viņus pieņemt šādu lēmumu). Ar 29% darbinieku darba attiecības pārtrauktas uz abpusējas vienošanās pamata, 4% gadījumu darbinieki būtiski pārkāpuši darba līguma nosacījumus vai iekšējās darba kārtības noteikumus, 2% darbs ir uzteikts, bet pārējie gadījumi attiecināmi uz pārbaudes laika sekām un nepietiekamām profesionālajām spējām nolīgtā darba veikšanai.

Personāla attīstība

SIA "Rīgas meži" apzinās, ka darbinieku zināšanām, prasmēm un profesionālajām ambīcijām ir ļoti nozīmīga loma jebkuras organizācijas izaugsmē, tāpēc kompetenču attīstība, paaugstinot personāla kvalifikāciju, motivāciju un darba vides kvalitāti, ir

Indikatori	Sasniegtie rādītāji			Mērķis
	2021	2022	2023	2024
Personāla mainība*	5%	7%	4%	</=5%
Darbinieku iesaiste	N	77,9	78,7	79
Darbinieku apmierinātība	N	66%	64%	66%
Darbinieku lojalitāte:				
▶ Nešauboties ieteiktu SIA "Rīgas meži" kā lielisku darbavietu citiem	N	52%	49%	52%
▶ Plāno strādāt SIA "Rīgas meži" arī pēc gada	N	73%	72%	74%
▶ Paliktu strādāt SIA "Rīgas meži", ja saņemtu citu darba piedāvājumu ar līdzvērtīgiem nosacījumiem	N	57%	57%	58%
Atvaļinājuma dienu uzkrājums uz 1 darbinieku (kalendārās dienas)	N	3,8	7,9	<14

* Personāla mainības indekss aprēķināts, nosakot attiecību starp darbiniekiem, kuri pārskata periodā uzsākuši un pārtraukuši darba tiesiskās attiecības ar uzņēmumu, dalot to ar kopējo pārskata periodā nodarbināto darbinieku skaitu un reizinot iegūto skaitli ar 100. Aprēķinā netiek ņemti vērā sezonas strādnieki.

noteikta kā viens no uzņēmuma nefinanšu mērķiem. Lai nodrošinātu veiksmīgu tā izpildi, darbinieku kompetenču attīstības pasākumi, kas ietver profesionālajai pilnveidei būtiskas tēmas viņu vispārējo zināšanu tvēruma paplašināšanai, ir ietverti dažādos SIA "Rīgas meži" plānošanas dokumentos, tostarp Personāla attīstības, atalgojuma un darbinieku atlases politikā un Darba koplīgumā.

Pārskata periodā pilnveidota iepriekšējā pārskata periodā izstrādātā personāla novērtēšanas sistēma, to digitalizējot. Šim nolūkam izmantota valsts pārvaldes izstrādātā personāla novērtēšanas elektroniskās veidlapas informācijas sistēma (turpmāk – NEVIS). Tāpat pārskatīti darbinieku darba snieguma

un kompetenču novērtēšanas kritēriji, kas aprakstīti Darbinieku ikgadējo mērķu noteikšanas un snieguma novērtēšanas kārtībā. Tā paredz, ka personāla snieguma novērtējuma un attīstības pārrunas augstākā līmeņa vadītājiem tiek organizētas 2 reizes gadā, savukārt pārējiem darbiniekiem – vienu reizi gadā.

Efektīvākai NEVIS ieviešanai līdztekus mācībām par šīs sistēmas darbības principiem uzņēmuma vadošajam personālam (visu līmeņu vadītājiem) nodrošinātas arī mācības par individuālo un kolektīvo mērķu definēšanas un novērtēšanas principiem, komandas motivēšanu mērķu sasniegšanai u.tml.

Kompetenču attīstība

Ņemot vērā uzņēmuma attīstības tempus un ambīcijas, tas nodrošina darbiniekiem ļoti daudzpusīgas kompetenču attīstības iespējas – sākot ar tematiskām vieslekcijām, praktiskiem darbsemināriem, individuālajām mācību sesijām un beidzot ar iespēju apmeklēt konferences, seminārus u.tml. Tāpat tiek atbalstīta darbinieku tālākizglītība, daļēji sedzot ar to saistītās izmaksas. Piemēram, pārskata periodā finansiāls atbalsts dalībai tālākizglītības programmās tika nodrošināts 4 darbiniekiem.

SIA "Rīgas meži" personāla kompetenču attīstība ir mērķtiecīgi plānots process, kas tiek organizēts tā, lai darbinieki gūtu no mācībām pievienoto vērtību, nevis uztvertu tās kā slogu, lieki iztērētu laiku. Šim nolūkam Personāla attīstības un vadības daļa sadarbībā ar struktūrvienību vadītājiem izstrādā katram kalendārajam gadam skaidru mācību plānu. Tas tiek veidots, balstoties gan uz uzņēmuma vadības vīziju par darbinieku attīstības vajadzībām, gan arī ikgadējā darbinieku iesaistes pētījuma rezultātiem un personāla attīstības pārrunu rezultātiem.

Saskaņā ar šo plānu SIA "Rīgas meži" prioritāte pārskata periodā bija personāla ilgtspējas kompetenču attīstība (tā saglabājas augsta arī 2024. gadā). Tāpat liela vērība pievērsta jautājumiem, kas saistīti ar darbinieku digitālās prasības uzlabošanu un vadītāju

vadītprasmes attīstību, tā sekmējot gan darbinieku personīgo, gan arī uzņēmuma kopējo efektivitāti.

Ilgspējas kompetenču attīstības nolūkā izveidota iekšēja iniciatīva "Ilgspējas akadēmija", kuras ietvaros tiek organizētas vieslekcijas darbinieku izpratnes veicināšanai par ilgtspējīgu uzņēmējdarbības praksi. To tēmas tiek sasaistītas ar uzņēmumam būtiskajām ilgtspējas jomām. Pārskata periodā šajās lekcijās apskatītie jautājumi: ilgtspējas filozofija, dažādības pievienotā vērtība, droša darba kultūra, digitālās vides pieklūstamība, mākslīgā intelekta potenciāls darba efektivitātes kāpināšanā u.c.

Lai sasniegtu iespējami plašāku darbinieku skaitu, gan "Ilgspējas akadēmijas" ietvaros organizētās lekcijas, gan arī citas līdzīga veida mācības norisinās hibrīdrežīmā un tiek ierakstītas. Video tiek publicēti īpaši šim mērķim koplietošanas diskā izveidotā mapē, tā nodrošinot ikvienam interesentam iespēju noskatīties lekcijas atkārtoti vai citā viņam ērtā laikā, ja nav bijusi iespēja pieslēgties piedalīties tajās.

Tāpat atsevišķām darbinieku grupām pārskata periodā nodrošinātas mācības par specifiskākiem jautājumiem. Piemēram, par ilgtspējas ziņošanas prasībām Eiropas Savienībā. Vairākiem darbiniekiem tika nodrošināta iespēja apmeklēt jaunu ieradumu biznesa forumu "Ilgbūtība", kā arī piedalīties Sabiedrības integrācijas fonda organizētajās dažādības mācībās "Skatu punkti", biedrības "CSR Latvia" organizētajā atbildīgu biznesa vēstnešu programmā.

Pārskata periodā SIA "Rīgas meži" nodrošināja darbinieku dalību 55 dažādās mācībās: ārējo (pašu darbinieku izvēlēto) mācību īpatsvars – 72%, iekšējo (uzņēmuma organizēto) – 18%. Specializēto mācību īpatsvars Mežsaimniecības daļas darbiniekiem – 3, daļas "Dārzi un parki" darbiniekiem – 6.

Personāla vadības sistēmās reģistrētais šo mācību dalībnieku skaits* ir 364. Savukārt tā dēvēto unikālo dalībnieku skaits – 111. Tas nozīmē, ka mācības apmeklējis katrs trešais darbinieks, attiecīgi – personāla iesaiste mācībās, salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, palielinājusies par aptuveni 61%. No tiem:

- ▶ 57% bija sievietes, bet 43% – vīrieši;
- ▶ 52% bija augstākā līmeņa vadītāji (t.sk. valdes pārstāvji), 48% - speciālisti, strādnieki un vidēja līmeņa vadītāji.

Mācībām veltīto laiku (t.sk. vidējo mācību stundu skaitu uz vienu dalībnieku) un darbinieku iesaistes līmeni mācību procesā atbilstoši viņu kvalifikācijai aprēķināt nav iespējams, jo šāda uzskaitē nav veikta. Arī mācību atdeve pašlaik netiek mērīta.

Jāpiebilst, ka SIA "Rīgas meži" kompetenču attīstības programma ir orientēta galvenokārt uz uzņēmuma pastāvīgajiem darbiniekiem. Sezonas darbiniekiem

* Precīzu to dalībnieku skaitu aprēķināt nav iespējams, ņemot vērā, ka liela daļa iekšējo mācību norisinājās hibrīdformātā un uzskaitē par darbiniekiem, kuri tajās piedalās attālināti, netiek veikta).

tiek nodrošināta iespēja piedalīties tikai mācībās, kas tiek organizētas visam personālam. Tās pārsvarā ir tematiskas vieslekcijas. Pārskata periodā līdztekus "Ilgtspējas akadēmijas" akadēmijas ietvaros organizētajām lekcijām viņiem tika nodrošināta dalība arī lekcijās par mediju pratību un kritisko domāšanu, par civilās aizsardzības sistēmu Latvijā u.tml. Tāpat visiem darbiniekiem, t.sk. sezonas darbiniekiem, tiek nodrošināta iespēja piedalīties kibernetikas, sistēmu lietošanas, tehnoloģiju jaunumiem u.c. jautājumiem veltītajās mācībās, ko organizē IT nodaļas pārstāvji (periodiskums – vidēji vienu reizi mēnesī).

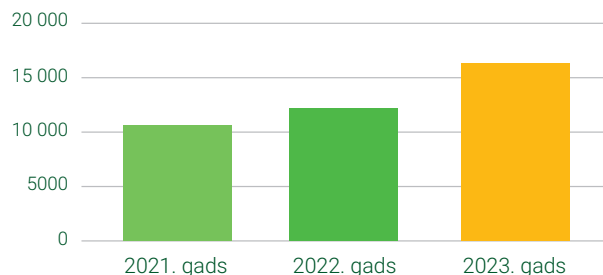
Kopējās investīcijas personāla kompetenču attīstībā pārskata periodā sasniedza 16 286 EUR, kas ir par 61,2% vairāk nekā iepriekšējā pārskata periodā (šajā summā ietilpst gan ar profesionālo pilnveidi, gan arī personīgo izaugsmi saistīto mācību izmaksas). Investīciju apjoma dalījumu atbilstoši SIA "Rīgas meži" darbinieku apmeklētajām mācību tēmām noteikt nav iespējams, jo šāda uzskaitē nav veikta.

 Karjeras izaugsme

Līdztekus daudzpusīgām kompetenču attīstības iespējām SIA "Rīgas meži" nodrošina arī plašas personāla vertikālās un horizontālās karjeras izaugsmes iespējas. Pārskata periodā tās izmantoja 4 darbinieki – 3 dažāda līmeņa vadītāji un viens speciālists. Visi šie darbinieki piedalījās atklātā konkursā līdz ar ārējiem pretendentiem.

Saskaņā ar ikgadējā darbinieku apmierinātības un iesaistes pētījuma rezultātiem attīstīt karjeru SIA "Rīgas meži" ir ieinteresēti 43% (↓ 12%) personāla.

Investīcijas personāla kompetenču attīstībā, EUR

Šīs intereses līmeni ietekmē dažādi faktori. Piemēram, līdzšinējā pieredze rāda, ka darbinieku profesionālās ambīcijas mēdz būt ļoti dažādas. Tās ne vienmēr ir iespējams īstenot SIA "Rīgas meži", ņemot vērā gan uzņēmuma darbības specifiku, gan tā aktuālās vajadzības un amata grupu specifiku. Šīs ambīcijas tiek mērķtiecīgi izziņātas ikgadējo personāla attīstības pārrunu laikā. Tas ir viens no veidiem, kā uzņēmums iegūst vērtīgu informāciju, kas tiek izmantota personāla iesaistes un lojalitātes veicināšanas aktivitāšu plānošanā. Tās ietver arī atalgojuma līmeņa pārskatīšanu, ņemot vērā inflāciju u.c. faktorus, lai nodrošinātu tā konkurētspēju.

Tāpat SIA "Rīgas meži" turpinās darbs pie darbinieku pēctecības plāna izstrādes. To bija plānots pabeigt pārskata periodā, turpmākajos periodos pilnveidojot pēc nepieciešamības. Tas neizdevās saistībā ar strukturālām pārmaiņām, kas uzņēmumā uzsāktas

pārskata periodā un turpinās joprojām. Pārmaiņu mērķis – izveidot efektīvu, loģisku organizatorisko struktūru, uzlabojot gan iekšējos procesus, gan darbinieku savstarpējās sadarbības kvalitāti un produktivitāti.

Personāla drošība un veselība

Jebkura darba devēja pienākums ir parūpēties par tā personāla labsajūtu darba vietā, veidojot ne vien modernu un iedvesmojošu, bet arī ergonomisku un drošu darba vidi. SIA "Rīgas meži" vadība šim jautājumam pieiet ļoti nopietni, jo jūtas atbildīga par visiem darbiniekiem. Īpaši tiem, kuri ikdienā strādā paaugstinātas bīstamības apstākļos – ar smago tehniku, elektroinstrumentiem u.tml. Vienlaikus uzņēmums apzinās drošas darba vides nozīmīgo lomu darba efektivitātes un produktivitātes kāpināšanā, tā reputācijas stiprināšanā un ar darbnespējas izmaksu mazināšanā. Tāpēc ar darba drošību saistītie aspekti ir ietverti SIA "Rīgas meži" biznesa stratēģijā.

Lai nodrošinātu sekmīgu šo mērķu izpildi un vienlaikus arī Darba aizsardzības likuma un citu ārējo normatīvo aktu prasību izpildi, uzņēmums pārskata periodā turpināja iepriekšējā pārskata periodā uzsāktās saskaņotās un visaptverošās darba aizsardzības pasākumu sistēmas izstrādi. Šī sistēma pilnā mērā attiecas uz visiem uzņēmuma darbinieku – kā pastāvīgajiem darbiniekiem, tā sezonas strādniekiem un uz noteiktiem projektiem piesaistītajiem darbiniekiem.

Darba aizsardzības pasākumu sistēma tiek veidota tā, lai nodrošinātu personāla drošību ne vien īstermiņā (darbinieku veselības stiprināšana, nelaimes gadījumu risku mazināšana), bet arī ilgtermiņā (potenciālo arodslimību risku mazināšana). Tāpēc, rūpīgi izvērtējot ikgadējā darba vides risku novērtējuma rezultātus un ārējo ekspertu ieteikumus, uzsākta vienota risku incidentu (t.sk. notikušu un gandrīz notikušu nelaimes gadījumu) ziņošanas rīka izstrāde, pārskatīti esošie ar darba drošību saistītie iekšējie normatīvie akti (t.sk. vairāk nekā 50 instrukcijas – Elektrodrošības instrukcija, Darba aizsardzības instrukcija darbam ar ķīmiskām vielām u.c.) un izstrādāti jauni (Obligāto veselības pārbaūžu uzraudzības kārtība, Darba aizsardzības instrukcija individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanā, Darba aizsardzības instrukcija drošības zīmju lietošanā u.c.). Par procesu atbildīgā persona, kura uzrauga arī sistēmas darba efektivitāti, ir darba aizsardzības speciālists.

Papildus tam kopš 2021. gadā uzņēmumā darbojas 3 darba aizsardzības uzticības personas (to ievēlēšanas process īstenots saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 427 Uzticības personu ievēlēšanas un darbības kārtība). Šo personu uzdevums ir iedrošināt darbiniekus ziņot par notikušiem negadījumiem un potenciāli bīstamam situācijām, kā arī izvērtēt sadarbībā ar darba aizsardzības speciālistu un kompetentajām iestādēm uzņēmuma darba vides riskus un sniegt priekšlikumus to mazināšanai. Nākamajā pārskata periodā iecerēts izstrādāt šo personu aktivizācijas plānu, lai nodrošinātu lielāku personāla iesaisti drošas darba kultūras veidošanā. Iemesls – darbinieki savu darba lauku pārzina vislabāk

un savas vajadzības attiecībā uz individuālajiem darba aizsardzības līdzekļiem, ņemot vērā darba specifiku, spēj definēt visprecīzāk.

Ar darba drošību saistītie rādītāji

SIA "Rīgas meži" stratēģiskais mērķis darba drošības jomā ir ļoti ambiciozs – nulle negadījumu darba vietā. Neraugoties uz dažādiem darba drošību veicinošiem pasākumiem, pārskata periodā to sasniegt neizdevās, jo uzņēmumā reģistrēti 14 nelaimes gadījumi. No tiem lielākā daļa jeb 8 bijuši saistīti ar ērcu kodumiem, kas ir viens no biežāk sastopamajiem nelaimes gadījumiem darba vietā meža nozares uzņēmumos. Savukārt 4 gadījumos darbinieki guvuši traumas (savainošanās, apgāzoties tehnikai, savainošanās ar mototehniku u.c.), kas novērtētas kā vieglas vai vidēji smagas.

Apzinoties, ka viens no nozīmīgākajiem priekšnoteikumiem nelaimes gadījumu risku mazināšanā ir gandrīz notikušo nelaimes gadījumu uzskaitē un izvērtēšana, SIA "Rīgas meži" pārskata periodā izstrādāta vienkāršota sistēma ziņošanai par šādiem negadījumiem. Taču tā nav bijusi efektīva – saņemti tikai 7 ziņojumi. Izvērtējot iemeslus, nolemts integrēt ziņošanu par gandrīz notikušajiem nelaimes gadījumiem vienotajā risku incidentu ziņošanas sistēmā (skat. 75.lpp).

Uzņēmumā notikušo nelaimes gadījumu izraisītais darbinieku darbnespējas dienu skaits – 121 kalendārā diena jeb 1,2% no kopējā pārskata periodā reģistrēto

SIA "Rīgas meži" darbinieku darbnespējas dienu skaita. Visas šīs dienas ir kvalificējamās kā īslaicīgā darbnespēja jeb darbnespēja līdz 9 darba dienām (A lapa). Saskaņā ar aptuvenajām aplēsēm (ņemot vērā vidējo dienas izpeļņu uz vienu darbinieku bruto izteiksmē) šī darbnespēja radīja uzņēmumam izmaksas vairāk nekā 5 600 EUR apmērā.

Kopumā pārskata periodā SIA "Rīgas meži" reģistrētas 9 997 (↓19,9%) darbinieku darbnespējas dienas jeb vidēji 15,8 darbnespējas dienas uz vienu darbinieku. No tām vairāk nekā pusi jeb 52% veidoja pirmsdzemdību un pēcdzemdību atvaļinājuma, kā arī bērna kopšanas atvaļinājuma dienas.

Neraugoties uz salīdzinoši augsto arodsaslimšanu risku atsevišķās amata grupās, pārskata periodā SIA "Rīgas meži" nav reģistrēti arodsaslimšanas gadījumi.

Darba drošības un veselības profilakse

SIA "Rīgas meži" skaidri apzinās, ka izcilības līmeni darba drošības jomā sasniegt ir ļoti grūti. Tomēr uzņēmums nopietni strādā, lai sasniegtu to iespējami ātrāk, veidojot gan drošu darba vidi, gan arī drošu darba kultūru. Šim nolūkam ir izstrādāts un tiek īstenots visaptverošs darba aizsardzības pasākumu plāns. Tā fokusā ir darbinieku iesaistes palielināšana darba drošības risku pārvaldības procesos, veicinot viņu darba drošības prātību un attīstot kvalitatīvu

dialogu, kas ļauj nodrošināt savlaicīgu problēmu identificēšanu un efektīvu to risināšanu.

Līdzšinējā SIA "Rīgas meži" pieredze apliecina dažādu organizāciju veikto pētījumu datus – lielākā daļa nelaimes gadījumu darba vietā notiek darbinieku neuzmanības un pārgalvības dēļ. Tāpēc līdztekus ikgadējām instruktažām darba aizsardzības un ugunsdrošības jomās uzņēmuma darbiniekiem regulāri tiek nodrošinātas arī citas mācības par būtiskajiem ar darba drošību un veselību saistītajiem jautājumiem drošu darba paradumu attīstībai.

Pārskata periodā īpaša uzmanība tika pievērsta visu līmeņu vadītāju darba drošības prasības veicināšanai, jo SIA "Rīgas meži" augstākā vadība apzinās, ka personāls ir uzņēmuma vērtīgākais resurss, kura aizsardzībā un stiprināšanā nozīmīga loma ir vadītājiem – gan visiem kopā, gan katram atsevišķi. Jo vadītāju iesaiste darba aizsardzības

pasākumu īstenošanā un labās prakses demonstrēšana (priekšzīme) ir viens no galvenajiem priekšnoteikumiem drošas darba kultūras attīstībai jebkurā organizācijā.

Tāpat vērā ņemams fakts ir dažādu pētījumu dati, kas liecina, ka veseli un laimīgi darbinieki ir par aptuveni 10% produktīvāki. Tāpēc ar mērķi stiprināt visu līmeņu vadītājos šo "misijas" apziņu rūpēties gan par savu, gan savu darbinieku drošību, dalīties zināšanās un labajā praksē, kā viens no viņu individuālajiem mērķiem ir noteikta tiekšanās uz 0 nelaimes gadījumu skaitu darba vietā struktūrvienību līmenī. Vadītāju atbalstam ceļā uz šo mērķi pārskata periodā nodrošināta izglītojoša lekcija par vadītāju lomu drošas darba kultūras veidošanā. Tāpat teju puse vadītāju iniciatīvas "Misija Nulle" ietvaros devās pieredzes apmaiņā uz SIA "SCHWENK Latvija" rūpnīcu Brocēnos.

Aktīva iesaiste darba aizsardzības pasākumu īstenošanā un labās prakses demonstrēšana (priekšzīme) ir ikviena SIA "Rīgas meži" vadītāja pienākums, kas tieši izriet no viņa personīgajām interesēm (mērķu izpilde, profesionālā izaugsme) un organizācijas kopējām interesēm (biznesa izaugsme). Lai stiprinātu šo apziņu, kā viens no visu līmeņu vadītāju individuālajiem mērķiem ir noteikta tiekšanās uz 0 nelaimes gadījumu skaitu darba vietā struktūrvienību līmenī. Viņu atbalstam ceļā uz šo mērķi pārskata periodā nodrošināta izglītojoša lekcija par vadītāju lomu drošas darba kultūras veidošanā. Tāpat teju puse vadītāju iniciatīvas "Misija Nulle" ietvaros devās pieredzes apmaiņā uz SIA "SCHWENK Latvija" rūpnīcu Brocēnos.

Neatņemama darba aizsardzības pasākumu plāna sastāvdaļa ir arī ergonomisko darba vides risku, ērču koduma risku un klimata risku mazināšana uzņēmumā.

Ar ergonomisku saistītie aspekti ir viena no lietām, ko darba aizsardzības speciālists vērtē padziļināti, regulāri apsekojot SIA "Rīgas meži" objektus. Līdz šim veiktie uzlabojumi:

- ▶ uzsākta parasto darba galdu pakāpeniska aizstāšana ar tādiem, kam var regulēt augstumu;
- ▶ motorizēto un elektrisko darba instrumentu iegādē priekšroka dota instrumentiem ar iestrādātiem amortizācijas elementiem (īpašām atsperēm), kas ļauj mazināt to vibrācijas radīto negatīvo ietekmi;

Indikatori	Rādītāji			Mērķis 2024
	2021	2022	2023	
Darba vietā notikušo nelaimes gadījumu skaits	3	12	14	0
Darba vietā notikušo nelaimes gadījumu regularitāte (vidējais negadījumu skaits mēnesī)	0,25	1	1,16	
Nelaimes gadījumu izraisītās darbnespējas dienu skaits	N	38	121	
Reģistrēto arodslimnieku skaits	0	0	0	
Nāves gadījumu skaits ar darbu saistītu traumu un darbā iegūtu slimību rezultātā	0	0	0	
Gandrīz notikušo nelaimes gadījumu skaits	0	5	7	10

- ▶ iegādāti vairāki pacelāji smagumu (kokmateriālu, stādu, mēslojuma maisu, akmeņu, puķupuodu u.c. darbam nepieciešamo materiālu) ērtai un drošai pārvietošanai;
- ▶ arboristiem un mežsaimniecības darbu veicējiem iegādātas jaunas ķiveres, kas ir ne vien ērti pielāgojamas cilvēka galvas formai, bet arī aprīkotas ar ventilācijas sistēmu un aizsargvizieri, kura pacelšanas rezultātā ķiveres smaguma centrs paliek nemainīgs, ļaujot būtiski samazināt darbinieka mugurkaulam radīto slodzi.

Lai iespēju robežās mazinātu ērcu koduma risku, SIA "Rīgas meži" darbiniekiem, kuri strādā mežos, dārzos un parkos, tiek nodrošināti efektīvi pretērcu līdzekļi. Tāpat viņi regulāri tiek instruēti, kā izvairīties no ērcu kodumiem un kā rīkoties, saskaroties ar tiem.

Savukārt ar mērķi mazināt karstuma viļņu negatīvo ietekmi uz darbinieku veselību uzņēmuma objekti iespēju robežās tiek aprīkoti ar kvalitatīvām kondicionēšanas sistēmām, bet dārznieku un mežsaimniecisko darbu strādnieku darba laiks tiek pielāgots aktuālajai situācijai. Piemēram, dārzniekiem tas šobrīd tas ir no plkst. 7.00 līdz 16.00, ieskaitot pusdienu pārtraukumu.

Rūpējoties par personāla veselību – kā fizisko, tā emocionālo, uzņēmums Darba kopīguma ietvaros nodrošina darbiniekiem arī veselības apdrošināšanas polises ar plašu apmaksāto pakalpojumu klāstu. Līdztekus pamata pakalpojumiem tajā iekļauti zobārstniecības pakalpojumi, optikas iegādes iespējas,

psihologa vai psihoterapeita konsultācijas u.tml. Papildus tam darbiniekiem pārskata periodā nodrošināta bagātīga rekreācijas programma, kuru veidoja baseina, saunas un sāls istabas apmeklējums, kā arī vingrošanu fizioterapeita uzraudzībā.

Iekšējā komunikācija un sociālais dialogs

Lai varētu attīstīt atvērtu, drošu un cieņpilnās attiecībās balstītu iekšējo kultūru, SIA "Rīgas meži" iekšējās komunikācijas procesi ir orientēti uz personāla informētības, iesaistes un piederības sajūtas veicināšanu. Izmantojot dažādus komunikācijas instrumentus, darbinieki tiek mudināti gan brīvi izteikt savu viedokli, gan uzdot jautājumus, iesniegt konstruktīvus priekšlikumus uzņēmuma darbības pilnveidei un izteikt bažas par iespējamajiem ētikas normu, darba drošības u.c. pārkāpumiem.

Apņemšanās regulāri nodrošināt darbiniekiem kvalitatīvas sadarbības iespējas un informāciju par SIA "Rīgas meži" aktualitātēm, attīstības plāniem, ir noteikta Personāla, atalgojuma un darbinieku atlases politikā. Tajā definēti arī uzņēmuma prioritārie iekšējās komunikācijas kanāli, kas ir e-pasts un slēgta grupa ziņojumapmaiņas platformā *WhatsApp*. Ar to starpniecību darbinieki saņem informāciju gan par izmaiņām uzņēmuma darbībā un tā sniegumu ceļā uz stratēģisko mērķu izpildi, gan arī par uzņēmuma un nozares aktualitātēm, personāla saliedēšanās pasākumiem, mācību iespējām u.tml. Būtiski minēt,

ka šie kanāli nav izvēlēti nejauši – tos kā ērtāko veidu informācijas iegūšanai par uzņēmuma aktualitātēm ir norādījuši paši darbinieki. Viņu viedoklis izzināts ikgadējā personāla apmierinātības un iesaistes pētījumā, kas ietver arī esošo komunikācijas kanālu efektivitātes novērtējumu.

Tāpat darbinieki tiek mērķtiecīgi iesaistīti lēmumu pieņemšanas procesos, kas skar gan ar darba vidi, gan iekšējo procesu efektivitāti, gan arī SIA "Rīgas meži" kopējo izaugsmi (t.sk. inovācijas). Piemēram, uzņēmumā izveidots ierosinājumu reģistrs, kurā pārskata periodā iesniegti 5 ierosinājumi tā darbības pilnveidei. Visi priekšlikumi ir nodoti izvērtēšanai kompetentajiem darbiniekiem. Procentuālo līdz šim īstenoto darbinieku ierosinājumu skaitu aprēķināt nav iespējams, jo šāda uzskaitē nav veikta. Taču virkne šo ierosinājumu ir ņemta vērā. Piemēram, Darbinieku uzticības padome izveidota ir izveidota pēc darbinieku ierosinājuma. Arī lēmums iepirkt daļas "Dārzi un parki" vajadzībām elektriskos darbarīkus, kas ir gan ērtāki, gan ergonomiskāki, gan efektīvāki un videi draudzīgāki, ir balstīts darbinieku ierosinājumos.

Jaunu komunikācijas kanālu attīstība

Vienlaikus SIA "Rīgas meži" apzinās, ka informācijas plūsma e-pastos strauji palielinās, tāpēc izsekot tai un ar to mijiedarboties kļūst aizvien grūtāk. Tāpat lielākā daļa e-pastu satura ātri kļūst par digitālajiem

atkritumiem, kas ilgtermiņā rada ievērojamu "CO₂ pēdu". Ņemot vērā, ka *WhatsApp* grupa nav piemērota liela apjoma informācijas apmaiņai, iekšējās informācijas aprites kvalitātes uzlabošanas nolūkā digitālās transformācijas projekta ietvaros tiek izstrādāts SIA "Rīgas meži" iekštīkls. Tā iedzīvināšana uzsāka īsi pirms šī pārskata publicēšanas.

Lai sasniegtu ar iekštīklu iespējami plašāku darbinieku loku, bet īpaši strādniekus, kuriem darba specifika dēļ tiešo pienākumu veikšanai nav nepieciešams dators, šī pārskata izstrādes laikā SIA "Rīgas meži" objektos, kuros bāzējas šie darbinieki, uzstādīti koplietošanas datori. Tāpat viņiem nodrošinātas mācības digitālās prasības veicināšanai. Ņemot vērā, ka jaunu paradumu attīstīšanai nepieciešams laiks, uzņēmums paralēli turpina īstenot dažādas aktivitātes šo darbinieku vadītāju iesaistes palielināšanai iekšējās komunikācijas procesos.

Augstākās vadības iesaiste

Lai veicinātu darbinieku izpratni par viņu lomu uzņēmuma attīstībā un biznesa mērķu īstenošanā, kā arī atbildību uzņēmuma preču un pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanā, SIA "Rīgas meži" praktizē regulāras augstākās vadības pārstāvju tikšanās ar visu līmeņu darbiniekiem. Izbraukumi uz dažādiem SIA "Rīgas meži" objektiem (kokaudzētavu, kokzāģētavu, dārzu un parku teritorijām, mežiem, kur ikdienā strādā uzņēmuma darbinieki) tiek plānoti vidēji vienu reizi ceturksnī. Tāpat nerakstīts likums vēsta –

ja valdes pārstāvja kabineta durvis ir vaļā, pie viņa drīkst iet un runāt par jebkuru tēmu bez iepriekšējas pieteikšanās.

Par stabilu tradīciju ir kļuvusi valdes priekšsēdētājas ikmēneša vēstule darbiniekiem, kā arī ikmēneša sarunas ar valdi tiešsaistes platformā *MS Teams*, kuru laikā valdes locekļi ne vien informē darbiniekus par uzņēmuma aktualitātēm, bet arī atbild uz darbinieku jautājumiem, komentāriem. Tos var iesūtīt gan pirms tiešraides (anonimitātes nodrošināšanas nolūkā šim mērķim izveidota īpaša platforma), gan arī tās laikā.

Pārskata periodā sniegtas atbildes uz visiem valdes sarunām iesūtītajiem jautājumiem un komentāriem. Teju puse jeb 47% no tiem ir kvalificējami kā kritika par uzņēmuma pārvaldību, pieņemtajiem lēmumiem, kolēģu rīcību u.tml. Trešdaļa jeb 31% jautājumu bija saistīti ar darbinieku emocionālo, finansiālo, fizisko un sociālo labbūtnību (atalgojums, darba apstākļi, Darba koplīgumā noteiktie labumi u.tml.). Ierosinājumi iekšējo procesu pilnveidei, ar tiem tieši vai pastarpināti saistītās darba efektivitātes veicināšanai veidoja 13%, bet citi jautājumi un pateicības par īstenotajiem mācību, saliedēšanās un citiem ilgtspējas pasākumiem – 9%.

Personāla interešu pārstāvība

Ņemot vērā, ka SIA "Rīgas meži" nav arodbiedrības (ja komandā ir kādas arodbiedrības biedrs vai biedri,

uzņēmumam par to nav informācijas), darbinieku interešu pārstāvēšanai un līdzsvarotai lēmumu pieņemšanai ir izveidota Darbinieku uzticības padome. Tā ir pašu darbinieku izvirzītu un ievēlētu pārstāvju konsultatīva institūcija, kurā uz nolikuma pamata darbojas 7 personas. Šīs personas aktīvi iesaistās gan ar darba tiesībām, gan arī ar personāla attīstību, labbūtnību saistīto jautājumu risināšanā, attīstot kvalitatīvu sadarbību gan ar uzņēmuma darbiniekiem, gan tā augstākā līmeņa vadību.

Saskaņā ar nolikumu padomē var tikt ievēlēti pastāvīgie darbinieki, kuri sasnieguši 18 gadu vecumu, ir izturējuši pārbaudes laiku un nevada kādu no uzņēmuma struktūrvienībām. To pilnvaru termiņš – 3 gadi.

Būtiskākos jautājumus, kas padomē skatīti pārskata periodā, var iedalīt 4 kategorijās:

- ▶ **Izaicinājumi** darba nepārtrauktības nodrošināšanas jomā (piemēram, augstā personāla maiņa Tehniskajā dienestā), darba drošības jomā (piemēram, daļas "Dārzi un parki" darbinieku emocionālās noturības stiprināšana saistībā ar negācijām, ko viņi saņem no dārzu, parku apmeklētājiem), iekšējās komunikācijas jomā (piemēram, ierobežotās strādnieku iespējas piedalīties tiešsaistes pasākumos – sapulcēs, vieslekcijās), tehniskā nodrošinājuma jomā (piemēram, ar tehnikas remontu saistīto procedūru efektivitāte) u.c.
- ▶ **Priekšlikumi** darbinieku kompetenču attīstībai, vispārējās fiziskās un emocionālās labsajūtas uzlabošanai u.c.

- ▶ **Atgriezeniskā saite** par iekšējās komunikācijas aktivitātēm, t.sk. korporatīvajiem pasākumiem (sporta spēles, Ziemassvētku pasākums), to pilnveides iespējām. Tāpat padomes pārstāvji piedalījās darba apģērbu iepirkuma procesā, gan definējot darbinieku vajadzības, gan iesaistoties paraugu vērtēšanā.
- ▶ **Citi jautājumi.** Piemēram, padome aktīvi sekoja līdzi kokzāģētavas “Norupe” pārdošanas procesam, iestājoties par tā caurspīdību un labu pārvaldību, tai skaitā darbinieku interesēm.
- ▶ Detalizēta uzskaitē par no personāla saņemto ziņojumu skaitu (gan kopējo, gan dalījumā pēc tēmām) netiek veikta, jo SIA “Rīgas meži” darbinieki dod priekšroku personīgām sarunām ar konkrētiem Darbinieku uzticības padomes pārstāvjiem, kuriem viņi uzticas visvairāk, nevis atklātai vai anonīmai komunikācijai e-pastā, padomes sēdēs u.tml.

Brīvprātīgās aktivitātes

Apzinoties, ka ikviena uzņēmuma ietekme sniedzas tālāk par tā biroja durvīm, SIA “Rīgas meži” regulāri īsteno dažādas sabiedrības atbalsta aktivitātes un aktīvi iesaistās citu organizāciju īstenotajās aktivitātēs. Prioritārās sabiedrības atbalsta jomas: jauno talantu attīstība, vides izglītība, vides aizsardzība un labiekārtošana.

Vienlaikus uzņēmums atbalsta arī darbinieku iniciatīvu brīvprātīgi iesaistīties tā organizētajās sabiedrības atbalsta aktivitātēs. Piemēram, par pozitīvu tradīciju jau ir kļuvusi SIA “Rīgas meži” darbinieku iesaiste dažādu izglītības iestāžu mācību procesā (vieslekcijas) un dalība Lielajā talkā.

Tāpat tiek atbalstīta brīvprātīga darbinieku iesaiste atbalsta nodrošināšanā noteiktām uzņēmuma struktūrvienībām, kad to noslodze būtiski palielinās. Piemēram, SIA “Rīgas meži” administrācijas un mežniecību darbinieki pārskata periodā piedalījās Mežsaimniecības daļas organizētās koku stādu šķirošanas talkās kokaudzētavā “Norupe”, koku stādīšanas talkā Gaujas mežniecībā, kā arī daļas “Dārzi un parki” organizētās lapu grābšanas talkās Bastejkalnā un Zaslauka parkā. Tā ir iespēja ne vien atbalstīt kolēģus viņiem uzticēto funkciju nodrošināšanā, bet arī labāk iepazīt kolēģus un viņu darba ikdienu.

Kopumā pārskata periodā brīvprātīgās aktivitātēs iesaistījās 40 SIA “Rīgas meži” darbinieki (t.sk. visi uzņēmuma valdes locekļi), kopumā tām veltot 413 darba stundas. Puse jeb 51,6% šī laika ir veltīta atbalsta sniegšanai vietējai kopienai (dalība Ēnu dienā un Lielajā talkā, vieslekcijas dažādās mācību iestādēs, hakatona “Climathon” dalībnieku vērtēšana u.c.). Teju trešā daļa jeb 30% šī laika veltīta kolēģu atbalstam. Savukārt 18,4% šī laika veltīta uzņēmuma, nozares interešu pārstāvībai dažādos pasākumos, piemēram, Rīgas domes organizētajā viedpilsētas darba grupā.

Salīdzinoši vislielākais laiks jeb teju 100 darba stundas veltītas daudznazaru mežsaimniecības pieejā orientētas maģistra mācību programmas kursa “Daudzmērķu un pilsētvides mežsaimniecība” izstrādei un īstenošanai sadarbībā ar LBTU.

	Brīvprātīgās aktivitātēs iesaistītie darbinieki (skaits)		Brīvprātīgajām aktivitātēm veltītais laiks (stundas)		Brīvprātīgajām aktivitātēm veltītais laiks pēc atbilstoši to tipam (stundas)		
	Kopā	Valde	Kopā	Valde	Atbalsts vietējai kopienai	Atbalsts darbiniekiem	Interesu pārstāvība*
2023	40	3	413	72	213	124	76

* Uzņēmuma interešu pārstāvība nozares organizācijās netiek uzskatīta par brīvprātīgu aktivitāti, jo tas ietilpst deleģēto darbinieku darba pienākumos.

PATĒRĒTĀJI UN TIEŠIE LIETOTĀJI

SIA "Rīgas meži" pārvaldībā esošo publisko teritoriju attīstība tiek plānota, domājot ne tikai par uzņēmuma biznesa interesēm un normatīvo aktu prasībām. Tikpat nozīmīga loma ir arī sabiedrības vajadzībām. Tāpēc, attīstot ekosistēmu pakalpojumus, liela vērtība tiek pievērsta aktīvās atpūtas un rekreācijas iespēju dažādošanai, to pieejamības nodrošināšanai iespējami plašākām sabiedrības grupām, tā veicinot to lietotāju labsajūtu un veselību. Turklāt visi pasākumi tiek plānoti un īstenoti, respektējot dabas un kultūras mantojumu.

Prioritārie iesaistes mehānismi

Ņemot vērā, ka SIA "Rīgas meži" saimnieciskā darbība ietver ekosistēmu pakalpojumu attīstību, patērētāju un tiešo lietotāju piekļuve šiem pakalpojumiem, kā arī viņu veselības un drošības nodrošinājums iet roku rokā ar uzņēmuma sabiedrības atbalsta aktivitāšu plānošanas, īstenošanas un uzraudzības politiku. Šī politika nav veidota kā atsevišķs normatīvais dokuments – tās principi integrēti Korporatīvās pārvaldības politikā, kā arī stratēģiskās plānošanas dokumentos – vidēja termiņa un ilgspējīgas attīstības stratēģijās.

Viena no galvenajām šīs politikas pamatnostādņēm ir atklāta un konstruktīva dialoga veidošana ar patērētājiem un tiešajiem lietotājiem, jo tā ir iespēja uzlabot ekosistēmu pakalpojumu kvalitāti, labāk pielāgot tos mērķa auditorijas vajadzībām, kas pastarpināti ilgtermiņā pozitīvi ietekmē gan uzņēmuma reputāciju, gan arī ekonomisko izaugsmi.

Līdzšinējā pieredze rāda, ka efektīvākais instruments to viedokļa izziņošanai par SIA "Rīgas meži" pārvaldībā esošo dabas teritoriju apsaimniekošanas kvalitāti un tās uzlabošanas iespējām, ir aptaujas (pārskata periodā īstenotas kopumā 3 aptaujas). Papildus tam tiek īstenota aktīva komunikācija ar apkaimju iedzīvotāju biedrībām, iesaistot tās gan konkrēto teritoriju apsaimniekošanas (t.sk. labiekārtošanas) darbu plānošanā, gan arī īstenošanā (skat. 20.lpp.).

Kā izriet no Rīgas un Pierīgas mežu apmeklētāju apmierinātības aptaujas rezultātiem, vismaz vienu

reizi nedēļā šīs teritorijas apmeklē katrs ceturtais aptaujātais. Galvenie to apmeklēšanas iemesli: pastaigas brīvā dabā (66%) un sēņošana, ogošana (19%). Vairums jeb 68% respondentu šo teritoriju apsaimniekošanas kvalitāti vērtē pozitīvi. Kā īpaši nozīmīgi meža teritoriju apsaimniekošanas pasākumi tiek minēta bīstamo un slimu koku izciršana, dabas taku marķēšana un informatīvo norāžu izvietošana, kā arī atpūtas vietu izveide.

Saskaņā ar dārzu un parku apmeklētāju apmierinātības pētījuma rezultātiem galvenie šo teritoriju apmeklējuma iemesli jau vairākus gadus pēc kārtas ir nemainīgi: pastaigas svaigā gaisā (64%), atpūta un apkārtnes vērošana (44%), tikšanās ar draugiem (29%). To uzturēšanas kvalitāti atzinīgi vērtē 65% apmeklētāju. Visvairāk tiek novērtēts apstādījumu (puķu, koku, krūmu) daudzums, daudzveidība un kvalitāte. Apstādījumu īpatsvara palielināšana ir arī viens no galvenajiem ieteikumiem dārzu un parku teritoriju uzturēšanas pasākumu pilnveidei. Tāpat starp ieteikumiem ir savvaļas augu īpatsvara palielināšana šo teritoriju apstādījumos, dabisko pilsētas pļavu platību paplašināšana u.c.

Savukārt kultūras un atpūtas parka "Mežaparks" apmeklētāju apmierinātības aptaujas rezultāti liecina, ka galvenie tā apmeklēšanas iemesli ir atpūta un pastaigas brīvā dabā (57%), kā arī kultūras un izklaides pasākumu apmeklēšana (50%). Visbiežāk šī teritorija tiek apmeklēta ģimenes lokā, līdz ar ko starp biežāk izmantotajām atpūtas un rekreācijas zonām ir bērnu rotaļu laukums un Ķīšezera pludmale. Visaugstāk tiek novērtēta šī parka dabas daudzveidība. Savukārt

starp nepieciešamajiem uzlabojumiem, līdzīgi kā iepriekšējā pārskata periodā, salīdzinoši visbiežāk tiek minēta sabiedrisko tualešu un sabiedriskās ēdināšanas vietu (kafejnīcu, bistro u.tml.) skaita palielināšana.

Aptauju rezultāti, līdzīgi kā apkaimju biedrību viedoklis, tiek ņemti vērā, izstrādājot ikgadējo dārzu, parku un mežu apsaimniekošanas darbu plānu.

Informācija par Rīgas un Pierīgas meža teritorijās esošajiem kultūrvēsturiskajiem objektiem un tajos veiktajiem uzlabojumiem tiek atspoguļota ikgadējā SIA "Rīgas meži" mežu monitoringā. Informācija par uzņēmuma apsaimniekotajās dārzu, parku un mežaparku teritorijās esošajiem kultūrvēsturiskajiem objektiem un tajos veiktajiem uzlabojumiem šādā detalizācijā apkopota netiek. Vispārīga informācija pieejama vidēja termiņa stratēģijas progresa ziņojumos (dokumenti pieejami uzņēmuma tīmekļvietnē).

Dārzu, parku un mežu apmeklētāju vērtējums par SIA "Rīgas meži" apsaimniekotajām dabas teritorijām

Dārzi un parki		Kultūras un atpūtas parks "Mežaparks"		Rīgas un Pierīgas meži	
					
Infrastruktūra (apgaisojums, soliņu, rotaļu laukumu un atkritumu urnu daudzums, celiņu seguma kvalitāte), apstādījumu daudzums, daudzveidība un kvalitāte.	Bērnu rotaļu laukumu uzturēšanas kvalitāte, informatīvo norāžu daudzums, atkritumu urnu dizains un funkcionalitāte, labierīcību, ūdens brīvkrānu un suņu pastaigu laukumu pieejamība.	Dabas daudzveidība, apstādījumu kvalitāte, celiņu un taku tīkls, drošība, tīrība, pasākumu daudzums un daudzveidība.	Labierīcību pieejamība un tīrība, ēdināšanas vietu (kafejnīcu, bistro u.c.) daudzveidība un pieejamība.	Miers un klusums, ērta piekļūšana ar privāto un/vai sabiedrisko transportu, ūdenstilpju pieejamība, aktīvās atpūtas iespējas, bioloģiskā daudzveidība.	Aktīva satiksme meža teritorijās, vides piesārņojums (atkritumi), blīvi aizaugušas, grūti caurredzamas teritorijas.

Vides pieejamības nodrošinājums

Vispārpieņemtās vides pieejamības vadlīnijas tiek ņemtas vērā ne tikai SIA "Rīgas meži" biroja telpu (daļēji arī – iecirkņu, kokaudzētavas telpu) labiekārtošanā, levērojot Korporatīvās atbildības un ilgtspējas politikā noteiktos dažādības vadības principus un īpašnieka noteikto nefinanšu mērķi uzlabot vides pieejamību dabas teritorijās, šīs vadlīnijas iespēju robežās tiek ņemtas vērā arī attīstot uzņēmuma apsaimniekotās teritorijas. Piemēram, ekosistēmu

pakalpojumu izstrādē un uzturēšanā tiek ievērotas dažādu sabiedrības grupu vēlmes un vajadzības, lai nodrošinātu pakalpojumu pieejamību iespējami plašākai sabiedrības daļai. Būtiski minēt, ka lielākā daļa uzņēmuma izstrādāto ekosistēmu pakalpojumu ir pieejami bez maksas.

Viens no SIA "Rīgas meži" populārākajiem pakalpojumiem ir rekreācija. Piemēram, pastaigu maršrutiem ir dažādas grūtības pakāpes, atsevišķi maršruti ir pielāgoti īpaši ģimenēm ar bērniem (tajos izveidotas

atpūtas vietas) u.tml. Neraugoties uz to, virkne šo objektu nav pieejami visām sabiedrības grupām. Būtiskākais izaicinājums – ne visas pastaigu takas ir pietiekami platas, lai tās ērti izbrauktu ar bērnu ratiem vai ratiņkrēslu. Atsevišķu taku (pārsvārā dabas liegumu, purvu teritorijās veidoto laipu) platākās vietas nav gana platas, lai varētu ērti apgriezties, izmainīties ar minētajiem pārvietošanās līdzekļiem.

Apzinoties gan šī, gan arī citu ekosistēmu pakalpojumu pieejamības lomu iekļaujošas sabiedrības veidošanā

un arī biznesa izaugsmes veicināšanā, uzņēmums ir uzsācis darbu pie vides pieejamības un piekļūstamības programmas izstrādes. Tā tiks veidota un īstenota sadarbībā ar dažādu sabiedrības grupu intereses pārstāvošajām organizācijām – invalīdu un viņu draugu apvienību "Apeirons", Latvijas neredzīgo biedrību u.c. Piemēram, jaunu taku izveides procesā paredzēts iesaistīt ne vien universālā dizaina ekspertus, bet arī reālos lietotājus, tostarp cilvēkus ar kustību un redzes traucējumiem.

Pašlaik cilvēkiem ar redzes traucējumiem vispieejamākās SIA "Rīgas meži" apsaimniekotās teritorijas ir Rīgas pilsētas lielākie dārzi un parki, kuros minētās sabiedrības grupas ērtībām izveidotas tā dēvētās taktīlās takas. Tāpat Grīziņkalnā un Ziedoņdārzā ir izvietotas šo teritoriju taktīlās kartes. Kaut visus minētos objektus projektējis Rīgas domes Mājokļu un vides departaments, gan karšu, gan taku uzturēšana ir uzņēmuma atbildība.

Digitālās vides piekļūstamība

Ņemot vērā digitālās komunikācijas aizvien pieaugošo popularitāti Latvijā un citviet pasaulē, aizvien lielāka nozīme tiek pievērsta ne vien dažādu digitālo resursu pieejamībai, bet arī piekļūstamībai. Šis jautājums ir arī SIA "Rīgas meži" dienas kārtībā, turklāt ne tikai tāpēc, ka uzņēmumam kā Rīgas valstspilsētas pašvaldības kapitālsabiedrībai ir saistoši Ministru kabineta noteikumi Nr. 445 Kārtība, kādā iestādes ievieto informāciju internetā (šie noteikumi ir saistoši

uzņēmumiem, kuru kapitāldaļas vismaz 50% apmērā pieder valstij vai pašvaldībām). Apzinoties digitālās vides piekļūstamības lomu iekļaujošas sabiedrības veidošanā un arī biznesa izaugsmes veicināšanā, ar to saistītie aspekti tiks iekļauti iepriekš minētajā SIA "Rīgas meži" vides pieejamības un piekļūstamības programmā.

Jāpiebilst, ka pārskata periodā tika izstrādāta jauna SIA "Rīgas meži" tīmekļvietne (esošo un potenciālo lietotāju ērtībai ir saglabāts domēns www.rigasmezi.lv), kas publicēta 2024. gada martā. Iemesls – uzņēmuma iepriekšējā tīmekļvietnes versija bija morāli novecojusi un piekļūstamības novērtējuma ietvaros tajā konstatēta virkne neatbilstību Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādātajām piekļūstamības vadlīnijām, kuras novērst tehniski nebija iespējams.

Izpildot pastāvošā regulējuma prasības, SIA "Rīgas meži" veica arī jaunās tīmekļvietnes pirmreizējo piekļūstamības novērtējumu. Lai arī tās izstrādē iespēju robežās ievēroti universālā dizaina principi, novērtējumā identificētas vairākas neatbilstības minētajām prasībām (plašāk tās aprakstītas piekļūstamības paziņojumā, kas, ievērojot normatīvā regulējuma prasības, publicēts tīmekļvietnē). Lai gan šīs neatbilstības kopumā vērtējamas kā nebūtiskas, uzņēmums ir apņēmis tās novērst. Šim nolūkam par SIA "Rīgas meži" tīmekļvietnes funkcionalitāti un saturu atbildīgajiem darbiniekiem ir nodrošinātas digitālās vides piekļūstamības mācības ar mērķi stiprināt viņu kompetences ikvienam lietotājam piekļūstamu digitālo resursu izstrādē un attīstīšanā.

Veselība un drošība

Rūpējoties par savu patērētāju un tiešo lietotāju – Rīgas pilsētas iedzīvotāju un viesu – drošību un veselību, SIA "Rīgas meži" īsteno ļoti daudzveidīgas aktivitātes. Būtiskākās no tām aprakstītas tālāk.

Bīstami koki

Līdztekus aktivitātēm, kas saistītas ar mežu, dārzu un parku drošu apsaimniekošanu (mazāks ķīmikāliju patēriņš, degradēto teritoriju sakopšana un labiekārtošana u.tml.), regulāri tiek veikta bīstamo koku izzāģēšana.

Pārskata periodā veikts Lielo kapu koku novērtējums, kurā secināts, ka 12 koki drošības nolūkos ir nozāģējami (ir nokaltuši vai sasvērušies), bet vēl aptuveni 50 ir jāvērtē padziļināti. Konstatēts, ka īpaši bīstamas šajā teritorijā augošās kļavas, kas rudens lielo vēju laikā arī cietušas visvairāk. To seku likvidēšanas (aizlauzto un laužto koku, to zaru novākšanas) laikā 20 ha plašā kapu teritorija drošības apsvērumu dēļ īslaicīgi tika slēgta.

Kopumā pārskata periodā dārzu un parku teritorijās nozāģēti 191 nokaltis, vētrās izgāzies vai kā citādi bīstams koks. Ievērojot sociālās atbildības un apertīguma principus, iegūtā koksne izmantota SIA "Rīgas meži" objektu apkurei, zari pārstrādāti šķeldā un izmantoti dārzu un parku apstādījumu mulčēšanai. Atsevišķās teritorijās (piemēram, Strazdumuižas un

Pļavnieku parkos) šī koksne nav izvesta pilnībā, jo tās elementi tiek izmantoti kā dzīvotne noteiktu dzīvnieku, kukaiņu utt. sugu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai.

Satiksmes drošība

Ņemot vērā aizvien pieaugošo apmeklētāju plūsmas intensitāti kultūras un atpūtas parkā "Mežaparks", uzņēmums sadarbībā ar satiksmes drošības ekspertiem ir apsekojis šo teritoriju un īstenojis daudzpusīgus pasākumus tās apmeklētāju pārvietošanās un satiksmes drošības uzlabošanai. Piemēram, pārskata periodā ir mainīta transporta plūsma Ostas prospekta, slēdzot autotransporta satiksmi posmā pie Lielās estrādes (tā novirzīta uz mazāk noslogotiem ceļiem). Tāpat līdztekus jaunām ceļazīmēm uzstādīti vairāki ātrumu ierobežojošie vaļņi un uzstādītas dekoratīvas vāzes gan autotransporta, gan dažādu mikromobilitātes rīku un skrituļslidotāju pārvietošanās ātruma mazināšanai.

Apstādījumi

Uzņēmums atbildīgi plāno tā apsaimniekošanā esošo dārzu un parku apstādījumus. Starp nozīmīgākajiem kritērijiem augu izvēlē ir ne vien krāsa, forma, ziedēšanas laiks, intensitāte, kopšanas specifika, slimību un klimata noturība, bet arī to specifiskās

īpatnības. Proti, apstādījumos netiek stādīti augi, kas satur toksiskas vielas, attiecīgi – var izraisīt cilvēku un/vai dzīvnieku saindēšanos un pat nāvi.

Gaisa mitrums

Saistībā ar globālo sasilšanu karstuma viļņi visā Latvijas teritorijā, tostarp Rīgā, tiek piedzīvoti aizvien biežāk, radot nopietnus apdraudējumus ne vien dabai, bet arī cilvēkiem. Ņemot vērā, ka atsevišķās SIA "Rīgas meži" apsaimniekotajās dārzu un parku teritorijas koku vainags ir ļoti mazs vai tā nav vispār, uzņēmums nemitīgi meklē risinājumus, kā nodrošināt gan apstādījumu ilgtspēju, gan arī šo teritoriju apmeklētāju labsajūtu. Piemēram, pārskata periodā Līvu laukuma apstādījumu malā uzstādīti inovatīvi ūdens smidzinātāji, kas nodrošina veldzi garāmgājējiem vieglas rāsas formātā. Būtiski, ka šīs ierīces patērē maz ūdens, turklāt izsmidzinātais ūdens daļēji nonāk apstādījumos.

Nedrošas teritorijas

Teritorijas, kurās notiek mežizstrādes darbi, nedrošas jeb avārijas stāvoklī esošas būves, remontdarbu vietas u.c. potenciāli bīstamās teritorijas SIA "Rīgas meži" apsaimniekotajos mežos, dārzos un parkos vienmēr tiek norobežotas un atbilstoši marķētas, liedzot tām trešo pušu piekļuvi. Pie kam, informācija par mežizstrādes darbiem tiek gan izplatīta medijiem, gan publicēta uzņēmuma digitālajos resursos, gan izvietota vidē, tā brīdinot apmeklētājus par riskiem, kas var būt dzīvībai bīstami..

Ņemot vērā augstās apkures izmaksas, uzņēmums piedāvā iedzīvotājiem iespēju savākt mežizstrādes darbu laikā radušās meža cirsmu atliekas un jaunaudzū kopšanas atliekas bez maksas. Kopuma pārskata periodā saņemts 151 iedzīvotāju pieteikums (↑37%) uz cirsmu atliekām. Ierobežotā koksnes materiāla apjoma dēļ apmierināt visus

pieprasījumus nav iespējams, tāpēc cirsmu atlieku pārvaldības kārtība vispārīgi aprakstīta Augošu koku un kokmateriālu realizācijas noteikumos. Cita starpā tajos noteikts, ka piekļuve apkures materiālam drošības apsvērumu dēļ tiek nodrošināta tikai tad, kad konkrētajās teritorijās ir pilnībā pabeigti mežizstrādes un šķeldošanas darbi.

Darba instrumenti

Uzņēmums mērķtiecīgi aizstāj ar fosilo degvielu darbināmos instrumentus (plaujmašīnas, lapu pūtēji, zāģi, dzīvžogu šķēres u.c.) ar elektroinstrumentiem, kas ir ne vien videi, bet arī iedzīvotājiem draudzīgāki, jo ir klusāki.

Atrācijas

Ņemot vērā, ka dārzu un parku teritorijās ierīkotajos rotaļu laukumos uzstādītas atrakcijas, kas piemērotas dažādu vecumu bērniem, pie tiem tiek izvietoti šo laukumu (t.sk. to aprīkojuma) drošas lietošanas noteikumi. Kultūras un atpūtas parka "Mežaparks" atpūtas zona, kurā ietilpst divi rotaļu laukumi un vingrošanas laukums, ņemot vērā šī parka daudzpusīgās izmantošanas iespējas (velo, braukšana, skrituļslidošana, bagiji utt.), papildus ir norobežota no pārējās teritorijas ar drošības barjerām. Ierobežojumu ievērošanas uzraudzība tiek īstenota sadarbībā ar Rīgas pašvaldības policiju.

Videonovērošana

Uzņēmums mērķtiecīgi attīsta attālinātu apsaimniekoto teritoriju video uzraudzības sistēmu. Pārskata periodā tā ļāva identificēt vairākus būtiskus pārkāpumus, tostarp notvert sadarbībā ar Jūrmalas pašvaldības policiju īpaši kaitniecisku meža postītāju, kurš pie Varkaļu kanāla nelegāli izraka kabeli aptuveni 1 km garumā, bojājot zemsedzi, koku saknes un aizsargjoslas. Kaut šīs sistēmas primārais mērķis ir uzlabot šādu un līdzīgu ar vides postīšanu saistīto situāciju kontroli, kā arī mazināt dabas piesārņošanu (t.sk. nelegālo atkritumu izgāšanu mežos), tā ļauj identificēt arī situācijas, kad tiek vai var tikt apdraudēta šo teritoriju apmeklētāju drošība un veselība. Piemēram, sadzīviska rakstura konfliktsituācijas.

Ekstrēmi laikapstākļi

Uzņēmums regulāri seko līdz meteoroloģiskajai prognozei un informē sabiedrību ar sociālās saziņas platformu un mediju starpniecību, ja gaidāmi ekstrēmi laikapstākļi, kas var izraisīt gan vējgāzes un vējlauzes, gan arī snieglieces un snieglauzes, īpašu uzmanību vēršot uz piesardzības pasākumiem. Parasti iedzīvotāji šādos laikapstākļos tiek aicināti būt uzmanīgiem dārzu un parku teritorijās augošo koku tuvumā (t.sk. nenovietot pie tiem automašīnas), izvairīties no pastaigām pa mežu vai izvēlēties šim nolūkam maršrutus, kas ved pa jaunaudzēm,

klajumiem. Tāpat viņi tiek aicināti ziņot par aizlauztiem, nolauztiem kokiem, to zariem un citām potenciāli bīstamām situācijām, lai SIA "Rīgas meži" darbinieki tās var operatīvi novērst.

Ugunsdrošība

Mežu tālīzpētes projekta ietvaros mežu uzraudzības nodrošināšanai tiek izmantoti droni, kas ļauj ne vien iegūt kvalitatīvu informāciju meža ainavu dizaina plāna izstrādei, bet arī savlaicīgi identificēt potenciāli bīstamas situācijas. Piemēram, ugunsgrēku riskus, kas var nodarīt būtisku kaitējumu ne vien dabai, bet arī uzņēmuma pārvaldībā esošo meža teritoriju apmeklētājiem, to tuvākās apkārtnes iedzīvotājiem.

Ceļu un ceļu tīkls

Pilsētas dārzu, parku un skvēru apsaimniekošanas ietvaros uzņēmums ne vien rūpējas par apstādījumiem, rotaļu laukumu konstrukcijām u.tml., bet arī nodrošina ziemas sezonā šo teritoriju ceļu tīrīšanu un kaisīšanu ar pretslīdes materiāliem. Būtiski – kaisīšanai tiek izmantoti maksimāli dabīgi materiāli: pārsvarā – granīta sīkšķembas, atsevišķos gadījumos – smilts un sāls maisījums, kas ir efektīvākais līdzeklis apledojuma likvidēšanai vietās, kur traumu gūšanas risks ir visaugstākais, t.i., uz kāpnēm un tiltiņiem. Šie materiāli, pretstatā ķīmiskām vielām, ir arī draudzīgāki dzīvniekiem.

Jāpiebilst, ka, rūpējoties par minēto teritoriju apmeklētāju un strādnieku drošību, tajās regulāri tiek uzstādītas un nepieciešamības gadījumā atjaunotas sezonālās informatīvas zīmes, kas brīdina par zemes seguma reljefa īpatnībām, slīdamību u.tml.

Enduro moto takas

Īpaši motobraucēju drošībai un ērtībai uzņēmums sadarbībā ar Latvijas Motosporta federāciju izveidojis Tīreļu un Juglas mežniecībās enduro moto takas – īpaši marķētus maršrutus, kuros drīkst braukt ar motociklu, nenodarot kaitējumu apkārtējai videi (nebojājot zemsedzi un neradot meža ugunsgrēka riskus) un iedzīvotājiem. Šo teritoriju uzraudzība tiek īstenota galvenokārt ar videonovērošanas kameru starpniecību, taču regulāri tiek nodrošināta arī to fiziska apsekošana.

Vides izglītība

Līdztekus dažādu ekosistēmu pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai SIA "Rīgas meži" īsteno arī daudzpusīgu vides izglītības programmu. Tā tiek attīstīta uzņēmuma izveidotā vides izglītības centra "EkVidO" ietvaros ar mērķi veicināt sabiedrībā plašāku izpratni par meža ekosistēmām, to ekonomisko un sociālo nozīmi, kā arī ilgtspējīgu un viedu mežu, dārzu un parku apsaimniekošanu. Kā izriet no šīs programmas ietvaros organizēto pasākumu

dalībnieku atsauksmēm, īpaši atzinīgi tiek vērtēts informācijas pasniegšanas veids – vienkārša valoda, saistoši dati un fakti, kā arī interaktīvi, interesi un iesaisti veicinoši elementi.

Informatīvi izglītojoši vides pasākumi

Būtiskākās ar informatīvi izglītojošu pasākumu (t.sk. mācību ekskursiju) organizēšanu saistītās novitātes pārskata periodā:

- ▶ Attīstīta iepriekšējā pārskata periodā izstrādātā izbraukuma programma "Izzini dabu!". Tās ietvaros uzsākta dabaszinību stundu un putnu būrišu izgatavošanas meistarklašu organizēšana skolās, nodrošinot šīs programmas pieejamību plašākam interesentu lokam, t.sk. specializēto izglītības iestāžu audzēkņiem, kuru iespējas apmeklēt vides izglītības centru "EkVidO" ir ierobežotas galvenokārt veselības traucējumu dēļ.
- ▶ Slēgtas 4 vides izglītības programmas apakšprogrammas, kas bija zaudējušas aktualitāti, un izstrādātas 10 jaunas. Tādējādi šo programmu veido kopumā 11 tematiskas apakšprogrammas, kas nodrošina ikvienam interesentam iespēju izziņāt mežu, kā arī ar mežsaimniecību saistītos procesus no sēkliņas līdz kokam ar spējošanas un plūstošās mācīšanās elementu starpniecību.

To izstrādē ņemtas vērā ne vien līdzšinējo un potenciālo dalībnieku vēlmes un vajadzības, bet arī dažādu jomu ekspertu ieteikumi. Piemēram, pārskata periodā sadarbībā ar Latvijas Ornitoloģijas biedrību centra teritorijā izveidota unikāla Putnu būrišu taka, kuras mērķis ir veicināt izpratni par Latvijā mītošajām putnu sugām, putnu būrišu lomu to saglabāšanā u.tml.

- ▶ Vides izglītības centra teritorijā izveidota Amatu māja, kas ļauj daudzveidot vides izglītības pasākumus, nodrošinot iespēju apmeklētājiem labāk iepazīt dārzu, parku un mežu vērtības. Piemēram, pārskata periodā tajā noorganizēta Ogres Mākslas un mūzikas skolas audzēkņu zīmējumu izstāde "Koku stāsti" un Lielvārdes Mūzikas un mākslas skolas audzēkņu zīmējumu izstāde "Dzīve mežā".

Minētās aktivitātes uzskatāmas par galvenajiem faktoriem, kas veicināja būtisku SIA "Rīgas meži" vides izglītības programmas ietvaros īstenoto pasākumu dalībnieku skaita pieaugumu. Proti, pārskata periodā tas sasniedza 9 789, kas ir par 187% vairāk nekā gadu iepriekš un teju trīs reizes vairāk nekā plānots.

Līdzīgi kā iepriekšējos gados, vislielāko interesi par vides izglītības centra "EkVidO" īstenotajām aktivitātēm izrādījuši rīdnieki un Rīgas reģiona iedzīvotāji. Taču pakalpojumi nodrošināti arī vairākām starptautiskām grupām no ASV, Austrijas, Francijas, Igaunijas, Lietuvas, Vācijas un pat Austrālijas.

Nozīmīga loma uzņēmuma īstenoto vides izglītības aktivitāšu pieprasījuma pieauguma veicināšanā bija arī sadarbības partneru tīkla paplašināšanai. Piemēram, sadarbībā ar labdarības organizāciju "Ziedot.lv" izstrādāts pakalpojums – jaunu mežaudžu veidošanas talkas negatīvās avio lidojumu ietekmes uz vidi un klimatu mazināšanai. Tā ietvaros ikvienam interesentam ir iespēja ziedot līdzekļus koku stādīšanai vietās, kur pēdējo 20 gadu laikā mežs nav bijis vai degradētās teritorijās.

Pārskata periodā minētajam mērķim saziēdoti vairāk nekā 3 000 EUR. Par šiem līdzekļiem SIA "Rīgas meži" teritorijās ir izveidotas bērza un melnalkšņa jaunaudzes 1,27 ha platībā. Kopumā iestādīti 2 480 koki kas 50 gadu laikā piesaistīs aptuveni 112 tonnas CO₂.

➔ Pastaigu maršruti ar audiogidu

Neatņemama SIA "Rīgas meži" īstenotās vides izglītības programmas sastāvdaļa ir pastaigu maršruti ar audiogidu, kas ikvienam interesentam pieejami bez maksas. Tie nodrošina iespēju aizraujošā veidā izzināt lielāko un nozīmīgāko Rīgas pilsētas dārzu un parku vides, kultūras un vēsturiskās vērtības.

Uzņēmuma piedāvājumā ir 7 šādi pastaigu maršruti (no tiem 6 izstrādāti iepriekšējos pārskata periodos), kas pārskata periodā tie izmantoti 8 572 reizes (↑ 1,1%). Salīdzinoši visbiežāk izmantots audiogids "Trīs gadsimti Viesturdārza vēsturē".

Kaut pastaigu maršruts ar audiogidu "Vasaras puķudobju ceļvedis" izstrādāts pārskata periodā, tas izmantots visbiežāk – 2 611 reizes, kas lielā mērā saistīts ar šī maršruta tēmas aktualitāti. Proti, tas veda caur Rīgas pilsētas dārzu un parku apstādījumiem, kas 2023. gadā tika veidoti Vispārējo Dziesmu un deju svētku 150. gadskārtas noskaņās – tajos dominēja etniskās latvju rakstu zīmes un motīvi.

Visi audiogidi ir pieejami latviešu valodā. Atsevišķiem audiogidiem (piemēram, Viesturdārza maršrutam) nodrošinātas arī papildu valodas izvēlnes – angļu un vācu.

Vides izglītības programmas attīstības rezultātie rādītāji

Indikators	2022		2023		2024
	Mērķis	Fakts	Mērķis	Fakts	Mērķis
Sasniegtā mērķauditorija	1 500	3 409	3 500	9 789	10 700
Jauno vides izglītības programmas apakšprogrammu skaits	2	4	4	10	2
Kopējais īstenoto vides izglītības pasākumu skaits	30	50	60	86	100
Īstenoto vides izglītības pasākumu skaits specializēto izglītības iestāžu skolēniem, bērnu audzēkņiem un sociālo aprūpes centru iemītniekiem	N	1	2	2	3
Koku stādīšanas talkas (t.sk. pasākumi, kas īstenoti sadarbībā ar "Ziedot.lv")	N	N	N	9	12

Nozīmīgākie 2023. gadā īstenotie vides izglītības pasākumi sabiedrības izpratnes veidošanai par zaļās infrastruktūras ekosistēmām, to aizsardzību

Putnu būrišu talkas

Lai nodrošinātu atbilstošus ligzdošanas apstākļus uzņēmuma apsaimniekotajos īpašumos mītošajiem putniem, tā sekmējot tajos bioloģisko daudzveidību, SIA "Rīgas meži" pārskata periodā turpināja organizēt 2022. gadā uzsāktu iniciatīvu rīkot pavasarī putnu būrišu talkas. Kopumā noorganizētas 7 talkas. To ietvaros skolēni un Rīgas pilsētas apkaimju iedzīvotāji iesaistīti esošo būrišu sakopšanas darbos, kas ir būtisks priekšnoteikums to ilgtspējas nodrošināšanai. Tāpat izgatavoti jauni būriši bojāto nomaiņai un kopējās ligzdošanas iespēju paplašināšanai. Būtiski – tie izgatavoti no uzņēmuma mežos augošajiem kokiem, kas nocirsti mežsīrādes darbu laikā.

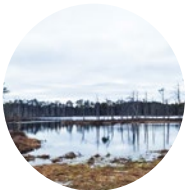
Vides izglītības mācību pasākumi

Uzņēmums ik gadu īsteno vides izglītības programmas ietvaros virkni mācību pasākumu, t.sk. ekskursijas brīvā dabā (dārzos, parkos, mežos). To primārais mērķis – veicināt sabiedrības (īpaši bērnu) izpratni par mežiem, gan risinot dažādus uzdevumus (piemēram, mēģinot atpazīt dažādu putnu balsis), gan pētot augus, kokus, zvērus u.c. dabas elementus. Pasākumi ir viegli pielāgojami dažādām mērķa auditorijām, kas ir būtisks priekšnoteikums to ilgtspējas nodrošināšanai.

Izstāde "Zaļš un vēl zaļāks"

Dalība Latvijas Nacionālajā mākslas muzeja īstenotajā projektā, kas atspoguļo cilvēka un dabas mijiedarbības procesus, oriģinālā veidā sasaistot "zaļo" domāšanu ar mākslas vēsturi un mūsdienu tehnoloģijām. Uzņēmums iesaistījās ekspozīcijas veidošanā, kā arī organizēja interaktīvu spēli par Latvijas dabu u.c. aktivitātes. Ekspozīcijai izmantoti dažādu koka sugu blūķi no SIA "Rīgas meži" apsaimniekotajiem mežiem, kuri pēc izstādes, ievērojot apritīguma principus, izvietoti uzņēmuma vides izglītības centra "EkVidO" zaļajā brīvdabas amfiteātrī. Šī pārskata tapšanas laikā arī īstenots solījums izstādes laikā bērnu veidoto uzlīmju koku mežu pārvērst īstā mežā, izveidojot Silakrogā priežu jaunaudzi 0,85 ha platībā. Kopumā iestādīti 2 500 koki.

Pastaigu takas

Uzsākta digitāli marķētu brīvdabas pastaigu maršrutu izveide uzņēmuma pārvaldībā esošajās dabas teritorijās. Kopumā pārskata periodā izveidotas 12 šādas takas. Piemēram, līdz ar Cenas tīreļa purva laipas atjaunošanu tā apkārtnē izveidota 8 km pastaigu taka, kas ved gar Skaista ezeru un Veco Kara ceļu. Tāpat izveidota 16 km gara pastaigu taka, kas ved caur Biķernieku, Juglas un Šmerļa mežiem. Visa aktuālā informācija par visiem SIA "Rīgas meži" pastaigu maršrutiem tiek apkopota lietotnē "Komoot". Tā ikvienam interesentam pieejama bez maksas.

Koku stādīšanas talkas

Uzsākta koku stādīšanas talku organizēšana, kas īpašu popularitāti iemantojušas korporatīvajā vidē. Dažādas organizācijas izmanto šo pakalpojumu ne vien savas pozitīvās ietekmes uz vidi vairošanai, bet arī darbinieku sadarbības veicināšanai un izglītošanai, jo neatņemama to programmas sastāvdaļa ir izzinoša lekcija par meža ekosistēmas darbības principiem, efektīvākajiem cilvēka un dabas mijiedarbības procesiem u.tml. Kopumā pārskata periodā šī pakalpojuma ietvaros atjaunotas esošās mežaudzes un izveidotas jaunas mežaudzes 6,27 ha platībā. Paredzams, ka to koku vainags tuvāko 50 gadu laikā piesaistīs aptuveni 540 tūkst. tonnas CO₂.

DARĪJUMDARBĪBA

Atbildīga uzņēmējdarbības prakse mūsdienās neaprobežojas tikai ar minimālo tiesiskajos aktos noteikto prasību izpildi. To veido komplekss pasākumu kopums, kurā īpaši nozīmīga loma ir biznesa ētikai, kas ir viens no SIA "Rīgas meži" būtiskajiem ilgtspējas principiem un tās jaunā korporatīvās pārvaldības modeļa stūrakmeņiem. Ievērojot labas korporatīvās pārvaldības praksi, uzņēmums mērķtiecīgi ievieš savā darbībā vides, sociālos un pārvaldības aspektus, kas ļauj apgūt jaunus tirgus, piesaistīt augsti kvalificētus darbiniekus, uzlabot konkurētspēju un nodrošināt ilgtspējīgu biznesa izaugsmi ilgtermiņā. Šo aspektu ieviešanas progress tiek atspoguļots ikgadējā Korporatīvās pārvaldības ziņojumā, kas ir neatņemama SIA "Rīgas meži" gada pārskata sastāvdaļa.

Biznesa ētika un atbilstība

SIA "Rīgas meži" kategoriski iestājas PRET korupciju, interešu konfliktiem un jebkāda veida krāpšanu. Savu nostāju šajā jautājumā uzņēmums aktīvi pauž arī publiski, izmantojot šim nolūkam saukli "Saudzīgi pret dabu, neiecietīgi pret korupciju!". Tas plaši tiek lietots gan uzņēmuma ārējā, gan arī iekšējā komunikācijā un tiek tieši attiecināts gan uz tā darbiniekiem, viņu uzvedību, gan arī uz citām ietekmes pusēm.

Iespējami efektīvākai ar interešu konfliktiem un koruptīvām darbībām, t.sk. konfidencialas informācijas nodošanu trešajām pusēm, saistīto jautājumu pārvaldībai SIA "Rīgas meži", ievērojot Latvijā pastāvošo normatīvo aktu prasības un labo praksi, ir izstrādājusi un ieviesusi virkni atbildīgu uzņēmējdarbību sekmējošu iekšējo normatīvo dokumentu. Tie tieši vai pastarpināti ir saistoši visiem uzņēmuma darbiniekiem neatkarīgi no viņu ieņemamā amata un darba stāža SIA "Rīgas meži", kā arī uzņēmuma sadarbības partneriem un citām ietekmes pusēm. Daļa no šiem dokumentiem ir publicēti uzņēmuma tīmekļvietnē. Piemēram:

- ▶ Ētikas kodeksa mērķis ir attīstīt uzņēmumā ētisku darba kultūru, sekmējot tiesisku un godprātīgu darbinieku rīcību. Tajā definēti uzņēmuma būtiskie ētikas principi, ar to ieviešanu un ievērošanas kontroli saistītās tiesības un atbildības.
- ▶ Interešu konflikta un korupcijas novēršanas politikā detalizēti aprakstīti tā tvērumā esošo jautājumu pārvaldības procesi. Atbildību par

to pārvaldību daļa Juridiskā daļa un iekšējās kontroles un risku uzraudzības vadītājs.

- ▶ Ziedošanas (dāvināšanas) veikšanas stratēģijā un kārtībā un Noteikumos par ziedojumu pieņemšanas, uzskaites un izlietošanas kārtībā aprakstīta SIA "Rīgas meži" ziedojumu pārvaldības prakse. Uzņēmums saskaņā ar tā publicēto informāciju pārskata periodā veica vienu ziedojumu (12 vieglās automašīnas) vispārējam Ukrainas sabiedrības atbalstam un saņēma 4 ziedojumus (koku stādus) Rīgas valstspilsētas publisko apstādījumu dažādošanai.
- ▶ Piegādātāju rīcības kodeksā ietverti atbildīgas, godīgas, ētiskas un tiesiskas komercprakses principi, kurus uzņēmums ievēro pats un kuru ievērošanu sagaida no saviem sadarbības partneriem (skat. pienācīgas rūpības deklarāciju - 81.lpp.).

Tāpat prasība uzraudzīt ar interešu konfliktiem un korupcijas riskiem saistītos riskus un īstenot preventīvus pasākumus to novēršanai tiek iekļauta sadarbības līgumos, t.sk. piegādātāju līgumos.

Korupcijas un krāpšanas incidenti

Pārskata periodā pret SIA "Rīgas meži" nav ierosināta neviena lieta, kas būtu saistīta ar korupciju, interešu konfliktiem vai krāpšanu. Tomēr uzņēmums ir saskāries gan ar krāpšanu, gan ar zādzības (uzņēmuma mantisko vērtību piesavināšanās)

gadījumiem gan arī provokatīvu korupcijas mēģinājumu. Kopumā reģistrēti **12 incidenti**.

Viens incidents saistīts ar saņemto trauksmes cēlēja ziņojumu. Izskatot iespējamo pārkāpumu, tika atklāta SIA "Rīgas meži" darbinieka prettiesiska rīcība – sistemātiskas degvielas zādzības. Pēc padziļinātas situācijas izpētes konstatēts, ka šādu praksi piekopj arī citi darbinieki, tādējādi papildus reģistrēti vēl 10 incidenti.

Lai atklātu un novērstu pārkāpumus, izveidota Degvielas aprites komisija, kura veica rūpīgu uzņēmuma darbinieku degvielas uzturēšanas paradumu izpēti un fiziskas pārbaudes. Tas ļāva iegūt kvalitatīvu pierādījumu bāzi, uz kuras pamata darba tiesiskās attiecības pārtrauktas ar kopumā 11 darbiniekiem: ar 9 – uz abpusējas vienošanās pamata, bet 2 darba līgums tika uzteikts. Šo pēdējo darbinieku skatījumā uzteikums nav pamatots, tāpēc viņi to ir apstrīdējuši tiesā. Uz šī pārskata publicēšanas brīdi tiesvedības vēl nebija noslēgušās.

Savukārt viens incidents ir saistīts ar provokatīvu korupcijas mēģinājumu. Proti, kāda persona centās nodot uzņēmuma pārstāvim aploksnī ar naudu. Pēcāk tīmeklī tika publicēts šīs situācijas video ieraksta fragments un izvēsta uzņēmumu apmelojoša komunikācijas kampaņa. Par šiem gadījumiem uzņēmums ir vērsies tiesībsargājošajās iestādēs. Visas lietas ir izbeigtas pirmstiesas izmeklēšanas stadijā ar pamatojumu, ka juridisku personu reputācijas aizsardzības nodrošinājums neietilpst šo iestāžu kompetenču lokā.

Pretkorupcijas pasākumi

Pretkorupcijas pasākumi SIA "Rīgas meži" tiek īstenoti saskaņā ar Pretkorupcijas pasākumu plānu 2022. – 2025. gadam. Tā ietvaros uzņēmums regulāri (vienu reizi gadā) veic korupcijas riskiem pakļauto amatu un šim riskam pakļauto funkciju, to uzdevumu novērtējumu atbilstoši Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja izstrādātajām vadlīnijām par iekšējās kontroles sistēmas pamatprasībām korupcijas un interešu konflikta novēršanai publiskas personas institūcijā.

Lai nodrošinātu iespējami lielāku objektivitāti, šo novērtējumu veic iekšējās kontroles un risku uzraudzības vadītājs sadarbībā ar Administratīvo daļu, īstenojot pārrunas ar augstākā līmeņa vadītājiem. Tajā konstatēts, ka korupcijas riski ir teju visās amatu grupās – atšķiras tikai to varbūtības līmenis.

Salīdzinoši augstāki korupcijas riski ir identificēti fiziska darba veicējiem, nevis dažādu līmeņu vadītājiem, tāpēc aktivitātēs, kas tiek īstenotas ar mērķi mazināt šos riskus, īpaši liels uzsvars tiek likts uz vadītāju iesaisti. Pārskata periodā augstākā un vidējā līmeņa vadītājiem nodrošinātas praktiskas ārējo ekspertu vadītas mācības par interešu konflikta novēršanu un iekšējās pretkorupcijas kontroles sistēmas darbības principiem. Savukārt visiem darbiniekiem atbildīgas darba kultūras stiprināšanas nolūkā tika nodrošinātas mācības par rīcību interešu konflikta gadījumos un trauksmes celšanas sistēmas darbību, kuras vadīja Juridiskās daļas pārstāvji.

Nozīmīga loma pretkorupcijas plānā ir atvēlēta arī atklāta SIA "Rīgas meži" augstākā līmeņa vadītāju atlases procesa nodrošināšanai. Uzņēmuma valdes un padomes locekļu atlase, nominēšana un iecelšana amatā tiek īstenota atbilstoši Rīgas domes noteikumiem Nr. 4 Rīgas valstspilsētas pašvaldībai piederošo kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības kārtība. Process vispārīgi aprakstīts Korporatīvās pārvaldības politikā. Savukārt augstākā līmeņa jeb daļu vadītāju atlases principi aprakstīti Personāla, darbinieki atlases un atalgojuma politikā. Tajā noteikts, ka iespējami objektivāka rezultāta iegūšanai atlasīti atbilstoši konkursa nolikumam veic īpaša komisija. Katram konkursam tiek izstrādāts atsevišķs nolikums un izveidota komisija.

Jāpiebilst, ka SIA "Rīgas meži" regulāri dalās savā pieredzē ar interešu konfliktiem un korupcijas riskiem saistīto jautājumu risināšanā. Pārskata periodā uzņēmums sadarbībā ar biedrību "Sabiedrība par atklātību – DELNA" organizēja diskusiju "Uzņēmuma reputācijas graušana. Ko darīt?". Tajā dažādu jomu eksperti un uzņēmēji pārrunāja izaicinājumus, ko komersantiem rada provokatīvas trešo pušu aktivitātes digitālajā vidē, kā arī efektīvākajiem risinājumiem šādu aktivitāšu "neitralizēšanai". Pasākums īstenots iniciatīvas "Nulles tolerance pret korupciju" ietvaros. SIA "Rīgas meži" bija viens no pirmajiem 5 uzņēmumiem, kuri pievienojās šai iniciatīvai.

Plašāka informācija par SIA "Rīgas meži" pārskata periodā īstenotajiem pretkorupcijas pasākumiem publicēta uzņēmuma tīmekļvietnē.

SIA "Rīgas meži" dāvanu aprites kārtība

Uzņēmuma Interešu konflikta un korupcijas novēršanas politikā noteikts, ka darbinieki nedrīkst pieņemt no trešajām pusēm dāvanas. Izņēmums ir labumi, kas likuma Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā tvērumā nav uzskatāmi par dāvanām – suvenīri, grāmatas, reprezentācijas priekšmeti u.tml., kuru kopējā finansiālā vērtība nepārsniedz vienas minimālās algas apmēru.

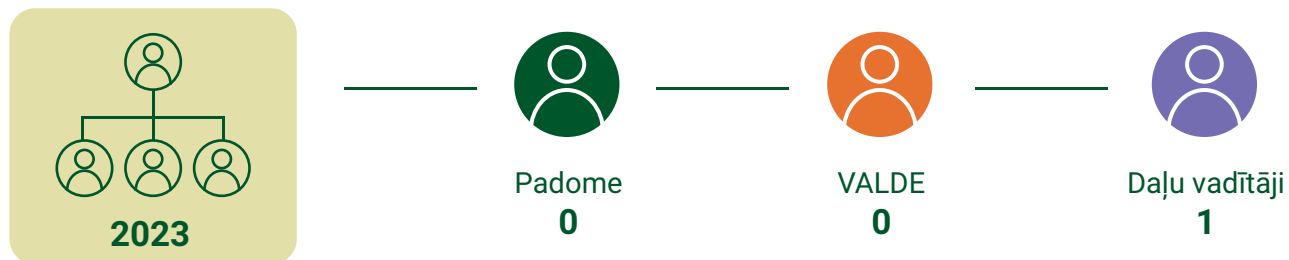
Saskaņā ar valdes rīkojumu Par dāvanu pieņemšanu (Nr. SRM-22-187-rs) darbiniekiem šīs dāvanas ir jānodod Lietvedības nodaļā uzskaitē. Ievērojot atklātības, godprātības un vienlīdzības principus, vienu reizi ceturksnī reģistrētās dāvanas tiek izlozētas starp visiem darbiniekiem.

Izloze tradicionāli notiek klātienē – SIA "Rīgas meži" centrālajā birojā, piedaloties administrācijas darbiniekiem, t.sk. valdes locekļiem. Darbinieku intereses tajā pārstāv Darbinieku uzticības padomes pārstāvji.

Darbiniekiem, kuriem dažādu iemeslu dēļ nav iespējas piedalīties izlozē klātienē (strādā citos objektos, ir atvaļinājumā, slimo u.tml.), laimētās dāvanas tiek nogādātas ar viņu tiešo vadītāju starpniecību.

Ziņas par SIA "Rīgas meži" administratīvo vadības un uzraudzības struktūru locekļiem, kuri ieņēmuši līdzīgu amatu valsts pārvaldē vai regulējošās iestādēs

Pārskata periodā izmaiņas SIA "Rīgas meži" valdes un padomes sastāvā nav bijušas, taču ir apstiprināti darbā trīs augstākā līmeņa jeb daļu vadītāji. Viens no tiem 2 gadus pirms iecelšanas amatā ir ieņēmis līdzīgu amatu valsts pārvaldē.

➔ Trauksmes cēlēju aizsardzība

Lai ikviena ietekmes puse varētu paust bažas par nelikumīgu vai neētisku SIA "Rīgas meži" vai tās darbinieku rīcību, uzņēmums ir izstrādājis trauksmes celšanas mehānismu, kas balstīts tā Trauksmes celšanas politikā (publicēta uzņēmuma tīmekļvietnē). Šo mehānismu pārvalda Personāla attīstības un vadības daļas vadītājs, rūpējoties gan par saņemto ziņojumu operatīvu izskatīšanu, gan par iespējamo pārkāpumu pienācīgu izmeklēšanu sadarbībā ar Juridisko daļu, gan arī par Trauksmes celšanas likumā paredzēto aizsardzības garantiju nodrošināšanu ziņotājiem.

Trauksmes cēlēja ziņojumu var iesniegt gan SIA "Rīgas meži" darbinieki, gan arī trešās puses – klienti, piegādātāji un citi, turklāt to var izdarīt gan

rakstveidā, gan arī elektroniski (informācija par šī ziņojuma iesniegšanas un izskatīšanas kārtību publicēta uzņēmuma tīmekļvietnē). Pārskata periodā šo iespēju izmantoja 1 persona.

Trauksmes celšanas mehānisms ietilpst SIA "Rīgas meži" ārējās un iekšējās ziņošanas sistēmā, kuras ietvaru veido Ētikas kodekss un Trauksmes celšanas politika. To mērķis – mudināt darbiniekus un trešās puses ziņot par neētisku rīcību un pārkāpumiem, kas saistīti ar iekšējo un ārējo normatīvo aktu neievērošanu, var apdraudēt personāla, klientu, piegādātāju veselību un drošību, rada vai varētu radīt uzņēmumam reputācijas riskus u.tml.

Šī sistēma paredz iespēju ziņot gan atklāti, gan anonīmi. Izņēmums ir trauksmes cēlēja ziņojums – atbilstoši Trauksmes celšanas likumā noteiktajam,

Saņemto Trauksmes cēlēja ziņojumu skaits – **1**

Ētikas komisijā iesniegto ziņojumu skaits – **1**

Trešo pušu (ārējo) iesniegto sūdzību skaits – **10**

to anonīmi iesniegt nevar. Taču par šo ziņošanas mehānismu atbildīgā persona nodrošina trauksmes cēlēja personas datu anonimitāti (šifrēšanu), nododot ziņojumu izskatīšanai.

Līdzīgi kā trauksmes cēlēja ziņojumi, arī citi ziņojumi tiek izskatīti operatīvi (ne ilgāk kā viena kalendārā mēneša laikā), konfidenciali, objektīvi un procesuāli korekti.

Kopumā pārskata periodā no trešajām pusēm saņemtas 10 sūdzības, kas iesniegtas telefoniski un elektroniskā veidā (oficiālas e-vēstules, sociālās saziņas platformā Facebook saņemtie ziņojumi). To tematiskais dalījums: SIA "Rīgas meži" īpašumam nodarīts kaitējums, mežos nelegāli izmesti atkritumi u.c. Visi ziņojumi reģistrēti iekšējā dokumentu pārvaldības sistēmā. Viens pāradresēts kompetentajai institūcijai, pārējie ar valdes rezolūciju nodoti izskatīšanai atbildīgajiem darbiniekiem, kuri šajos ziņojumos ietvertos problēmjautājumus ir atrisinājuši pārskata perioda tvērumā.

Centralizēta personāla iesniegto sūdzību uzskaitē uzņēmumā netiek veikta, ņemot vērā plašās to iesniegšanas iespējas. Proti, līdztekus iespējai iesniegt trauksmes cēlēja ziņojumu darbinieki par piedzīvoto vai novēroto incidentu, savām bažām u.tml. var informēt:

- ▶ tiešo vadītāju un/vai struktūrvienības vadītāju;
- ▶ Personāla attīstības un vadības daļai vai Juridiskās daļas pārstāvjiem;

- ▶ valdes locekļus;
- ▶ Darbinieku uzticības padomi, kura, izvērtējot saņemto ziņojumu pēc būtības, var to virzīt tālākai izskatīšanai Ētikas komisijā (plašāku aprakstu par padomi, tās darbības principiem skat. 60.lpp.);
- ▶ Ētikas komisiju (to veido 3 SIA "Rīgas meži" darbinieki; uz šī pārskata publicēšanas brīdi tie bija Administratīvās daļas vadītājs, Iekšējā audita daļas vadītājs un Juridiskās daļas jurists, kuri apstiprināti darbam komisijā pārskata periodā);
- ▶ darba drošības jomā – darba aizsardzības uzticības personas (plašāku aprakstu par šīm personām, to funkcijām skat. 57.lpp.).

Tāpat sūdzības var reģistrēt iekšējā dokumentu pārvaldības sistēmā (saņemtie ziņojumi tiek virzīti izskatīšanai SIA "Rīgas meži" valdē kā iekšējie iesniegumi) un anonīmi iesniegt izskatīšanai valdes ikmēneša sarunās ar darbiniekiem (plašāku aprakstu par šo aktivitāti skat. 60.lpp.).

Lai uzlabotu iekšējo un ārējo ziņojumu pārvaldības sistēmu, uzņēmumā uzsākta vienota risku incidentu, notikušu un gandrīz notikušu nelaiemes gadījumu, trauksmes cēlēja ziņojumu u.tml. ziņošanas rīka izstrāde. Plānots, ka tas tiks bāzēts SIA "Rīgas meži" tīmekļvietnē, tā nodrošinot iespēju paust bažas par iespējamajiem pārkāpumiem ikvienai uzņēmuma ietekmes pusei. Vienlaikus tiks saglabāta iespēja

iesniegt ziņojumus mutiski un rakstveidā, kas īpaši aktuāli ir cilvēkiem ar zemu digitālo prātību. Piemēram, senioriem.

Jāpiebilst, ka par iespējām iesniegt ziņojumus personāla speciālisti un tiešie vadītāji informē darbiniekus, jau ievadot viņus darbā uzņēmumā (šī informācija ir iekļauta arī Jauno darbinieku dienas programmā). Informatīvus paziņojumus par šīm iespējām darbinieki periodiski saņem e-pastā, kā arī valdes locekļi par tām atgādina ikmēneša sarunās ar darbiniekiem.

Iesaiste nozares politikas veidošanā un lobēšanas darbības

SIA "Rīgas meži" nav reģistrēta Pārredzamības reģistrā vai citā līdzvērtīgā reģistrā kādā no Eiropas Savienības dalībvalstīm, jo uzņēmums neiesaistās politiskajā darbībā un nedz tieši, nedz netieši neatbalsta politiskās organizācijas, to īstenotos projektus.

Savu interešu pārstāvību SIA "Rīgas meži" īsteno galvenokārt caur dalību nozares profesionālajās organizācijās. Šādi uzņēmumam ir iespēja ne vien sekot līdzi aktualitātēm meža nozarē un vides aizsardzības jomā, bet arī iesaistīties nozarei un valstij būtisku jautājumu risināšanā, kā arī savu interešu lobēšanā. Piemēram, iniciēt izmaiņas

tiesību aktos, kuriem ir vai potenciāli varētu būt nozīmīga loma sekmīgā tā ilgtspējīgas attīstības stratēģijas īstenošanā un meža nozares turpmākajā attīstībā. Vienlaikus dalība nozares profesionālajās organizācijās nodrošina SIA "Rīgas meži" iespēju īstenot kvalitatīvu sadarbību ar būtiskajām ietekmes pusēm.

Lēmumus par uzņēmuma nozares organizācijās, kā arī citās organizācijās, ar kuru starpniecību tiek lobētas SIA "Rīgas meži" intereses, pieņem valde, kura arī delegē darbinieku (vai vairākus) uzņēmuma interešu pārstāvībai. Kārtība, kādā tiek pārvaldītas ar tā interešu lobēšanu saistītās aktivitātes, noteikta rīkojumā Par interešu pārstāvības informācijas publiskošanu (Nr. RD-24-26). Tas sagatavots, ievērojot Interesu pārstāvības atklātības likuma prasības. Dokumenta mērķis – nodrošināt maksimālu atklātību, kas ir viens no galvenajiem priekšnoteikumiem efektīvai interešu konfliktu un korupcijas risku ierobežošanai. Rīkojumā noteikts, ka informāciju par SIA "Rīgas meži" darbinieku īstenojamām lobēšanas aktivitātēm tiek apkopota Interesu pārstāvības reģistrā, kuru pārvalda Lietvedības nodaļa. Savukārt šīs informācijas publicēšanu uzņēmuma tīmekļvietnē nodrošina Stratēģiskās komunikācijas un sabiedrisko attiecību daļa.

Kopumā SIA "Rīgas meži" biedra statusā ir pārstāvēta četrās nozares organizācijās. Tā ir ilggadējs Latvijas Meža ģipšnieku biedrības, Latvijas Kokmateriālu pārdevēju biedrības un Latvijas Mednieku savienības

biedrs. Savukārt 2024. gada vasaras sākumā (t.i., šī pārskata izstrādes laikā) uzņēmums iestājās Latvijas nacionālajā kūdras biedrībā. Šī lēmuma pamatā ir vēlme sekmēt vēsturiski izstrādāto purvu atjaunošanu un ilgtspējīgu turpmāko attīstību, kas ir viena no SIA "Rīgas meži" Nekustamo ģipšumu un derīgo izrakteņu stratēģijas 2024. – 2030. gadam pamatnostādņēm.

Latvijas Meža ģipšnieku biedrība

Biedrības mērķis ir veicināt ilgtspējīgas un ekonomiski efektīvas mežsaimniecības attīstību Latvijā, veidojot tādu mežsaimnieciskās darbības vidi, kurā normatīvie akti netraucē pamatotu saimniecisko lēmumu pieņemšanu un valsts pārvalde ir izveidojusi efektīvas administratīvās procedūras, kas nekavē uzņēmējdarbību.

Viens no būtiskākajiem jautājumiem, kuru risināšanā pārskata periodā aktīvi iesaistījās SIA "Rīgas meži", bija priekšlikumu izstrāde Ministru Kabineta noteikumiem par atbalstu meža atjaunošanas un uzraudzības pasākumiem, kas ir orientēti uz meža ekosistēmu noturības un ekoloģiskās vērtības uzlabošanu, piesaistot Eiropas Savienības finansējumu. Tāpat uzņēmums ar šīs organizācijas (un Pašvaldību savienības) starpniecību iesaistījies Klimata politikas veidošanā.

Latvijas Kokmateriālu pārdevēju biedrība

Biedrības mērķis ir pārstāvēt, aizsargāt kokmateriālu pircēju un pārdevēju tiesības un intereses, veicināt ar neatkarīgas, vienotas, kvalitatīvas un precīzas mežsaimniecības un kokrūpniecības produkcijas uzmērīšanas, vērtēšanas un uzskaites sistēmas pilnveidi, kā arī tehnoloģisko iekārtu metroloģijas sistēmas attīstību Baltijā.

SIA "Rīgas meži" ģipšai saistoši visi jautājumi, kas biedrības dienas kārtībā tika iekļauti pārskata periodā, taču ģipšai divi: kokmateriālu kvalitātes prasību pārskatīšana un apaļo kokmateriālu uzmērīšanas valsts standarta izstrāde.

Latvijas Mednieku savienība

Viens no svarīgākajiem organizācijas mērķiem ir vienot medniekus kopīgai, organizētai rīcībai un pārstāvniecībai vietējā, valsts un starptautiskā mērogā. SIA "Rīgas meži" primārais mērķis dalība šajā organizācijā ir uzņēmuma kā mežu ģipšnieka interešu aizstāvība atbildīgu dzīvnieku sugu kontroles mehānismu nodrošināšanai (t.sk. medību izsoļu organizēšanā). Tāpat tas aktīvi dalījās pieredzē par kvalitatīva dialoga attīstības iespējām starp medniekiem, meža ekosistēmu ģipšniekiem un pārvaldniekiem, kā arī šo ekosistēmu lietotājiem.

Pārskata periodā ļoti nozīmīga šīs organizācijas iesaiste bija SIA "Rīgas meži" īpašumā esošā staltbriežu ganāmpulka pārvaldību saistīto jautājumu risināšanā. Tā kā uzņēmuma statūti neparedz staltbriežu ganāmpulka uzturēšanu un attīstību, kad tika pieņemts lēmums likvidēt šo dzīvnieku novietni, SIA "Rīgas meži" konsultējās ar savienības ekspertiem par riskiem un iespējām, kas saistītas ar dzīvnieku izlaišanu savvaļā un pārvietošanu uz citām teritorijām u.tml. Ievērojot dzīvnieku labturības un drošības nosacījumus, šī pārskata izstrādes laikā visi 45 staltbrieži pārvesti no uzņēmuma vides izglītības centra "EkVidO" teritorijas uz privātu briežu dārzu Vidzemē.

Latvijas nacionālā kūdras biedrība

Biedrības mērķis ir sekmēt sadarbību starp purvu un kūdras resursu apsaimniekošanā un izpētē iesaistītajām organizācijām, kā arī pārstāvēt to intereses nacionālā un starptautiskā līmenī (t.sk. pilnveidot purvu resursu apsaimniekošanu un kūdras izmantošanu reglamentējošo normatīvo aktu sistēmu, apzināt Latvijas purvu resursus un veicināt to izpēti), tā nodrošinot šo resursu ilgtspējīgu izmantošanu ilgtermiņā.

Iepriekš uzņēmuma intereses tika pārstāvētas arī Latvijas Kokmateriālu ražotāju un tirgotāju asociācijā, kuras mērķis ir vadīt kopīgus izmaiņu procesus kokmateriālu plūsmas efektivitātes palielināšanai meža nozares uzņēmumu konkurētspējas palielināšanas veicināšanas nolūkā. Taču sakarā ar plānoto kokrūpniecības biznesa jeb kokzāģētavas "Norupe" pārdošanu daļība šajā organizācijā 2023. gada nogalē tika pārtraukta.

Lai stiprinātu savas apņemšanās ilgtspējas jomā, SIA "Rīgas meži" ir pievienojusies vairākām brīvprātīgajām iniciatīvām, kuras mērķtiecīgi iesaistās dažādu ar sociālajiem un pārvaldības aspektiem saistītos jautājumus.

Iniciatīvas "Nulles tolerance pret korupciju" mērķis ir izskaust korupciju, aktualizējot ar to saistītos problēmjautājumus, izglītojot uzņēmumus par korupcijas atpazīšanas, novēršanas iespējām un sekmējot iesaisti tās mazināšanas pasākumu īstenošanā. Pievienojoties šai iniciatīvai, uzņēmumi apņemas ieviest un īstenot pretkorupcijas politikas, kā arī sekmēt atklātības principu ievērošanu katrā uzņēmumā atsevišķi un Latvijas korporatīvajā vidē kopumā.

"Dažādības harta" ir brīvprātīga vienošanās, kuras mērķi ir veicināt gan Latvijas korporatīvajā vidē, gan valstī kopumā cieņpilnu attieksmi un dažādu sabiedrības grupu iekļaušanu. Pievienojoties šai iniciatīvai, uzņēmumi publiski apliecina to, ka atbalsta dažādību un vienlīdzīgas iespējas ne vien "uz papīra", bet arī praksē – ievērot dažādības principus gan preču un pakalpojumu izstrādē, gan inovāciju attīstībā, gan attiecībās ar darbiniekiem un citām ietekmes pusēm u.tml.

Sabiedrības integrācijas fonda iniciatīva "Ģimenei draudzīga darbavieta" izstrādāta ar mērķi veicināt ģimenēm draudzīgas vides attīstību Latvijā, sekmējot cilvēciskas, empātiskas un iekļaujošas darba kultūras attīstību. Šim nolūkam darba devējiem tiek nodrošināts daudzpusīgs atbalsts (t.sk. finansiāls) to darba izvērtēšanai un pilnveidei, kas ietver arī darba devēju pieredzes apmaiņas iespējas par efektīvākajiem darbinieku, viņu ģimeņu atbalsta mehānismiem.

Iniciatīva "Misija Nulle" apvieno darba devējus, kuru prioritāšu sistēmā cilvēks stāv augstāk par peļņas rādītājiem, tāpēc tie mērķtiecīgi īsteno preventīvus pasākumus darbinieku drošības un veselības saglabāšanai un veicināšanai, kā arī dalās pieredzē par lielākajām [ne]veiksmēm, kas ir būtisks priekšnoteikums šīs iniciatīvas mērķa – novērst darbā un ar to saistīto ārējo apstākļu rezultātā bojāgājušo skaitu, tiecoties uz "0" – īstenošanai.

Vērtību ķēde

Ņemot vērā dažādos SIA "Rīgas meži" darbības virzienus, uzņēmumam ir vairākas vērtību ķēdes. Tomēr, pateicoties radniecīgajiem elementiem, visas šīs ķēdes iespējams apvienot vienā. Tās pamatu veido resursi, kas ir kritiski uzņēmuma saimnieciskās darbības nodrošināšanai:

- ▶ **CILVĒKRESURSI.** Pateicoties darbiniekiem, SIA "Rīgas meži" ir pieejamas vēsturiski mantotas un laika gaitā pilnveidotas zināšanas par atbildīgas, ilgtspējīgas zaļās infrastruktūras teritoriju apsaimniekošanas principiem. Būtiski, ka, rūpējoties par vides ilgtspēju ne vien savās apsaimniekotajās teritorijās, bet valstī un reģionā kopumā, uzņēmums proaktīvi dalās šajās zināšanās gan ar nozares pārstāvjiem, gan arī citām ietekmes pusēm, kuras ir ieinteresētas tās adaptēt un attīstīt. Ar mērķi nodrošināt zināšanu pārnesi, kā arī cilvēkresursu pietiekamību ilgtermiņā, sadarbībā ar izglītības iestādēm tiek mērķtiecīgi veicināta jauno talantu attīstība.
- ▶ **DABAS RESURSI.** Mežs ir lielākais un vērtīgākais no uzņēmuma īpašumā esošajiem un tam apsaimniekošanā nodotajiem dabas resursiem. Atbildīga, efektīva un specifiskajiem vides standartiem atbilstoša šī, kā arī citu dabas resursu pārvaldība ļauj vienlaikus uzlabot vides kvalitāti, tā gan apmierinot tiešo lietotāju vajadzības, gan arī sekmējot SIA "Rīgas meži" finanšu un nefinanšu mērķu sasniegšanu un vispārējo izaugsmi.

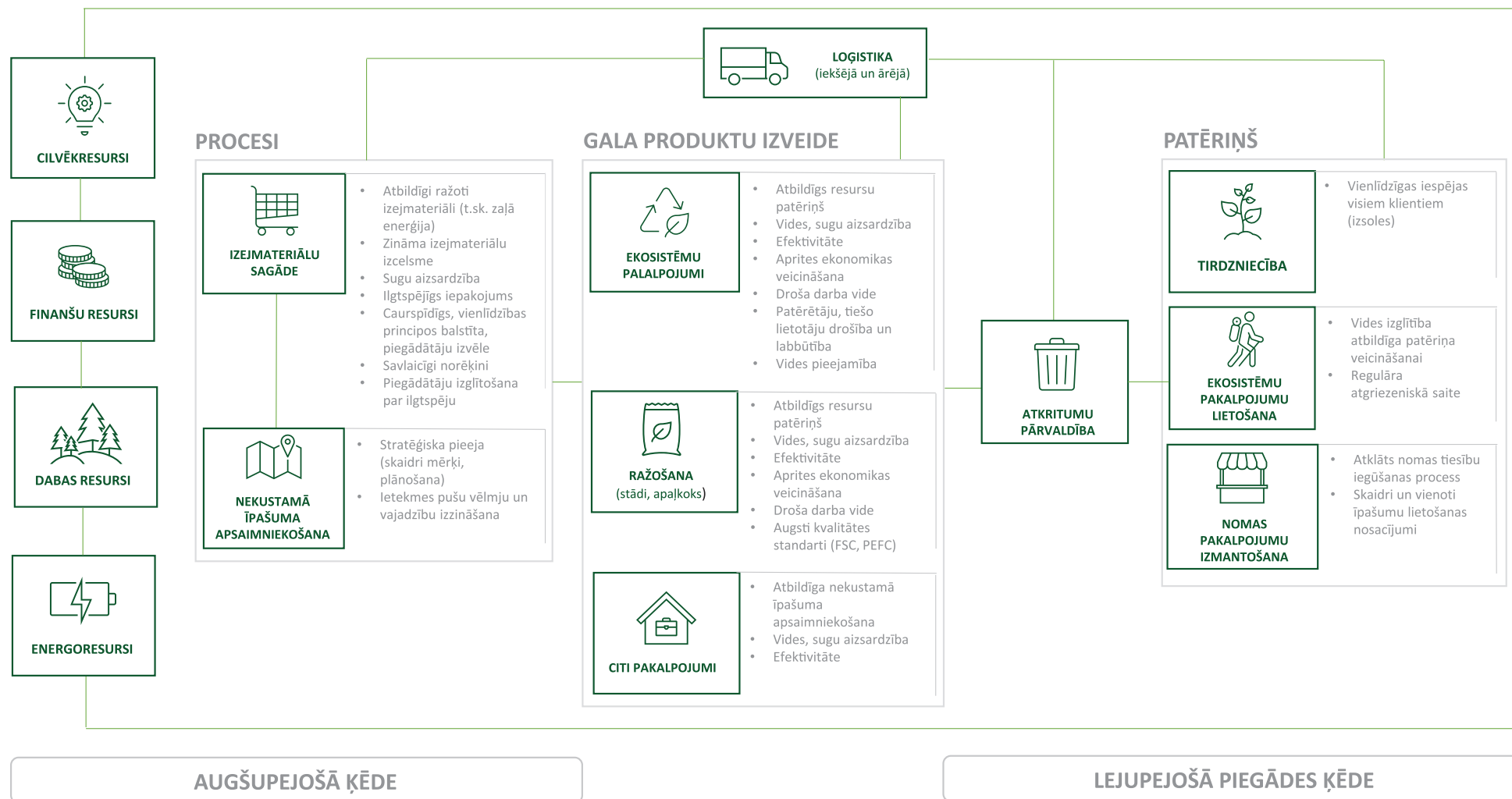
- ▶ **FINANŠU RESURSI.** Legāla, izsekojama finanšu plūsma, skaidra investīciju politika un ilgtspējīgas investīcijas ļauj nodrošināt stabilu uzņēmuma ekonomiskās, sociālās un vides vērtības pieaugumu. Tāpēc SIA "Rīgas meži" regulāri investē savas infrastruktūras un saimnieciskās darbības nodrošināšanai nepieciešamās tehniskās bāzes (digitālo resursu, instrumentu utt.) attīstībā, kas ļauj uzlabot darba efektivitāti un preču, pakalpojumu un klientu servisa kvalitāti.
- ▶ **ENERGORESURSI.** Attīstoties tehnoloģijām, uzņēmuma saimnieciskās darbības nodrošināšanai nepieciešamais energoresursu patēriņš (īpaši degvielas) palielinās. Tas saistīts ar komercdarbības attīstību, uzņēmuma apsaimniekošanā esošo dabas teritoriju platības pieaugumu, kā arī klimata pārmaiņām (meži klimata risku mazināšanas nolūkā tiek apsekoti biežāk, ekstremāli laikapstākļi notiek biežāk un to seku likvidēšana prasa vairāk resursu u.tml.). Neraugoties uz to SIA "Rīgas meži" tiecas uz šo resursu patēriņa samazinājumu, pakāpeniski aizstājot fosilo elektroenerģiju ar "zaļo", integrējot savā autoparkā ar atjaunīgo enerģiju darbināmos transportlīdzekļus u.tml. Vienlaikus uzņēmums meklē efektīvākos risinājumus savas "CO2 pēdas" kompensēšanai, jo apzinās, ka 100% "zaļa" saimniekošana meža nozarē nav efektīva un savā ziņā arī neiespējama. Piemēram, degvielas piegādātāji ietilpst uzņēmumam kritiski nozīmīgo resursu piegādātāju kategorijā.

SIA "Rīgas meži" vērtības ķēdē vēl bez darbiniekiem ir iesaistīts ļoti plašs uzņēmuma ietekmes pušu loks. Tā saimnieciskā darbība tā būtiskajās ilgtspējas jomās tiek plānota ciešā mijiedarbībā ar visām šīm ietekmes pusēm. Piemēram, sadarbībā ar vides ekspertiem tiek attīstīti jauni ekosistēmu pakalpojumi. Sadarbībā ar zinātniskajām institūcijām tiek izstrādāti risinājumi vides vērtību saglabāšanai. Sadarbībā ar piegādātājiem tiek veicināta uzņēmuma piegādes ķēdes un globālās piegādes ķēdes ilgtspēja.

Ļoti nozīmīga loma uzņēmuma ilgtspējas mērķos ir atvēlēta sadarbības stiprināšanai ar tiešajiem lietotājiem un vietējām kopienām. Šim nolūkam regulāri tiek izzināts to viedoklis par SIA "Rīgas meži" plānotajiem darbiem un ekosistēmu pakalpojumu kvalitāti (skat. 45.lpp.). Tāpat tiek veidota šo mērķa grupu izpratne par minēto pakalpojumu ilgtspējas veicināšanu un attīstīti paradumi, kas ir vērsti uz atbildīgu dabas resursu patēriņu, vides vērtību aizsargāšanu un saglabāšanu, t.sk. atbildīgu atkritumu apsaimniekošanu.

Atkritumi ir viens no SIA "Rīgas meži" vērtību ķēžu radniecīgajiem elementiem, jo tie rodas ne tikai uzņēmuma saimnieciskās darbības ietvaros. Tā darbības tvērumā ir arī trešo pušu jeb uzņēmuma pārvaldībā esošo dārzu, parku un mežu apmeklētāju radīto atkritumu (t.sk. mežos nelegāli izmesto atkritumu) apsaimniekošana. Gan pašu radīto, gan trešo pušu radīto atkritumu pārvaldībā tiek ievēroti augsti drošības standarti. Plašāk uzņēmuma īstenotā atkritumu apsaimniekošanas prakse aprakstīta 45.lpp.

SIA "Rīgas meži" vērtību ķēde

Ilgospējīgi iepirkumi un atbildīga piegādes ķēdes pārvaldība

Ar mērķi palielināt uzņēmuma pozitīvo ietekmi visā piegādes ķēdē, tā veicinot gan savu ilgtspēju, gan arī ilgtspējīgas uzņēmējdarbības vides attīstību Latvijā, SIA "Rīgas meži" īsteno atbildīgu, ētisku un normatīvajiem aktiem atbilstošu komercpraksi, kuras pamatā ir godīga konkurence un atklāts dialogs. Uzņēmums neiesaistās konkurenci ierobežojošos vai diskriminējošos darījumos, kā arī ievēro piegādātāju izvēlē vienlīdzības principus, iespēju robežās veicina sadarbības partneru vidū veselīgu konkurenci, iesaista tos uzņēmumam būtisku ar darījumdarbību saistīto lēmumu pieņemšanā u.tml.

Lai nodrošinātu godīgu konkurenci un likumīgu, savlaicīgu, ekonomiski pamatotu, kā arī lietderīgu finanšu resursu izlietojumu, SIA "Rīgas meži" saimnieciskās darbības nodrošināšanai nepieciešamo preču un pakalpojumu iegādei tiek piemērota iepirkumu procedūra. Tā ir balstīta valstī pastāvošajos tiesību aktos un uzņēmuma iekšējos normatīvajos aktos, t.sk. Iepirkumu politikā (publicēta uzņēmuma tīmekļvietnē), kurā aprakstīto principu ievērošanu iepirkumu procesos atbildīga Iepirkumu nodaļa. Savukārt iepirkumu procesu uzrauga Iepirkumu komisija. Tajā darbojas 6 personas sastāvā.

Proti, lai arī cenai jeb darījuma vērtībai ir nozīme, piegādātāju izvēles procesā SIA "Rīgas meži", attīstot ilgtspējīgu iepirkumu praksi, vērtē arī to, vai un kādu

papildu pievienoto vērtību uzņēmumam potenciāli var sniegt konkrētā sadarbība tā ilgtspējas mērķu īstenošanā. Līdz šim vairāk uzņēmums vairāk ir fokusējies uz tā dēvētajiem «zaļajiem» iepirkumiem, taču tas pakāpeniski sāk raudzīties arī sociālo un inovāciju iepirkumu virzienā

Pārskata periodā SIA "Rīgas meži" īstenoja 283 iepirkumus, kuru vērtība ir 13,7 milj. EUR (ieskaitot PVN). No tiem 6,4% bija iepirkumi, kas atbilst ilgtspējīgu iepirkumu prasībām.

Procentuāli lielāko ilgtspējīgu iepirkumu daļu veidoja tā dēvētie "zaļie" iepirkumi, kuros tiek ietverti kritēriji, kas var nodrošināt pretendentiem zināmas priekšrocības, ja to piedāvātas preces un pakalpojumi ļauj mazināt SIA "Rīgas meži" negatīvo ietekmi uz vidi – samazināt energoresursu patēriņu, vides piesārņojumu, SEG emisiju apjomu u.tml., vienlaikus būtiski nemazinot iespējas sasniegt stratēģiskos īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa mērķus. Šādu iepirkumu īpatsvaru SIA "Rīgas meži" kopējā iepirkumu portfeli tuvākajā nākotnē plānots būtiski palielināt, jo tiem būs nozīmīga loma uzņēmuma ceļā uz "klimatneitralitāti.

Vairums "zaļo" iepirkumu tiek īstenota saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 353 Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība. Tomēr, lai varētu kvalitatīvāk pārvaldīt piegādes ķēdi saistībā ar tam būtiskajām vides ilgtspējas jomām, uzņēmums proaktīvi cenšas

iekļaut "zaļā" iepirkuma principus, iegādājoties preču un pakalpojumu grupas, kas nav iekļautas minētajos noteikumos.

Piemēram, transportlīdzekļu iepirkumos obligāta prasība ir nodrošināt tādu tehniku, kuras motora radītais slāpekļa oksīdu nesaturošā ogļūdeņraža un cieta daļiņu apjoms atbilst vismaz Euro6 standarta prasībām. Papildu punkti tiek piešķirti par tehniku, kas rada iespējami mazāku CO₂ izmešu apjomu. Savukārt dekoratīvo stādu iepirkumos obligāta prasība ir augu piegāde pārstrādājamos vai bioloģiski noārdāmos konteineros. Papildu punkti tiek piešķirti piegādātājiem, kuri nodrošina nepārstrādājamā preču iepakojuma pieņemšanu.

Kopumā uzņēmums minētajā periodā sadarbojās ar vairāk nekā 550 piegādātājiem, no kuriem lielākā daļa jeb 99% bija vietējie jeb Latvijā reģistrētie komersanti, bet 1% - Eiropas Savienībā reģistrētie.

Lai pārliecinātos, ka SIA "Rīgas meži" vērtības saskan ar šo komersantu vērtībām, uzņēmums pārskata periodā īstenoja savu piegādātāju pašnovērtējumu. Tā ietvaros apzinātas piegādātāju prioritātes ilgtspējas jomā, kā arī prakse SIA "Rīgas meži" būtisko ilgtspējas aspektu pārvaldībā, īpašu uzsvāru liekot uz cilvēkresursu un vides pārvaldības jautājumiem.

Pienācīgas rūpības deklarācija

SIA “Rīgas meži” ir svarīgi veidot kvalitatīvu ilgtermiņa sadarbību ar piegādātājiem, tāpēc pienācīga rūpība ir būtiska uzņēmuma korporatīvās pārvaldības modeļa sastāvdaļa. Tās elementi iekļauti gan biznesa stratēģijā, gan risku mazināšanas plānā, gan iekšējos normatīvajos aktos, t.sk. “Piegādātāju rīcības kodeksā”, kas kopš 2024. gada februāra ir neatņemama piegādātāju līgumu sastāvdaļa. Dokumenta mērķis ir

nodrošināt augstu ētikas standartu ievērošanu visā SIA «Rīgas meži» piegādes ķēdē, tāpēc tajā skaidri aprakstīti atbildīgas uzņēmējdarbības principi, kuru ievērošanu uzņēmums sagaida no visiem sadarbības partneriem neatkarīgi no to lieluma, apgrozījuma, pieredzes, darbības jomas un citiem faktoriem.

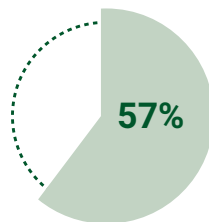
Dokuments tiek piemērots pakāpeniski. Līdz 2025. gadam piegādātāju uzraudzība tiek nodrošināta, veicot iepirkumu procesā padziļinātu to izpēti. Tiek vērtēta uzņēmumu maksātspēja, nodokļu maksājumu prakse, reputācija u.tml. SIA “Rīgas meži” nesadarbojas ar uzņēmumiem, kuriem ir

nodokļu parādi, pret kuriem ir uzsāktas tiesvedības par regulāru maksājumu kavēšanu, kuru pārstāvji ir pakļauti nacionālajām vai starptautiskajām sankcijām u.tml.

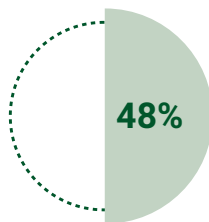
Tāpat piegādātāji tiek aicināti brīvprātīgi veikt pašvērtējumu, kā arī apmeklēt SIA “Rīgas meži” rīkotos informatīvi izglītojošos pasākumus, kas tiek organizēti to apzinātības veicināšanai par uzņēmuma būtiskajām ilgtspējas jomām.

No 2025. gada ir paredzēts uzsākt pastiprinātu piegādes ķēdes uzraudzību, īstenojot plānveida auditus.

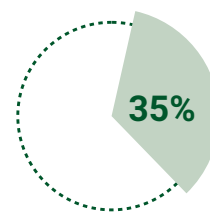
SIA "Rīgas meži" piegādātāju ilgtspējas jautājumu pārvaldības prakse

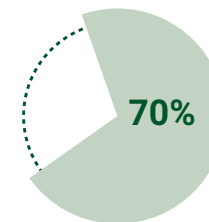
ir sertificēti atbilstoši kādai no starptautiski atzītajām sistēmām

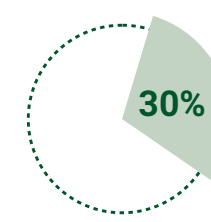
ir rakstiski formulējuši savu preču, pakalpojumu kvalitātes standartus

ir definējuši prasības saviem piegādātājiem

mēra savas saimnieciskās darbības ietekmi uz vidi

neveic darba vides risku novērtējumu, nelaimes gadījumu uzskaiti un analīzi

Atbildīga nodokļu un maksājumu prakse

Īstenojot sadarbību ar ietekmes pusēm, SIA "Rīgas meži" respektē godīgu komercpraksi, tāpēc visi maksājumi tiek veikti atbilstoši valstī pastāvošo tiesisko aktu prasībām un uzņēmumam saistošajos sadarbības līgumos noteiktajam.

SIA "Rīgas meži" standartizētā rēķinu apmaksas prakse paredz, ka maksājumi tiek veikti ne vēlāk kā 30 kalendāro dienu laikā pēc rēķina saņemšanas. Šāds rēķinu apmaksas termiņš tiek attiecināts uz visiem uzņēmuma piegādātājiem neatkarīgi no to veida (uzņēmums savus piegādātājus nav kategorizējis). Izņēmuma gadījumos, atsevišķi vienojoties ar piegādātāju, var tikt noteikts cits rēķina apmaksas termiņš. Pārskata periodā cits norēķinu termiņš tika noteikts tikai 1% darījumu.

Tam, lai visi uzņēmumam saistošie nodokļi tiktu piemēroti korekti, kā arī nomaksāti laikā un pilnā apmērā, seko līdzi par nodokļu pārvaldību atbildīgais grāmatvedis. Nepieciešamības gadījumā uzņēmums konsultējas ar Valsts ieņēmumu dienestu par atbilstošāko nodokļu piemērošanas praksi un citiem

ar maksājumu pārvaldību saistītiem jautājumiem. Tāpat tā Finanšu vadības un grāmatvedības daļas darbinieki regulāri apmeklē seminārus par aktualitātēm nodokļu jomā.

SIA "Rīgas meži" maksājumu prakse

Periods	Indikators				
	Maksimālais rēķinu apmaksas termiņš	Vidējais rēķinu apmaksas termiņš	Vidējais rēķinu apmaksas laiks, sākot no dienas, kad sākas līgumiskās attiecības ar piegādātājiem*	Maksimāli, kas veikti saskaņā ar līgumos, rēķinos noteiktajiem standarta termiņiem	Ar kavētiem maksājumiem saistīto nepabeigto tiesas procesu skaits
2023	30 dienas	15 dienas	14,6 dienas	99%	0

* Īpaša metodoloģija ziņošanai nav izmantota. Dati apkopoti, matemātiski aprēķinot grāmatvedības vadības sistēmā "Horizon" pieejamo informāciju par pārskata periodā veiktajiem norēķiniem.